Európai Parlament

KÉZIKÖNYV A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁSRÓL

Útmutató a Parlament társjogalkotói tevékenységéhez

2019. november

Uniós Belső Politikák Főigazgatósága

Jogalkotási és Bizottsági Koordinációs Igazgatóság

Jogalkotási Ügyek Osztálya (LEGI)

PE 640.179

HU

E kézikönyv az Európai Parlament képviselőinek és személyzetének tájékoztatására szolgál. A Jogalkotási Ügyek Osztálya (LEGI) készítette, és mint ilyen, független a Parlament által kifejezett bármilyen álláspontról. A dokumentum nem üzleti célú sokszorosítása és fordítása a forrás megadása és az Európai Parlament előzetes értesítése mellett megengedett, és a sokszorosított vagy lefordított dokumentum egy példányát a Parlament számára meg kell küldeni.
© Európai Unió, 2019.

LEGI Unit@europarl.europa.eu

ELŐSZÓ

Az Európai Parlament egyeztetésért felelős alelnökei és a Bizottsági Elnökök Értekezletének elnöke örömmel teszik közzé *a rendes jogalkotási eljárásról szóló útmutató naprakésszé tett kiadását*, amelyet a Jogalkotási Ügyek Osztálya készített. A kiadvány célja, hogy gyakorlati tájékoztatást nyújtson arról, hogyan szervezi meg a Parlament munkáját a rendes jogalkotási eljárás során.

A nyolcadik jogalkotási ciklusban számos jelentős fejlemény történt, többek között megkötötték a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodást, amely 2016. áprilisban hatályba lépett, illetve általános felülvizsgálat tárgyát képezte a Parlament eljárási szabályzata, amelynek módosított változata 2017. januárban lépett hatályba.

Alapvető fontosságú, hogy a Parlament minden érintett szereplője ismerje az eljárás működését annak érdekében, hogy tovább erősödjön a Parlament társjogalkotó szerepe az uniós jogszabályok elfogadása során, és nőjön a demokratikus legitimitás.

Ajánljuk tehát ezen útmutatót a képviselők, a személyzet és mindazok számára, akik érdeklődéssel figyelik a Parlament jogalkotói munkáját.

© European Union 2019 – EP/photographer

Katarina BARLEY, Nicola BEER , Mairead McGUINNESS,
az egyeztetésért felelős alelnökök

Antonio TAJANI
a Bizottsági Elnökök
Értekezletének elnöke

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS 1
2. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS FŐ RÉSZTVEVŐI ÉS SZEREPÜK 3
2.1. A Parlament 3
2.2. A Tanács 4
2.3. A Bizottság 5
2.4. A rendes jogalkotási eljárásban érintett egyéb intézményi szereplők 8
3. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS 11
3.1. Jogalkotási javaslat előterjesztése 11
3.2. Első olvasat 13
3.2.1. A Parlament első olvasata 14
3.2.2. A Tanács első olvasata 22
3.3. Második olvasat 24
3.3.1. A Parlament második olvasata 25
3.3.2. A Tanács második olvasata 26
3.4. Egyeztetés és harmadik olvasat 26
4. INTÉZMÉNYKÖZI TÁRGYALÁSOK 28
4.1. Bevezetés 28
4.2. Háromoldalú egyeztetések 30
4.3. Az intézményközi tárgyalások megindításának eljárása 31
4.3.1. Parlament 32
4.3.2. Tanács 34
4.3.3. Bizottság 34
4.4. Az intézményközi tárgyalások szereplői 35
4.4.1. Parlament 35
4.4.2. Tanács 35
4.4.3. Bizottság 35
4.5. a Parlament eljárásainak átláthatósága és az elszámoltathatóság biztosításának lehetőségei 38
5. AZ EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS RÉSZLETES BEMUTATÁSA 40
6. AZ ELFOGADOTT SZÖVEG VÉGLEGESÍTÉSE, ALÁÍRÁSA ÉS KÖZZÉTÉTELE 43
6.1. Jogász-nyelvészi véglegesítés 43
6.2. Aláírás 44
6.3. Közzététel 44

7. EGYÉB, A PARLAMENT BEVONÁSÁVAL FOLYTATOTT ELJÁRÁSOK 45
7.1. Különleges jogalkotási eljárások 45
7.1.1. Konzultáció 45
7.1.2. Egyetértés 46
7.2. Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és végrehajtási aktusok 46
8. A JOGALKOTÁS MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ INTÉZMÉNYKÖZI MEGÁLLAPODÁS 48
9. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS A SZÁMOK TÜKRÉBEN 52
10. TERMINOLÓGIA 56
11. HASZNOS LINKEK 60
I. MELLÉKLET – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikke 64
II. MELLÉKLET – A rendes jogalkotási eljárásra vonatkozó szabályok 66
III. MELLÉKLET – A rendes jogalkotási eljárás keretében folytatott tárgyalások magatartási kódexe 77
IV. MELLÉKLET – A tanácsi elnökségek sorrendje 80
V. MELLÉKLET – Az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépésének hatása a rendes jogalkotási eljárás során alkalmazott szavazati többségekre és küszöbértékekre 81

1. BEVEZETÉS

A Lisszaboni Szerződés az együttdöntést[1] hivatalosan a „rendes jogalkotási eljárássá" (az EUMSZ 294. cikke[2]) és a jogszabályok uniós szintű elfogadásának általános szabályává tette, amelynek hatálya az Unió tevékenységi területeinek nagy részére kiterjed (lásd az 1. bekeretezett részt).

A rendes jogalkotási eljárás a közvetlenül megválasztott és az Unió polgárait képviselő Európai Parlament, valamint a tagállamok kormányait képviselő Tanács közötti egyenlőség elvén alapul. E két társjogalkotó a jogszabályokat a Bizottság javaslata alapján közösen fogadja el. Egyikük sem fogadhat el jogszabályt a másik fél beleegyezése nélkül, és mindkét jogalkotónak egyazon szöveget kell jóváhagynia. A megállapodás a rendes jogalkotási eljárás mindhárom lehetséges olvasata során létrejöhet. Ha egy jogalkotási javaslatot az eljárás bármely szakaszában elutasítanak, illetve a Parlament és a Tanács nem tud megállapodásra jutni, akkor a javaslat nem tekintendő elfogadottnak, és az eljárás lezárul.

E kézikönyv célja, hogy gyakorlati áttekintést adjon a rendes jogalkotási eljárásról mint az uniós jogszabályok elfogadására irányuló legfőbb jogalkotási eljárásról. Az útmutató két általános fejezettel kezdődik, amelyek bevezető ismertetést nyújtanak a különböző szereplőkről és az eljárásban játszott szerepükről (2. fejezet), valamint az eljárás különböző szakaszairól (3. fejezet). A 4. fejezet részletesebben kitér az intézményközi tárgyalások folyamatára (hogyan kapja a Parlament megbízatását és mi történik a háromoldalú egyeztetések során), amelyet az egyeztetési eljárásra vonatkozó információ (5. fejezet) és végül az elfogadott szöveg aláírása és közzététele (6. fejezet) követ.

A 8. fejezet további háttérinformációval szolgál a jogalkotás minőségének javításáról szóló felülvizsgált intézményközi megállapodásról, amely 2016. április 13-án lépett hatályba. Az intézményközi megállapodás számos, a jogalkotás minőségének javítására vonatkozó kezdeményezést és eljárást tartalmazott, és jelentős hatást gyakorolt a Parlament, a Tanács és a Bizottság együttes munkájára.

Végül az útmutató rövid áttekintést nyújt egyéb érdemleges eljárásokról, amelyek lefolytatásában a Parlament szerepet játszik (7. fejezet), egy fejezet statisztikákkal szolgál a rendes jogalkotási eljárásról (9. fejezet), majd a kifejezések, rövidítések és mozaikszavak glosszáriuma következik (10. fejezet). A mellékletek többek között a rendes jogalkotási eljárásra vonatkozó legfontosabb szabályokat tartalmazzák, illetve a

---

[1] A gyakorlatban a hivatalos „rendes jogalkotási eljárás" kifejezés helyett továbbra is gyakran fordul elő az „együttdöntés" kifejezés.

[2] Az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban EUSZ) és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban EUMSZ).
Az EUMSZ 294. cikkét lásd az I. mellékletben.

rendes jogalkotási eljárás szempontjából releváns, a brexitet követően érvényes döntéshozatali többséget és küszöbértékeket.

1 – A legfontosabb állomások az együttdöntés bevezetésétől a rendes jogalkotási eljárásig vezető úton

Szerződések:

- **Maastrichti Szerződés, 1993. november:** Az együttdöntési eljárás bevezetése, korlátozott számú jogalkotási területre (főleg a belső piacra) kiterjedő hatállyal.
- **Amszterdami Szerződés, 1999. május**: Az együttdöntési eljárás egyszerűsítése, lehetővé téve a megállapodások első olvasatban történő megkötését. Az együttdöntési eljárás hatálya szélesedik, több mint 40 jogalapra (többek között a közlekedés, a környezetvédelem, az igazságszolgáltatás és a belügyek, a foglalkoztatás és a szociális ügyek terén).
- **Nizzai Szerződés, 2003. február:** Az együttdöntési eljárás hatályának kiterjesztése további területekre.
- **Lisszaboni Szerződés, 2009. december:** Az együttdöntés hivatalosan a „rendes jogalkotási eljárássá" válik, és hatálya immár 85 uniós fellépési területre (többek között a mezőgazdaságra, a halászatra és a közös kereskedelempolitikára is) kiterjed.

Intézményközi megállapodások:

- **Az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozat, 2007**[1]: az együttdöntési eljárás működtetésére vonatkozó gyakorlati megállapodásokat határozza meg. Az 1999-ben elfogadott nyilatkozatot 2007-ben felülvizsgálták, kifejezetten elismerve a „háromoldalú rendszer" jelentőségét az egész együttdöntési eljárás folyamán.
- **Keretmegállapodás az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról, 2010**[2]: intézkedéseket tartalmaz a Parlament és a Bizottság közti párbeszéd bővítése, az információáramlás javítása, és az eljárásokra és tervezésre vonatkozó együttműködés terén; rendelkezéseket tartalmaz a Bizottság szakértőkkel való találkozóiról, a bizalmas információ továbbításáról a Parlament számára, a nemzetközi megállapodásokról folytatott tárgyalásokról és azok megkötéséről, valamint a Bizottság munkaprogramjának menetrendjéről.
- **A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás, 2016.**[3]: a Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti megállapodás 2016 áprilisában lépett hatályba, és a korábbi, 2003. évi megállapodást váltotta fel. Számos, a három intézmény által közösen elfogadott kezdeményezést és eljárást határoz meg a jogalkotás minőségének javítása, a programozás kezelése és a jogalkotási eszközök javítása érdekében, beleértve a hatásvizsgálatokat, a nyilvános és az érintettekkel folytatott konzultációt, a jogalap megválasztását, a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat és a végrehajtási jogi aktusokat, az átláthatóságot, a végrehajtást és az egyszerűsítést.

[1] Az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló, 2007. június 30-i európai parlamenti, tanácsi és bizottsági közös nyilatkozat HL C 145., 2007.6.30., 5. o.

[2] Keretmegállapodás az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról HL L 304., 2010.11.20., 47. o.

[3] 2016. április 13-i intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

2. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS FŐ RÉSZTVEVŐI ÉS SZEREPÜK

2.1. A Parlament

A Parlament hétköznapi munkáját, ideértve a belső szervezést és a döntéshozatali eljárásokat is, az EP **eljárási szabályzata** (a továbbiakban „elj. szab.") szabályozza. A Parlamentben a jogalkotási munkát az illetékes[1] parlamenti bizottság(ok) végzi(k)[2]. A bizottság elé kerülő jogalkotási javaslatot egy képviselőcsoporthoz utalják (rendszerint a bizottsági koordinátorok határozatát követően), amely „**előadót**" jelöl ki azzal a megbízással, hogy készítsen jelentést a bizottság nevében. A többi képviselőcsoport kinevezhet az üggyel kapcsolatos álláspontjaik egyeztetésére egy-egy ún. **„árnyékelőadót"**.

A bizottsági **elnök** elnököl a bizottsági üléseken és a koordinátorok ülésein. Az elnök irányítja a szavazásokat és dönt a módosítások elfogadhatóságáról. A bizottsági elnök tölti be továbbá a parlamenti küldöttség elnöki tisztjét az intézményközi tárgyalásokon.

A jogalkotási ciklus elején valamennyi képviselőcsoport kijelölhet egy-egy képviselőt, akik **koordinátorként** dolgoznak az adott bizottságban. A koordinátorok – gyakran a bizottsági ülésekhez kapcsolódóan – zárt üléseket tartanak. A bizottság felruházhatja a koordinátorokat azzal a hatáskörrel, hogy dönthessenek a jelentések és vélemények képviselőcsoportok közötti kiosztása, a bizottsági meghallgatások, a tanulmányokra vonatkozó megrendelések, a bizottsági küldöttségek és a bizottság munkájával kapcsolatos más tartalmi vagy szervezeti kérdések tekintetében.

Az intézményközi tárgyalásokon az első és a második olvasat során a Parlamentet a **tárgyalócsoport** képviseli, amelyet az előadó vezet, elnökségét pedig az illetékes bizottság(ok) elnöke vagy valamely, az elnök által kijelölt alelnöke látja el. A tárgyalócsoport magában foglalja a tárgyalásokban részt venni kívánó képviselőcsoportoknak legalább az árnyékelőadóit (elj. szab. 74. cikk). Az intézményközi tárgyalásokról részletesebben lásd a 4. fejezetet.

A parlamenti bizottságok és tagjaik jogalkotási munkáját adminisztratív szinten segítik a bizottsági titkárságok (megszervezik a bizottsági üléseket, elkészítik az időbeosztást, támogatást nyújtanak és tanácsot adnak bizottsági ügyekben), a képviselőcsoportok tanácsadói (támogatást nyújtanak és tanácsot adnak képviselőcsoportjuk koordinátora és egyéni képviselői számára), a képviselők asszisztensei, valamint más parlamenti szolgálatok is, közöttük a Jogalkotási Ügyek Osztálya (LEGI), a Jogi Szolgálat, a Jogalkotási Igazgatóság, a tematikus főosztályok, az Európai Parlament Kutatószolgálata (EPRS), az EP sajtószolgálata, a Fordítási Főigazgatóság, valamint a Tolmácsolási Főigazgatóság. A harmadik olvasat szakaszában a LEGI osztály koordinálja

---

[1]Néha „„felelős" vagy „vezető" bizottságnak is nevezik, lásd a 3.2.1. fejezet 6. táblázatba foglalt részét.

[2]Az Európai Parlament eljárási szabályzatának VI. melléklete tartalmazza a Parlament állandó bizottságainak hatáskörét és felelősségét (20 állandó bizottság működik).

az egyeztetőbizottságba delegált parlamenti küldöttségnek nyújtott adminisztratív támogatást.

2 – A Parlament politikai testületei

Az **Elnökök Értekezlete** (elj. szab. 26–27. cikk) a Parlament elnökéből és a képviselőcsoportok elnökeiből áll. Feladata a Parlament általános politikai irányítása és a parlamenti tevékenységek politikai vonatkozásainak kezelése, ideértve a Parlament munkájának megszervezését, az Európai Unió többi intézményével és szervével való kapcsolattartást és a nem uniós országokkal való kapcsolattartást is. Üléseire rendszerint a strasbourgi üléshéten és az azt megelőző héten kerül sor (szokás szerint csütörtök délelőttönként).

Az Elnökség (elj. szab. 24–25. cikk) a Parlament elnökéből, 14 alelnökéből (közülük három az egyeztetésért felelős) és a tanácsadói minőséggel felruházott 5 quaestorból áll. Feladata az intézmény működésével kapcsolatos igazgatási és pénzügyi kérdések ügyvitele. Üléseit rendszerint a strasbourgi üléshéten hétfő este tartják.

A **Bizottsági Elnökök Értekezlete** (elj. szab. 29. cikk) az összes parlamenti állandó bizottság és különbizottság elnökeiből áll. Feladata a bizottságokban folyó munka felügyelete, valamint a bizottságok közötti együttműködés és összhang biztosítása. Ezen kívül ajánlásokat terjeszt az Elnökök Értekezlete elé, többek között a soron következő plenáris ülések napirendtervezetét illetően. Üléseit rendszerint a strasbourgi üléshét keddjén tartják. Elnökét tagjai közül két és fél évre választják.

2.2. A Tanács

A Tanács képviseli a tagállamok kormányait. Az Unió tagállamainak illetékes minisztereit tömöríti, üléseinek összetétele az adott témától függ, célja pedig jogszabályok elfogadása és a szakpolitikák összehangolása. A Tanács jogalkotási jogköreit a Parlamenttel közösen gyakorolja (az EUSZ 16. cikkének (1) bekezdése). Tevékenysége három szinten folyik: **a munkacsoportok** készítik elő az európai uniós tagállami kormányok Állandó Képviselőinek Bizottsága (**Coreper**) munkáját, ez pedig többek között a különböző felállásban ülésező **Tanácsét**.

Az ülések elnökeit mindhárom szinten az a tagállam adja, amely a rotációs rendszer szerint éppen betölti **a Tanács hat hónapos időszakra szóló elnökségét**.[1]

A Tanács üléseinek napirendjei tükrözik a Coreper, valamint az illetékes munkacsoportok és bizottságok keretében folyó munkát. A napirenden **„A" pontként** szereplő ügyeket a Coreperben kialakított megállapodást követően vita nélkül fogadják el, a **„B" napirendi pontokat** pedig vitára bocsátják.

[1]A Külügyek Tanácsának kivételével, amelynek elnöki feladatait általában a főképviselő látja el, a Tanács soros elnökségét hat hónapos időszakonként (amely január 1-jétől június 30-ig, illetve július 1-jétől december 31-ig tart) mindig más-más tagállam tölti be. Az Elnökség ellátja a Tanács és előkészítő testületei üléseinek elnökségét is, és képviseli a Tanácsot a többi uniós intézményekkel fenntartott kapcsolatok során. A „rotációs" elnökség sorrendjét a Tanács állapítja meg (lásd a IV. melléklet listáját).

A Coreper két szerkezeti rendszerben végzi munkáját:

A Coreper II.: az EU melletti állandó képviselőkből áll, az elnöki tisztséget a Tanács elnökségét betöltő tagállam állandó képviselője tölti be. A Tanács négy különböző felállását készíti elő: gazdasági és pénzügyek; külügyek; általános ügyek; igazság- és belügy. Munkáját az úgynevezett **„Antici-csoport"** készíti elő.

A **Coreper I.**: az EU melletti állandó képviselők helyetteseiből áll, az elnöki tisztséget a Tanács elnökségét betöltő tagállam állandó képviselőjének helyettese tölti be. A Tanács hat különböző felállását készíti elő: mezőgazdaság és halászat[1]; versenyképesség; oktatás, ifjúság, kultúra és sport; foglalkoztatás, szociálpolitika, egészségügy és fogyasztói ügyek; környezetvédelem; közlekedés, távközlés és energia. Munkáját az úgynevezett **„Mertens-csoport"** készíti elő.

Ahogy említettük, a Coreper munkáját több mint 150 munkacsoport és bizottság segíti, amelyeket „a Tanács előkészítő szerveinek" is neveznek. Ezek szerepe a parlamenti bizottságokéhoz hasonló: rendszeres üléseiken jogalkotási javaslatokat vizsgálnak meg, valamint a Tanács határozatait megalapozó egyéb előkészítő munkákat végeznek.

A munkacsoportok és bizottságok zömét a Coreper állítja fel az adott szakterületnek megfelelően az egyes tagállamok szakértőiből, azon tanácsi felállás tárgykörétől függően, amelynek munkáját segítik.[2]

A Tanács döntéshozatali eljárásaira vonatkozó keretet és elveket az **eljárási szabályzata** rögzíti.[3] A Parlament titkárságához hasonlóképpen a Tanács főtitkársága biztosítja a Tanács döntéshozatali eljárásainak összehangolását. A főtitkárság ugyancsak fontos szerepet tölt be mint jogi tanácsadó (jogi szolgálata közreműködésével), logisztikai szolgáltató, dokumentumok megőrzője (intézményi tudásállomány-kezelő) és közvetítő. Kulcsfontosságú szerepe az elnökségek munkájának támogatása.

2.3. A Bizottság

A Bizottság egész Európa általános (tehát nem az egyes tagállamok) érdekeit képviseli. Feladata többek között, hogy jogszabályokra tegyen javaslatot, határozatokat hajtson végre, figyelemmel kísérje az uniós jogszabályok alkalmazását és biztosítsa az Unió Szerződéseinek tiszteletben tartását. A Bizottságot a **biztosi testület** alkotja, amely egy

---

[1]Az állat-egészségügyi, növényvédelmi témákat, valamint a közös halászati politika körébe tartozó ügyeket a Coreper I. készíti elő. A Mezőgazdasági és Halászati Tanács munkájának egy részét, mégpedig a közös mezőgazdasági politikával kapcsolatos ügyeket azonban a **Mezőgazdasági Különbizottság** készíti elő.

[2] Egyes bizottságok, például a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság, a Kereskedelempolitikai Bizottság, valamint a Politikai és Biztonsági Bizottság felállítása közvetlenül a Szerződések, kormányközi határozatok vagy tanácsi határozatok alapján történik. Ezek a legtöbb esetben állandó bizottságok, és gyakran kijelölt vagy választott elnökük van. Ezen kívül eseti („ad hoc") bizottságok is felállíthatók, ezek rendeltetése egyedi, és feladatuk teljesítését követően feloszlanak.

[3]A Tanács 2009/937/EU határozata (2009. december 1.) a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 325., 2009.12.11., 35. o.).

elnökből és 27 biztosból áll (minden tagállam egy-egy biztost állít).[1] A testületi felelősség elve, amely szerint a Bizottság valamennyi tagja közös felelősséget visel a meghozott döntésekért és a foganatosított intézkedésekért, a Bizottságon belüli valamennyi döntéshozatali eljárás alapjául szolgáló vezérelv, akár jogalkotási javaslatok előkészítéséről (például a Bizottság szolgálatai közötti konzultációkról vagy a biztosi kabinetek üléseiről), akár intézményközi tárgyalásokról van szó. A Bizottság döntéshozatali eljárásaira vonatkozó keretet és elveket a Bizottság **eljárási szabályzata** rögzíti.

2014 novemberében Juncker elnök úgy döntött, hogy elődeitől eltérően szervezi meg a Bizottságot, hét alelnököt nevezve ki, akik az Elnök nevében járnak el a hatáskörükbe tartozó területeken. Az alelnökök jól körülhatárolt, prioritást élvező projektek megvalósítására kapnak megbízatást, valamint irányítják és koordinálják a Bizottságban folyó munkát az Elnök politikai iránymutatásaiban szereplő főbb területeken[2].

A Szerződés rendelkezései szerint a Bizottság a jogalkotási kezdeményezés tekintetében csaknem monopolhelyzetben van (az EUSZ 17. cikkének (2) bekezdése).[3] A Bizottság feladata ezért szinte minden – kiváltképpen a rendes jogalkotási eljárás alá eső – leendő jogszabály jogalkotási javaslat formájában történő előkészítése. Ennek keretében a Bizottság kiterjedt konzultációt folytat az érintett szereplőkkel és a nyilvánossággal, szakértők által készített jelentéseket vesz figyelembe, **„zöld"** és **„fehér könyveket"**[4] fogadhat el (noha ezt nem rendszeres jelleggel teszi). Ezen kívül hatásértékelést is végez, elemezve egy-egy adott javasolt intézkedés közvetlen és közvetett következményeit[5].

A Bizottság javaslatát a biztosi testület fogadja el írásbeli eljárás keretében (a biztosok közötti vita nélkül) vagy szóbeli eljárás keretében (a dokumentumot megvitatja a biztosi testület).

---

[1] A Szerződések szerint 2014. november 1-jétől a Bizottságnak a tagállamok számának 2/3-ával megegyező számú tagból kellene állnia, kivéve, ha az Európai Tanács egyhangú döntéssel úgy határoz, hogy megváltoztatja ezt a számot (az EUSZ 17. cikkének (5) bekezdése). 2013 májusában az Európai Tanács úgy határozott, hogy a Bizottság tagjai számának egyelőre továbbra is a tagállamok számával kell megegyeznie.

[2] Lásd az Európai Bizottság 2014–2019. közötti munkamódszereiről szóló C(2014) 9004 közleményt.

[3] Lásd a 3.1. fejezetben az 5. bekeretezett részt az uniós jogszabályok kezdeményezésének jogáról.

[4] A zöld könyvek a Bizottság által az adott témákról folytatott európai szintű párbeszéd ösztönzése érdekében közzétett dokumentumok. Felkérik az érintett testületeket vagy egyéneket, hogy vegyenek részt a konzultáció folyamatában. A zöld könyvek nyomán fehér könyvekben körvonalazott jogalkotási javaslatok születhetnek. A fehér könyvek egy konkrét területen tett uniós fellépésre vonatkozó javaslatokat tartalmaznak, esetenként egy zöld könyv felvetései alapján. A cél a nyilvánossággal, az érintettekkel, a Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott párbeszéd a politikai konszenzus kialakítása érdekében.

[5] „A Bizottság munkamódszerei 2014–2019 között" című C(2014)9004 közlemény szerint *„Minden olyan kezdeményezést, amelyek valószínűleg jelentős, közvetlen gazdasági, társadalmi vagy környezeti hatással járnak, hatásvizsgálatnak, valamint a Hatásvizsgálati Testület kedvező véleményének kell kísérnie. Ez az elv a várhatóan jelentős hatással járó felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra és végrehajtási aktusokra is vonatkozik."* Valójában azonban e kézikönyv közzétételének időpontjában sok jogalkotási javaslatot nem kísér hatásvizsgálat (lásd a Parlament rendes jogalkotási eljárásról szóló tevékenységi jelentését (2014–2016)).

A javaslatot egyidejűleg benyújtják a Parlamentnek és a Tanácsnak, és ezzel megkezdődik a rendes jogalkotási eljárás.[1] Ahogy a 3. bekeretezett részben részletesen ismertetésre kerül, a Bizottság bizonyos feltételek mellett bármikor megváltoztathatja vagy visszavonhatja javaslatát, amennyiben a Tanács még nem határozott (azaz a Tanács első olvasatbeli álláspontjának elfogadása előtt).

A Bizottság a jogalkotási eljárás során technikai magyarázatok rendelkezésre bocsátásával és az intézményközi tárgyalásokon betöltött elfogulatlan közvetítő és az álláspontok közelítésének megkönnyítésére irányuló szerepével segíti a társjogalkotók munkáját.

3 – Visszavonás

Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata megerősítette a Bizottság jogát ahhoz, hogy bizonyos feltételek mellett visszavonja jogalkotási javaslatát. Az Európai Bíróság a C-409/13. sz. ügyben 2015. április 14-én hozott ítéletében elemezte, és ezáltal egyértelművé tette a Bizottság arra vonatkozó jogának hatáskörét, hogy jogalkotási javaslatait visszavonja az EUMSZ 293. cikkének (2) bekezdése szerint.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Bizottság azon joga, hogy a jogalkotási folyamat során bármikor visszavonja javaslatát, „mindaddig, amíg a Tanács nem határozott" (vagyis a Tanács első olvasatbeli álláspontját megelőzően), közvetlenül a Bizottság kezdeményezési jogából fakad. A Bíróság azonban leszögezte, hogy ez nem „vétójogot" jelent, és szükségszerűen behatárolják a többi intézmény előjogai.

A Bíróság kijelentette, hogy a Bizottságnak megfelelően indokolnia kell javaslatának visszavonását a társjogalkotók felé, és azt szükség esetén meggyőző elemekkel vagy érvekkel alá kell támasztani.

A Bíróság hozzátette, hogy a Bizottságnak, a lojális együttműködés elvét tiszteletben tartva, jogában áll visszavonni valamely jogalkotási javaslatot, ha azt valamely, a Parlament és a Tanács által tervezett módosítás olyan irányban ferdíti el, amely megakadályozza e javaslat célkitűzéseinek elérését, és amely ennélfogva okafogyottá teszi azt.

A jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. évi intézményközi megállapodás (9) bekezdése (lásd a 8. fejezetet) szerint a Bizottságnak indokolnia kell valamely javaslat visszavonását, és adott esetben ismertetni kell az általa tervezett következő lépéseket azok pontos menetrendjével együtt. Megfelelő intézményközi konzultációt kell folytatnia, és kellően figyelembe kell vennie a társjogalkotók álláspontjait, és azokra reagálnia kell.

Az eljárási szabályzat 38. cikke (4) bekezdése szerint ha az Európai Bizottság valamely javaslatot vissza szándékozik vonni, az illetékes bizottság meghívja az illetékes biztost egy ülésre e szándék megvitatása érdekében (a Tanács elnöksége is meghívható). Ha az illetékes bizottság nem ért egyet a visszavonás szándékával, kérheti a Bizottságtól, hogy tegyen nyilatkozatot a plenáris ülésen.

[1] A Bizottság a Lisszaboni Szerződés 2. jegyzőkönyvében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a jogalkotási aktus tervezetét a társjogalkotóknak történő megküldésével egyidejűleg köteles megküldeni a nemzeti parlamenteknek is, amelyek indoklással ellátott véleményeket tehetnek közzé arról, megfelel-e a jogalkotási aktus tervezete a szubszidiaritás elvének, nyolchetes határidővel. Erről további információk olvashatók a 2.4. fejezetben.

2.4. A rendes jogalkotási eljárásban érintett egyéb intézményi szereplők

Európai Tanács: a tagállamok állam- vagy kormányfőiből, valamint elnökéből és a Bizottság elnökéből áll. Munkájában az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője is részt vesz. Az Európai Tanács rendes körülmények között hathavonta kétszer ülésezik, de ha a helyzet azt kívánja, rendkívüli ülésre is összehívható. Ha a Szerződések eltérően nem rendelkeznek, az Európai Tanács döntéseit konszenzus alapján hozzák és európai tanácsi következtetéseket eredményeznek. Az EUSZ 15. cikke egyértelműen kimondja, hogy az Európai Tanács nem lát el jogalkotási feladatokat. Következtetései azonban, amelyek célja ösztönzést adni az Unió fejlődéséhez, valamint általános politikai irányvonalak és prioritások meghatározása, gyakran kihatnak a rendes jogalkotási eljárás alá tartozó ügyekre. A múltban a Parlament panaszt emelt az Európai Tanács azon következtetései ellen, amelyek jogalkotási dokumentumok konkrét tartalmára vonatkoztak, mivel ezek esetén fennáll annak kockázata, hogy megfosztják a jogalkotókat a jogalkotás szabadságától.

Nemzeti parlamentek: Az EUSZ 12. cikke meghatározza a nemzeti parlamentek szerepét, amely szerint azok „*tevékenyen hozzájárulnak az Unió jó működéséhez*". A Szerződések számos egyéb rendelkezést tartalmaznak, amelyek konkrét jogokat biztosítanak a nemzeti parlamentek számára, különösen annak ellenőrzését, hogy a jogalkotási tervezetek megfelelnek-e a szubszidiaritás elvének. A Szerződésekhez csatolt 1. és 2. melléklet tovább részletezik ezt a szerepet.

A nemzeti parlamentek szerepéről szóló 1. jegyzőkönyv, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvéről szóló 2. jegyzőkönyv értelmében az egyes nemzeti parlamentek nyolc héten belül **indokolással ellátott véleményt** adhatnak ki, amelyben ismertetik azokat az okokat, amelyek alapján egy jogalkotási aktus tervezetét[1] nem tartják összeegyeztethetőnek a szubszidiaritás elvével. E határidő tiszteletben tartása érdekében az Európai Parlament felelős bizottsága nem tartja meg zárószavazását a nyolc hét lejárta előtt[2].

Minden nemzeti parlament két szavazattal rendelkezik. Kétkamarás parlamentáris rendszerek esetében a két háznak egy-egy szavazata van.

Amennyiben a nemzeti parlamentek legalább egyharmada úgy véli, hogy a tervezet nincs összhangban a szubszidiaritás elvével, a tervezetet a Bizottságnak (illetve bármely más intézménynek, amelytől a javaslat származik) felül kell vizsgálnia („**sárga lap**"). Ez a küszöb egynegyedre csökken az EUMSZ 76. cikke alapján benyújtott (a büntetőügyekben folytatott igazságügyi és rendőrségi együttműködést érintő) jogalkotási javaslattervezetek esetében. A felülvizsgálatot követően az engedélyező intézmény dönthet arról, hogy fenntartja, módosítja vagy visszavonja-e a javaslatot.

---

[1]A 2. jegyzőkönyv 3. cikke szerint jogalkotási aktus tervezetének minősül „a Bizottság azon javaslata, a tagállamok egy csoportja vagy az Európai Parlament azon kezdeményezése, a Bíróság azon kérelme, az Európai Központi Bank azon ajánlása, illetve az Európai Beruházási Bank azon kérelme, amely jogalkotási aktus elfogadására irányul".

[2]Az 1. jegyzőkönyv 4. cikkében említett sürgős esetek kivételével, lásd az elj. szab. 43. cikkét.

Ezen kívül, amennyiben a nemzeti parlamentek többsége úgy véli, hogy a rendes jogalkotási eljárás keretében előterjesztett jogalkotási javaslattervezet nem áll összhangban a szubszidiaritás elvével, a tervezetet a Bizottságnak felül kell vizsgálnia („**narancssárga lap**"). A felülvizsgálatot követően a Bizottság dönthet arról, hogy fenntartja, módosítja vagy visszavonja-e a javaslatot. Amennyiben a Bizottság a javaslat fenntartása mellett dönt, mindkét jogalkotónak az első olvasat lezárása előtt meg kell vizsgálnia, hogy a javaslat összeegyeztethető-e a szubszidiaritás elvével. Ha a Parlament – képviselőinek egyszerű többségével – és a Tanács – tagjainak 55%-os többségével – úgy határoz, hogy a javaslat nincs összhangban a szubszidiaritás elvével, a javaslatot nem bocsátják további mérlegelésre.

Az Európai Unió Bírósága: (a Bíróságból és a Törvényszékből áll, székhelye Luxembourg): értelmezi az elsődleges és másodlagos uniós jogot, és dönt a másodlagos jog érvényességéről. Az uniós jogszabályokat megtámadhatják a tagállamok, a Parlament, a Tanács, a Bizottság, valamint magánszemélyek, egyének, vállalatok vagy szervezetek, a Hivatalos Lapban való közzétételtől számított két hónapon belül, vagy időhatár nélkül valamely nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdése révén. A Bíróság továbbá gondoskodik arról, hogy a tagállamok teljesítsék a Szerződésekből fakadó kötelezettségeiket (a kötelezettségszegési eljárások révén) és ellenőrzi, hogy jogszerű volt-e az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek cselekvésének elmaradása.

A Parlament részt vesz a Bíróság és a Törvényszék előtt folyó eljárásokban, hogy megvédje az intézmény érdekeit, jogait és előjogait, különösen olyan esetekben, amelyekben a kereset tárgyát a Parlament által (önállóan vagy a Tanáccsal közösen) elfogadott jogi aktus érvényessége képezi. A Parlament megtámadhat valamely jogalkotási aktust, például azért, mert nem került megfelelő módon elfogadásra a rendes jogalkotási eljárás keretében, vagy megvédhet egy ezen eljárás során elfogadott jogi aktust, amennyiben magánszemélyek megkérdőjelezik annak érvényességét.

A Bíróság a Szerződés által megjelölt különleges esetekben jogalkotási aktusra irányuló javaslatot kérelmezhet a rendes jogalkotási eljárás keretében (az EUMSZ 294. cikkének (15) bekezdése). Az Európai Unió Bírósága ezt olyan területeken teheti meg, mint a Bíróság alapokmánya és a Törvényszékhez kapcsolódó különös hatáskörű törvényszékek létrehozása (lásd még a 3.1. fejezet 5. bekeretezett szövegét).

Az Európai Központi Bank (EKB) (székhelye Frankfurt, Németország): az euróövezet országainak központi bankja, fő célja az euróövezet árstabilitásának megőrzése. Az egységes felügyeleti mechanizmuson belül immár az EKB felelős az euróövezetben vagy a bankunióban részt vevő tagállamokban található bankok felügyeletéért. Az EKB a Szerződés által megjelölt különleges esetekben rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadandó jogalkotási aktusra vonatkozó ajánlást tehet (az EUMSZ 294. cikkének (15) bekezdése). Az Európai Központi Bank a fenti jogával a

Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának bizonyos cikkeivel kapcsolatos jogalkotás során élhet.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága (EGSZB és RB; mindkettő székhelye Brüsszelben van): a Bizottság, a Parlament és a Tanács köteles konzultációt folytatni velük azokban az esetekben, amelyekben a Szerződés ezt előírja (általában az illetékességi körükbe tartozó szakpolitikai területeken). Amennyiben a két tanácsadó bizottsággal folytatandó konzultáció a rendes jogalkotási eljárás keretében kötelező, úgy a Parlament e bizottságok véleményének kézhezvétele előtt nem fogadhatja el első olvasatbeli álláspontját. A Parlament, a Tanács vagy a Bizottság határidőt szabhat meg a tanácsadó bizottság számára véleményének benyújtására (az EUMSZ 304. és 307. cikke). A határidő lejártát követően a vélemény hiánya már nem képezi akadályát a további eljárásnak. Ezen kívül mindkét bizottság saját kezdeményezésére is fogadhat el véleményt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az Unió tanácsadó testülete, amely a munkavállalók és a munkaadók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei (többek között a társadalmi-gazdasági élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és kulturális területek) képviseleti szerveinek küldötteiből áll (az EUMSZ 301–304. cikkei). A Régiók Bizottsága az Unió tanácsadó testülete, amely a regionális és helyi szintű szereplők képviselőiből áll (az EUMSZ 300. és 305–307. cikkei). Ezen túlmenően a Régiók Bizottságának joga van keresettel fordulni az Európai Unió Bíróságához, hogy a szubszidiaritás alapelvének megsértése okán egy adott jogalkotási aktus megsemmisítését kérje.[1]

[1]E kézikönyv közzétételének időpontjában még nem volt arra példa, hogy az intézmény a fenti lehetőséggel élt volna.

3. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS

A Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta kétféle eljárás vezethet jogalkotási aktusok (vagyis rendeletek, irányelvek vagy határozatok) elfogadásához, mégpedig a rendes jogalkotási eljárás (amelyről ebben a fejezetben lesz szó) és a Szerződések által külön meghatározott esetekben a különleges jogalkotási eljárás (lásd a 7. fejezetet).

3.1. Jogalkotási javaslat előterjesztése

A kezdeményezési jog a Bizottságé (lásd a 3.1. fejezet 5. bekeretezett szövegét). A rendes jogalkotási eljárás akkor veszi kezdetét, mikor a Bizottság a jogalkotási javaslatot benyújtja a Parlamentnek és a Tanácsnak. A javaslat benyújtását megelőzően a biztosi testületnek írásbeli vagy szóbeli eljárás keretében el kell fogadnia azt.

A Bizottság jogalkotási javaslatát egyidejűleg továbbítják a nemzeti parlamenteknek és a Szerződés által előírt esetekben megküldik azt a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának is (lásd a 2.4. fejezetet).

4 – Jogalkotási aktusok	
Jogalkotási aktusok (az EUMSZ 288. cikke)	Elfogadásuk jogalkotási eljárással (rendes vagy különleges jogalkotási eljárás keretében) történik (az EUMSZ 289. cikke).
Rendelet	Általános hatályú, teljes egészében kötelező jogalkotási aktus. Közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Irányelv	Az elérendő célokat illetően kötelező erejű jogalkotási aktus minden címzett tagállamra nézve. A forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.
Határozat	A címzettjei (azaz egy, több vagy valamennyi tagállam, vagy egy meghatározott vállalat) számára teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó jogalkotási aktus.

A rendes jogalkotási eljárás (az EUMSZ 294. cikke) lépésről lépésre

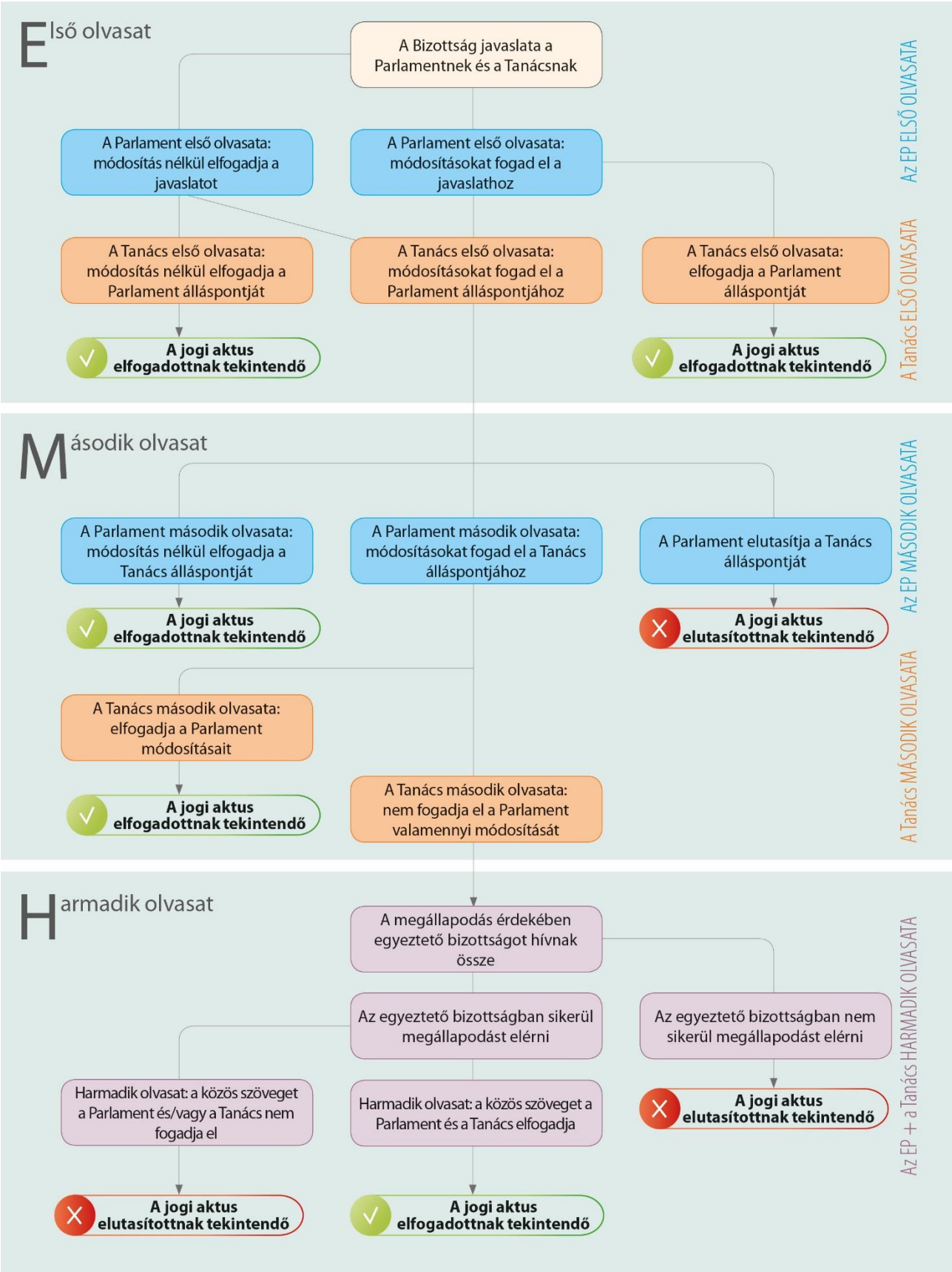

5 – Az uniós jogszabályok kezdeményezésének joga

A „kezdeményezési jog" a Bizottságé, azaz uniós szintű jogszabályra egyedül a Bizottság tehet javaslatot (az EUSZ 17. cikke). Meg kell azonban jegyezni, hogy bizonyos különleges, a Szerződésekben meghatározott esetekben a jogalkotási aktusra irányuló javaslat előterjesztésének alapja lehet a tagállamok egy csoportjának kezdeményezése, az Európai Központi Bank ajánlása vagy az Európai Bíróság kérelme (az EUMSZ 294. cikkének (15) bekezdése).[1]

Az EUMSZ 225. és 241. cikke alapján a Parlament vagy a Tanács is felkérheti a Bizottságot megfelelő jogalkotási aktusra vonatkozó javaslatok előterjesztésére. A jogalkotási aktus előterjesztésére vonatkozó kérelem azonban nem kötelezi a Bizottságot, amely dönthet úgy, hogy nem terjeszti elő a jogalkotási javaslatot, ám ezt a döntését meg kell indokolnia. A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás 10. cikke (lásd a 8. fejezetet) szerint a Bizottság három hónapon belül választ ad az említett felkérésekre, és külön közleményt fogad el, amelyben meghatározza, hogy a felkérések alapján milyen lépéseket kíván tenni. Ha a Bizottság tehát úgy dönt, hogy nem terjeszt elő javaslatot, ennek okairól részletesen tájékoztatja az érintett intézményt, és adott esetben elemzi a lehetséges alternatívákat (lásd még az elj. szab. 47. cikkét).

Hasonlóképpen polgári kezdeményezések is felkérhetik a Bizottságot, hogy nyújtson be a Szerződések végrehajtására vonatkozó megfelelő javaslatokat az EUSZ 11. cikkével összhangban[2], vagyis tegyen jogalkotási javaslatot bármely olyan területen, amelyen a Bizottság jogosult jogszabályokat javasolni. A polgári kezdeményezést legalább 1 000 000 uniós polgárnak kell támogatnia legalább 7 különböző tagállamból. Az egymillió aláírást összegyűjtő polgári kezdeményezésekkel[3] kapcsolatban ezt követően egy meghatározott eljárást kell lefolytatni, amely uniós jogalkotásra vonatkozó konkrét javaslatokkal zárulhat.

3.2. Első olvasat

Első olvasatban a Parlament és a Tanács egymással párhuzamosan megvizsgálja a Bizottság javaslatát. Elsőként a Parlament fogadja el álláspontját, amelyben a Bizottság javaslatát módosítások nélkül jóváhagyja, azt módosítja vagy elutasítja. Ezután a Tanács dönthet úgy, hogy elfogadja a parlamenti álláspontot (ebben az esetben a jogalkotási aktus elfogadottnak tekintendő) vagy pedig módosítja azt. Amennyiben módosította, a Tanács közli a Parlamenttel első olvasatbeli álláspontját, és az második olvasatra a Parlament elé kerül. A Parlament és a Tanács az eljárás bármely pontján

---

[1]Ilyen lehet például: a tagállamok egynegyede kezdeményezhet jogalkotási eljárást a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés terén (az EUMSZ 76. cikke); az Európai Központi Bank ajánlása alapján a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya, illetve az ezen alapokmánnyal kapcsolatos kiegészítő jogalkotási intézkedések rendes jogalkotási eljárással módosíthatók (a 4. jegyzőkönyv 40. cikke); az Európai Bíróság kérésére a Törvényszékhez kapcsolódó különös hatáskörű törvényszékek hozhatók létre rendes jogalkotási eljárással (az EUMSZ 257. cikkének (1) bekezdése).

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 211/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről (HL L 65., 2011.3.11., 1. o.).

[3]E kézikönyv közzétételének időpontjában a következő polgári kezdeményezések érték el sikeresen az előírt számú aláírást: 1. „A glifozát betiltását és az embereknek, illetve a környezetnek a mérgező növényvédő szerektől való védelmét szorgalmazó petíció"; 2. „Az élveboncolás beszüntetését kérő petíció"; 3. a „Közülünk valaki/Egy közülünk" petíció („*a méltóság jogi védelméről, az élethez való jogról, valamint minden ember sérthetetlenségéről a fogamzástól kezdve azokon az uniós területeken, amelyeken különösen szükség van ilyen támogatásra*") és 4. „A vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való jog is emberi jog! A víz a közjavak egyike, nem pedig árucikk" petíció. További információért lásd a következő honlapot: http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome.com?lg=hu

informális megegyezésre juthat. Ennek eredménye lehet első olvasatbeli megállapodás (ha a Bizottság javaslatát módosító kompromisszumos szövegről a Parlament első olvasatbeli szavazása előtt születik egyezség a Parlament és a Tanács között) vagy korai második olvasatbeli megállapodás (ha a kompromisszumos szövegről a Tanács első olvasatbeli szavazása előtt születik egyezség).

Az első olvasat egésze során sem a Parlament, sem a Tanács számára nincs határidő meghatározva az első olvasat lezárására.

3.2.1. A Parlament első olvasata

Bizottsági szakasz

A Parlamentben az elnök az illetékes bizottsághoz utalja a javaslatot megfontolásra.[1] A Bizottság javaslatának bizottsági szakaszban történő megvizsgálása több bizottság bevonásával is történhet, véleményt nyilvánító bizottsági eljárás (elj. szab. 56. cikk), társbizottsági eljárás (elj. szab. 57. cikk) vagy közös bizottsági eljárás (elj. szab. 58. cikk) keretében. Kettő vagy több állandó bizottság hatáskörének összeütközése esetén a hatáskör kérdését a plenáris ülésen történő bejelentést követő négy héten belül a Bizottsági Elnökök Értekezletéhez utalják. A Bizottsági Elnökök Értekezlete ezek után ajánlást nyújt be az Elnökök Értekezletének. Ha az Elnökök Értekezlete nem hozza meg döntését a benyújtást követő hat héten belül, az ajánlás elfogadottnak tekintendő (elj. szab. 211. cikk).

6 – A rendes jogalkotási eljárás során bevont különböző bizottságok	
Illetékes (másképpen: „felelős” vagy „vezető”) bizottság	Az illetékes bizottság feladata a plenáris ülésre való előkészítés, jogalkotási jelentés kidolgozása révén (a bizottságoknak a tárgyalások megkezdéséről hozott döntésben játszott szerepét lásd a 4.3. fejezetben).
Véleményt nyilvánító bizottság (az eljárási szabályzat 56. cikke)[2]	Ha a felelős bizottság egy másik bizottság véleményét is meg szeretné hallgatni, illetve ha egy másik bizottság ismertetni kívánja véleményét a felelős bizottsággal, a bizottságok

[1]A javaslatokat az egyes bizottságok hatásköre alapján utalják ki, ezt pedig az eljárási szabályzat VI. melléklete rögzíti. Kétség esetén az elnök azt megelőzően, hogy az illetékes bizottsághoz való utalást bejelentené a Parlamentben, illetékességgel kapcsolatos kérdést terjeszthet az Elnökök Értekezlete elé, ez utóbbi pedig a Bizottsági Elnökök Értekezletének ajánlása alapján hoz arról határozatot (elj. szab. 48. cikk). Ezt a szabályt alkalmazták bizonyos egyetértési eljárás alá tartozó javaslatok esetében, amelyekben a hivatalos tanácsi álláspont jóval a Bizottság javaslatát követően érkezett (például az EU–Közép-Amerika társulási megállapodás és az EU–Ukrajna társulási megállapodás).

[2]A bizottságok egyes esetekben a nem hivatalos 56.+ cikk szerinti eljárást alkalmazzák, amely a bizottságok közötti informális megállapodást eredményez, amelyet a Bizottsági Elnökök Értekezlete jóváhagy. E megállapodás értelmében a felelős bizottság hozzájárul az együttműködés következő feltételei közül valamelyiknek, vagy akár több feltételnek is az alkalmazásához:

– a vélemény előadójának rendszeres meghívása az illetékes bizottság minden eszmecseréjére, munkaértekezletére és meghallgatására;
– a vélemény előadójának meghívása a felelős bizottság árnyékelőadóival folytatott megbeszélésekre;
– a vélemény előadójának részvétele a háromoldalú egyeztetéseken;

	engedélyt kérhetnek az **Elnök**től a 210. cikk (2) bekezdésével összhangban. A véleményt nyilvánító bizottság kinevezheti a **vélemény előadóját**. Az illetékes bizottság által kijelölt határidőn belül benyújthatja véleményét az illetékes bizottságnak, amely a Bizottság javaslatához fűzött módosításokból áll a hatáskörébe tartozó ügyekben. A véleményt nyilvánító bizottság úgy is határozhat, hogy véleményét olyan módosítások formájában fogalmazza meg, amelyeket közvetlenül az illetékes bizottságban az elnök vagy az előadó terjeszt elő a véleményt nyilvánító bizottság nevében. A véleményt nyilvánító bizottság **nem terjeszthet elő módosításokat** a plenáris ülésen.
Társbizottság (elj. szab., 57. cikk)	Amennyiben az **Elnökök Értekezlete** (a **Bizottsági Elnökök Értekezlete vagy elnöke** javaslata alapján) úgy ítéli meg, hogy az ügy nagyjából azonos mértékben két vagy több bizottság hatáskörébe tartozik, illetve hogy az ügy különböző részei két vagy több bizottság hatáskörébe tartoznak, úgy e bizottságok „társbizottságokként" működnek együtt. A társbizottság egyedi szabályok szerint működik együtt az illetékes bizottsággal, pl. közös ütemezés és az előadók közti együttműködés alapján. Az illetékes bizottság szavazás nélkül fogad el módosításokat a társbizottságtól, ha azok olyan ügyekre vonatkoznak, amelyek a társbizottság **kizárólagos hatáskörébe** tartoznak. A **közös hatáskörbe** tartozó ügyekre irányuló **módosításokat** a társbizottság közvetlenül benyújthatja a Parlamentnek, ha az illetékes bizottság nem fogadta el azokat.
Közös bizottság (elj. szab., 58. cikk)	Amennyiben az ügy elválaszthatatlanul több bizottság hatáskörébe tartozik és kiemelkedő fontosságú, úgy az **Elnökök Értekezlete** a **Bizottsági Elnökök Értekezletétől** vagy annak **elnökétől** kapott javaslat alapján dönthet úgy, hogy a munkát két vagy több bizottság közös bizottságként végezze. Ebben az esetben közös bizottsági üléseket és közös jelentéstervezetre vonatkozó, közös szavazást tartanak. A bizottságok közösen felelnek az intézményközi tárgyalásokért[1].

– kétoldalú találkozók a vezető bizottság előadója és a vélemény előadója között az egyedi érdekek és aggodalmak megvitatására.

[1]Ennek jelentős példája az Európai Fenntartható Fejlődési Alapról (EFFA) szóló rendeletre irányuló javaslat (2016/0281(COD)), amely esetében – tekintettel a javaslatban foglalt ügy transzverzális jellegére és fontosságára – az a döntés született, hogy a Fejlesztési Bizottság, a Külügyi Bizottság és a Költségvetési Bizottság az 58. cikk szerint, egyenlő feltételek mellett látják el a feladatot. Ez az első alkalom, hogy három előadó közösen dolgozott ki egyetlen jelentéstervezetet, három bizottság közösen szavazott a három bizottsági elnök közös elnökletével, és közösen tárgyaltak a többi intézménnyel.

Az illetékes bizottság előadót jelöl ki, aki mindenekelőtt végigkíséri a javaslatot az eljárás különböző szakaszain, és szükség esetén vezeti a Tanáccsal és a Bizottsággal folytatott tárgyalásokat. Az illetékes bizottság még a javaslat Bizottság általi elfogadása előtt határozhat a javaslat előkészítésének folyamatát figyelemmel kísérő előadó kinevezéséről, különösen akkor, ha a javaslat szerepel a Bizottsági munkaprogramban (elj. szab., 48. cikk).

Az intézményközi tárgyalások során az előadó és az árnyékelőadók munkáját az illetékes bizottsági titkárság által koordinált projektcsapat segíti, amely magában foglalja legalább a Jogalkotási Ügyek Osztálya, a Jogi Szolgálat, a Jogalkotási Igazgatóság, az EP Sajtószolgálata, valamint – esetenkénti döntés alapján – más felelős szolgálatok munkatársait (lásd a rendes jogalkotási eljárás keretében folytatott tárgyalások magatartási kódexét; III. melléklet). Ezen túlmenően az előadó és az árnyékelőadók munkáját parlamenti asszisztenseik és a képviselőcsoportok személyi állományának tagjai is segítik.

Az előadó feladata a bizottság „**jelentéstervezetének**" elkészítése, ennélfogva ő az első képviselő, aki a bizottsági javaslat módosítására javaslatot tesz. Bizonyos esetekben az előadó úgy dönthet, hogy először munkadokumentummal áll elő, hogy párbeszédet kezdeményezzen más képviselőkkel és érintettekkel a jelentéstervezet elkészítése érdekében.

A többi képviselőcsoport „árnyékelőadót" nevezhet ki, akik képviselik az üggyel kapcsolatos álláspontjukat. Miután az előadó a bizottsági ülésen ismertette a jelentéstervezetet, ahhoz bármely képviselő módosítást terjeszthet elő, azzal a feltétellel, hogy a bizottságban benyújtott módosításokat aláíróként vagy társaláíróként minden esetben alá kell írnia az érintett bizottság egy rendes tagjának vagy póttagjának (elj. szab., 218. cikk). A **módosítások előterjesztésének határidejét** a bizottság elnöke jelöli ki (az előadó javaslatára). A határidőt követően módosítások csak akkor terjeszthetők elő, ha megegyezéses módosítások, illetve ha technikai probléma merült fel (elj. szab., 181. cikk). A **szóbeli módosításokra** a szavazás során nyílik lehetőség, kivéve, ha ez ellen bizonyos számú képviselő kifogást emel.[1]

A bizottsági szakaszban szakértői meghallgatásokat is szervezhetnek, illetve tanulmányokra vagy **hatásvizsgálatokra** adhatnak megbízást, a Bizottság hatásvizsgálatának kiegészítésére (beleértve a lényegi módosításokra vonatkozó hatásvizsgálatokat).

Ezt követően a jelentéstervezetet által előterjesztett módosításokat a bizottságban (egy vagy több ülésen) megvitatják. Igen gyakran előfordul, hogy a bizottsági szavazást megelőzően informális megbeszélésekre kerül sor az előadó és az árnyékelőadók között, megkísérelve a lehető legnagyobb mértékben összeegyeztetni a különböző képviselőcsoportok álláspontjait. E megbeszéléseket gyakran úgynevezett „**árnyékülések**" formájában tartják. Eredményük lehet a „**megegyezéses**

[1]A szóban forgó bizottságban kifogás emeléséhez szükséges szavazatok számát a plenáris ülésen irányadó szavazatszámmal arányosan, adott esetben felfelé kerekítve kell meghatározni; lásd az elj. szab. 180. cikkét, amely szerint a plenáris ülésen kifogás emeléséhez legalább 40 képviselő szükséges.

módosítások" előterjesztése, amelyeket a későbbiek folyamán szavazásra bocsátanak, és melyek célja bizonyos mennyiségű módosítás csomagba foglalása vagy alternatíva kínálása az egymással ütköző módosítások tekintetében.

Az illetékes bizottság **egyszerű többséggel** elfogadja jelentését, amely a bizottsági javaslathoz fűzött módosításokban ölt testet. A jelentésről vagy véleményről tartott **zárószavazáson név szerint** kell szavazni (elj. szab., 218. cikk). A Bizottság rendszerint jelen van a bizottsági vitákon és felkérhető, hogy fejtse ki a javasolt módosításokkal kapcsolatos álláspontját. A Tanács elnöksége szintén jelen lehet és ugyancsak felkérhető észrevételek megtételére.

A bizottság a jelentést alapul véve úgy határozhat, hogy informális **tárgyalásokat** kezd a többi intézménnyel a Parlament első olvasatát megelőzően. Az ilyen döntésekhez a bizottsági tagok **minősített többsége** szükséges, valamint a plenáris ülés általi megerősítés (lásd az elj. szab. 71. cikkét és a 4.3.1. fejezetet). A tárgyalások eredményeképp a társjogalkotók között létrejövő bármely megállapodás ideiglenesnek tekintendő, és azt megfontolás és jóváhagyás céljából a bizottság elé kell terjeszteni, majd a plenáris ülésen ismertetni.

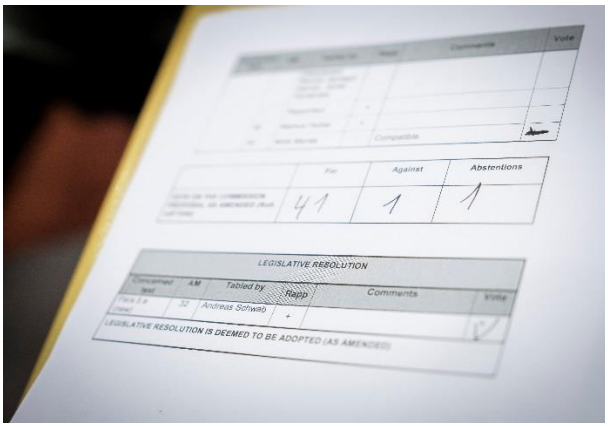

Szavazás a bizottságban: Kézfelemelés és szavazási névjegyzék © Európai Parlament (2017)

Szavazás a bizottságban: Elektronikus szavazás © Európai Parlament (2017)

7 – Az első olvasat bizottsági szakaszának lehetséges lépései

- A plenáris ülésen történő bejelentés, amely a jogalkotási dossziét a felelős bizottsághoz utalja
- A koordinátorok döntése arról, melyik képviselőcsoport jelölje ki az előadót
- A képviselőcsoportok kinevezik az előadóikat vagy árnyékelőadóikat.
- Eszmecsere a jelentéstervezet nélkül (néha egy munkadokumentum alapján)
- Tanulmányok, meghallgatások vagy munkaértekezletek (választható)
- Jelentéstervezet megvitatása
- A módosítások előterjesztésének határideje
- Módosítások megvitatása
- Kísérlet megállapodás elérésére a megegyezéses módosításokról (az előadó és az árnyékelőadók megbeszélései) és azok esetleges megvitatása a bizottságban
- Szavazás a bizottságban
- Döntés arról, induljanak-e intézményközi tárgyalások
- Amennyiben sor kerül tárgyalásokra: az elnök és az előadó jelentést tesz minden háromoldalú egyeztetést követően
- Szavazás az ideiglenes megállapodásról (az intézményközi tárgyalásokat követően)

Plenáris szakasz

Miután az illetékes bizottság a Bizottság javaslatához fűzött módosítások formájában elfogadta jelentését, a jelentést a plenáris ülésen lefolytatandó szavazásra bocsátják (elj. szab., 59. cikk). Ha az első olvasatbeli tárgyalások nyomán ideiglenes megállapodás született, amelyet az illetékes bizottság jóváhagyott, akkor azt konszolidált szöveg formájában megfontolás céljából a plenáris ülés elé terjesztik (elj. szab., 74. cikk).

A fontos jogalkotási ügyekre vonatkozó szavazást a legtöbb esetben plenáris ülésen tartott vita előzi meg. A vita során és a szavazás előtt a Parlament elnöke felkérheti a Bizottságot és a Tanácsot a javasolt módosításokkal kapcsolatos álláspontjuk ismertetésére. A plenáris szakaszban további módosítások is előterjeszthetők, ezt azonban csak az illetékes bizottság, egy képviselőcsoport vagy az összes parlamenti képviselő legalább egyhuszada (alacsony érvényességi küszöbérték, azaz legalább 38 képviselő) teheti meg.

A Parlament ezután **egyszerű többséggel** (azaz a szavazásban részt vevő képviselők többségével) elfogadja első olvasatát a Bizottság javaslatáról: a javaslatot egészében

elutasíthatja[1], módosítások nélkül elfogadhatja, vagy pedig – ez történik a leggyakrabban – módosításokat fogadhat el a javaslathoz. Az eljárási szabályzat 59. cikke megszabja a szavazás sorrendjét a plenáris ülésen.

Másik lehetőségként az elnök, az előadó, egy képviselőcsoport, vagy legalább 38 képviselő (alacsony érvényességi küszöbérték) kérheti a módosított jogalkotási aktus elfogadását követően annak visszautalását az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (elj. szab., 59.4. cikk)

Ha a Parlament első olvasatbeli álláspontja tükrözi az intézményközi tárgyalások során elért ideiglenes megállapodást, akkor az első olvasatbeli álláspontot az elfogadását követően továbbítják a Tanácsnak, amely módosítás nélkül elfogadja azt, mint saját első olvasatbeli álláspontját. Ezzel a jogalkotási folyamat ebben a szakaszban lezárul.

[1]A Szerződés nem rögzíti kifejezetten azt a lehetőséget, hogy a Parlament az első olvasatbeli szakaszban elutasíthatja a javaslatot, ezt csupán a második olvasatra vonatkozóan tartalmazza (az EUMSZ 294. cikke (7) bekezdésének b) pontja). A Parlament értelmezése szerint mindazonáltal a Bizottság javaslatának elutasítása első olvasatban is lehetséges. A Parlament már utasított el javaslatokat az első olvasat során (például a bűnözéssel szembeni biztonságra vonatkozó európai statisztikákról szóló 2011/0146(COD) javaslatot, valamint a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásának korlátozására, illetve megtiltására biztosított lehetőségről szóló javaslatot (2015/0093 (COD)). A Bizottság javaslatának ilyen korai elutasítása azonban mindeddig csupán kivételes jelleggel fordult elő.

8 – A rendes jogalkotási eljárás során alkalmazott szavazati többségek	
A Parlamentben	
Egyszerű többség:	a leadott szavazatok többsége
Minősített többség:	a Parlament képviselőinek többsége (a plenáris ülésen tartott szavazáson ez 751 szavazatból legalább 376 szavazat)
A Tanácsban	
Egyszerű többség:	a tagállamok többsége (15 tagállam támogató szavazata)
Minősített többség:	a tagállamok 55 %-ának támogató szavazata (azaz 16 tagállam), melyek az EU népességének legalább 65%-át képviselik[1]
Egyhangúság:	a szavazásban részt vevő valamennyi tagállam támogató szavazata (a tartózkodás nem akadálya az egyhangúlag történő elfogadásnak)

Plenáris ülés Strasbourgban © Európai Parlament (2017)

[1]E „kettős többségi" szabály 2014. november 1-jétől alkalmazandó. Addig a minősített többség megfelelt 255 „igen" szavazatnak (a lehetséges 352 szavazatból), amelyet legalább 15 tagállamnak kellett leadnia. Bármely tagállam kérhette azonban egy további feltétel alkalmazását is, amely szerint a javaslat mellett szavazó tagállamoknak a népesség legalább 62%-át kellett képviselnie.

9 – Az első olvasat bizottsági szakaszának lehetséges lépései	
A tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozat nélkül	**A tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozattal**

• A bizottság jelentésének előterjesztése
• A módosítások előterjesztésének határideje
• Vita (az Elnökök Értekezlete/a plenáris ülés azonban dönthet úgy, hogy nem tart vitát)
• Szavazás tárgya:
  ○ a jogalkotási aktus tervezetének elvetése
  ○ módosítások a jogalkotási aktus tervezetéhez
  ○ a jogalkotási aktus teljes tervezete módosított vagy egyéb formában
• Esetleges visszautalás a bizottsághoz tárgyalások megkezdése céljából (vagy ismételt vizsgálat céljából, amennyiben a jogalkotási aktus tervezetét elutasították)
	• A bizottság jelentésének előterjesztése (megbízatás)
	• A tárgyalások megkezdésére vonatkozó bizottsági határozat bejelentése a plenáris ülésen.
	• Esetlegesen: szavazás iránti kérelem (közepes érvényességi küszöbértékkel) a bizottságnak a tárgyalások megkezdésére irányuló határozatáról – ilyen kérelem esetén egyetlen szavazás ugyanazon a plenáris ülésen, vagy plenáris miniülések esetében a következő ülésen. (A közepes érvényességi küszöbérték az összes parlamenti képviselő egytizede, amely egy vagy több képviselőcsoportból vagy egyéni képviselőkből, vagy e két csoportból vegyesen tevődik össze; 76 képviselő)
	• Kérelem vagy a határozat elutasításának hiányában megkezdődhetnek az intézményközi tárgyalások
	• A határozat elutasítása esetén a dossziéról a következő üléshéten szavaznak
	• A módosítások előterjesztésének határideje
	• Vita (az Elnökök Értekezlete/a plenáris ülés azonban dönthet úgy, hogy nem tart vitát)
	• Szavazás tárgya:
	  ○ a jogalkotási aktus tervezetének elvetése
	  ○ módosítások a jogalkotási aktus tervezetéhez
	  ○ a jogalkotási aktus teljes tervezete módosított vagy egyéb formában
	• Esetleges visszautalás a bizottsághoz tárgyalások megkezdése céljából a plenáris ülés által adott meghatalmazás alapján (vagy ismételt vizsgálat céljából, amennyiben a jogalkotási aktus tervezetét elutasították)

3.2.2. A Tanács első olvasata

A Tanács – a Parlamenthez hasonlóan – a Bizottság javaslatának kézhez vételét követően megkezdi előkészítő munkáját. A két intézmény párhuzamosan is dolgozhat, ám a Tanács első olvasatbeli álláspontja nem fogadható el addig, amíg a Parlament nem továbbította első olvasatbeli álláspontját. A Tanács néha politikai megállapodást fogad el abban az időszakban, amíg az Európai Parlament ki nem alakítja első olvasatbeli álláspontját, amely megállapodás „**általános megközelítés**" néven is ismert.

Ahogy a 2.2. fejezetben kifejtésre került, a javaslat három szinten halad keresztül a Tanácsban:

- munkacsoporti szinten,
- a Coreper (az Állandó Képviselők Bizottsága), illetve
- a Tanács szintjén.

A javaslatot megvitatás céljából az illetékes munkacsoporthoz utalják. A javaslatnak az illetékes **munkacsoportban** történő megvizsgálásához szükséges időtartam egybeeshet az ugyanezen javaslat Parlamentben történő vizsgálatához szükséges időtartammal. Amikor a munkacsoport már kellő mélységben megvitatta a javaslatot, az adott ügy érzékenységétől vagy jelentőségétől függően megkezdődhetnek a tárgyalások a Coreper-ben, illetve ritkább esetekben a Tanács szintjén.

A legtöbb javaslat több alkalommal is szerepel a **Coreper** napirendjén, hogy megkísérlék feloldani azokat a nézeteltéréseket, amelyeket a munkacsoportnak nem sikerült. A Coreper dönthet úgy, hogy visszautalja a javaslatot a munkacsoport számára, lehetőleg kompromisszumra vonatkozó javaslatokkal, vagy továbbküldheti az ügyet a Tanácshoz. Az első olvasat során a Coreper tárgyalási megbízatást is elfogadhat, tekintettel a soron következő intézményközi tárgyalásokra, bár egyre növekvő mértékben a Tanács által elfogadott **általános megközelítés** tölti be a tanácsi megbízatás szerepét.

Hivatalos szavazásra csak a **Tanács** szintjén kerül sor. A munkacsoportok vagy a Coreper szintjén a Tanács elnöksége megpróbálja elérni a lehető legszélesebb körű egyetértést a tagállamok által megjelölt legtöbb kérdésben, mindig mérlegelve, hogy a kompromisszumok megkapják-e a szükséges többséget a Tanácsban. A cél, hogy a Tanács ülésére legfeljebb csak pár megvitatásra váró politikai kérdés maradjon vagy egy se, mivel a legtöbb politikai és technikai kérdés már a Coreper vagy a munkacsoport szintjén megoldásra került. A Tanács elnöksége dönthet eszmecsere tartása mellett is a Coreperben vagy a Tanácsban az eredményekről szóló jelentések alapján, amelyek beszámolnak az elért előrelépésről és a fennmaradó fő problémákról.

A Tanács dönthet úgy, hogy a javaslatot visszautalja a Coreper vagy a munkacsoport elé, és útmutatást ad vagy kompromisszumokat javasol. Amennyiben a Coreper le tudta zárni az adott javaslatra vonatkozó vitát, az „A" napirendi pontként kerül a Tanács napirendjére, azaz várhatóan vita nélkül megállapodás születik. Az ezekre a pontokra

vonatkozó vita azonban egy vagy több tagállam kérésére újra megnyitható. Bármely tanácsi formáció elfogadhat olyan szöveget, amely más formáció hatáskörébe tartozik.

Ha a Tanács a Parlament első olvasatban elfogadott álláspontját **minősített többséggel** vagy – amennyiben a Bizottság azzal szemben foglal állást – **egyhangúlag** jóváhagyja (vagyis elfogadja a Parlament összes módosítását, mint például egy első olvasatbeli megállapodás esetén), akkor a jogalkotási aktust a Tanács a Parlament álláspontjának megfelelő fogalmazásban elfogadja. Ha a Tanács nem tudja teljes mértékben elfogadni a Parlament első olvasatának eredményét, akkor elfogadja első olvasatbeli álláspontját (ezt a korábbiakban „közös tanácsi álláspontnak" nevezték), és továbbítja azt a Parlamentnek a második olvasatra[1]. A Bizottság ugyancsak teljes körűen tájékoztatja a Parlamentet a saját álláspontjáról.

Ha a Parlament az első olvasatbeli álláspontját a Tanáccsal kialakított megegyezés nélkül fogadta el, akkor is van lehetőség arra, hogy még a Parlament második olvasata előtt megállapodás szülessen: ez az úgynevezett „**korai második olvasatbeli megállapodás**" (elj. szab., 72. cikk; az eljárás részletesebb ismertetését lásd a 4.3. fejezetben).

[1] Bár a Szerződés erről konkrétan nem rendelkezik, széles körben elfogadott, hogy minősített többséggel történő szavazással a Tanács teljes egészében elutasíthatja a Bizottság javaslatát. A gyakorlatban azonban a Tanács általában hivatalosan nem utasítja el a Bizottság javaslatait. Ehelyett a Parlamenttel ellentétben nem kezdi meg, illetve nem folytatja a munkát a Bizottság szóban forgó javaslataival kapcsolatban, így az ügymenet ténylegesen megakad.

Ülés a Tanácsban © Európai Unió

3.3. Második olvasat

Mihelyt a Parlament kézhez kapja a Tanács első olvasatbeli[1] hivatalos álláspontját, megkezdődik az eljárás második olvasatbeli szakasza. A két társjogalkotót a második olvasatban a Szerződésben rögzített szigorú időhatárok kötik: mindkét társjogalkotónak három hónapnyi ideje van, amely egy hónappal meghosszabbítható. A határidő a Parlament számára a Tanács első olvasatbeli álláspontjának a plenáris ülésen való kihirdetésével veszi kezdetét.[2] A Parlament a második olvasatban jóváhagyhatja, elutasíthatja vagy módosíthatja a Tanács első olvasatbeli álláspontját.[3]

[1]Az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozat 20. cikkében foglaltak szerint (HL C 145., 2007.6.30., 5. o.) a Tanács általában konzultál a Parlamenttel a továbbítás időpontjáról a maximális hatékonyság biztosítása érdekében. Fontos a rendelkezésre álló három vagy négy hónap teljes kihasználásának biztosítása, és például a parlamenti szünetek idejének figyelembe vétele.

[2]A 294. cikk (14) bekezdése szerint a 7. cikkben előírt három hónapos határidő legfeljebb egy hónappal kiterjeszthető. A Parlament általában kihasználja a meghosszabbítás lehetőségét, mivel három hónap rendszerint túl rövid időszaknak bizonyul.

[3]Ha e határidőn belül a Parlament nem foglal állást, a jogi aktust az első olvasatbeli tanácsi álláspontnak megfelelő szövegezéssel elfogadottnak kell tekinteni. Ez azonban a gyakorlatban még sose történt meg.

3.3.1. A Parlament második olvasata

Bizottsági szakasz

Az előadó (általában az első olvasatbeli jelentés szerzője), „ajánlástervezetet" készít, amelyet az illetékes bizottságnak (amely megegyezik az első olvasat során illetékes bizottsággal) kell a plenáris ülés elé terjesztenie. Az ajánlástervezet a Tanács első olvasatbeli álláspontjának elfogadására, módosítására vagy elvetésére tesz javaslatot.

Az ajánlástervezet tartalmazza az előadó által javasolt módosításokat. Csak az illetékes bizottság teljes jogú tagja vagy póttagja terjeszthet elő javaslatot az elvetésre vagy kiegészítő módosításokat. A második olvasatban azonban bizonyos további megszorítások érvényesek a módosítások elfogadhatósága tekintetében. Az elj. szab. 68. cikkének (2) bekezdése értelmében a Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítások kizárólag akkor fogadhatók el, ha céljuk:

- a Parlament első olvasata során elfogadott álláspont részleges vagy teljes visszaállítása; vagy
- megegyezés elérése a Tanács és a Parlament között; vagy
- az első olvasatbeli tanácsi álláspont szövege egy olyan részének módosítása, amelyet az első olvasatkor benyújtott bizottsági javaslat nem tartalmazott, vagy amely tartalmában attól eltér; vagy
- a Parlament álláspontjának első olvasatban való elfogadása óta felmerült új ténybeli vagy jogi helyzet figyelembevétele.

Az illetékes bizottság elnöke és a Parlament elnöke hoznak döntést a módosítások elfogadhatóságáról a bizottsági, illetve a plenáris szakaszban. Döntésük végleges (elj. szab., 68. cikk). Ha az első olvasat óta új választásokat tartottak és a Parlament nem kérte fel a Bizottságot, hogy a javaslatot újra nyújtsa be a Parlamenthez[1], az illetékes bizottság elnöke és a Parlament elnöke az elfogadhatóság korlátozásainak feloldásáról határozhatnak.

A második olvasat során a véleményt nyilvánító bizottságoknak nincs szerepük. Az elj. szab. 57. cikke szerinti társbizottságok azonban részt vesznek a tárgyalási folyamatban[2].

Miként az első olvasat során is, az álláspontok lehető legnagyobb mértékű közelítése érdekében az ajánlástervezet és a módosítások informális megbeszélések tárgyát képezhetik az előadó és az árnyékelőadók között, így kompromisszumos módosítások születhetnek, melyeket aztán szavazásra bocsátanak.

Mivel a Parlament első olvasatbeli álláspontja tárgyalási megbízatásnak minősül, a második olvasat során az illetékes bizottság – miután a Tanács első olvasatbeli álláspontját számára továbbították – bármikor úgy határozhat, hogy tárgyalásokat kezd a Tanáccsal. Ha a Tanács álláspontja olyan elemeket tartalmaz, amelyek nem szerepeltek a Bizottság javaslatában vagy a Parlament első olvasatban kialakított

---

[1]Az elj. szab. 68. cikkének (2) bekezdése az elj. szab. 61. cikkével együttesen értelmezve.

[2]Lásd az elj. szab. 57. cikkének Alkotmányügyi Bizottság általi értelmezését: „Az Elnökök Értekezletének a társbizottsági eljárás alkalmazására vonatkozó döntése a szóban forgó eljárás valamennyi szakaszára vonatkozik."

álláspontjában, a bizottság iránymutatásokat fogadhat el a tárgyalócsoport számára (lásd az elj. szab. 73. cikkét és a 4.3.1. fejezetet).

Az illetékes bizottság a képviselők egyszerű többségével (azaz a leadott szavazatok többségével) hozza meg határozatát. Az illetékes bizottságban tartott szavazást követően az ajánlást plenáris ülésen is szavazásra bocsátják.

Plenáris szakasz

A bizottságban elfogadott második olvasatbeli ajánlást, illetve második olvasatbeli megállapodás esetében az ideiglenes megállapodás szövegét a plenáris ülésen szavazásra bocsátják. A plenáris szakaszban további módosítások is előterjeszthetők, ezt azonban csak az illetékes bizottság, egy képviselőcsoport vagy legalább 38 képviselő (alacsony érvényességi küszöbérték) teheti meg.

A plenáris ülésen tartott szavazás előtt a Parlament elnöke felkérheti a Bizottságot álláspontjának kifejtésére, illetve a Tanácsot észrevételek megtételére.

A Parlament módosítások nélkül jóváhagyhatja a Tanács első olvasatbeli álláspontját (vagy korai második olvasatbeli megállapodás eredményeként, vagy pedig azért, mert a javasolt módosításokat a plenáris ülés nem fogadta el). Amennyiben a Parlament képviselőinek többsége (azaz a lehetséges maximális 751 szavazatból legalább 376 szavazat) nem terjeszt elő vagy nem fogad el módosítást vagy elutasítási javaslatot, az elnök bejelenti, hogy a javasolt jogi aktus elfogadásra került. Ilyen esetekben nincs formális szavazás.

Ha a Parlament jóváhagyja vagy elutasítja a Tanács első olvasatbeli álláspontját, akkor a jogalkotási eljárás lezárul. Elutasítás esetén az eljárást csak a Bizottság újonnan beterjesztett javaslata indíthatja újra.

3.3.2. A Tanács második olvasata

Miután a Parlament befejezte második olvasatát és a Tanácshoz utalta álláspontját, a Tanácsnak további három (meghosszabbítás kérelmezése esetén négy, lásd a 3.3. bekezdés elejét) hónap áll rendelkezésére a második olvasat lezárására.

A Tanács második olvasatban minősített többséggel jóváhagyhatja a Parlament módosításait (egyhangú szavazat szükséges azonban, ha a Bizottság a Parlament valamely módosításával szemben foglalt állást). Ebben az esetben a jogi aktus elfogadásra kerül.

Ha a Tanács nem fogadja el a Parlament valamennyi módosítását, akkor a Szerződéssel összhangban összehívják az egyeztetőbizottságot.

3.4. Egyeztetés és harmadik olvasat

Az „egyeztetés" abból áll, hogy a Parlament és a Tanács az egyeztetőbizottságban tárgyalásokat folytat, amelyek célja megállapodás létrehozása egy „közös szövegtervezet" formájában (részletesebb leírás az 5. fejezetben).

Az **egyeztetőbizottság** két küldöttségből áll:

- a Tanács küldöttségében az egyes tagállamokat egy-egy küldött (miniszter vagy megbízottja) képviseli, és
- a Parlament küldöttsége azonos számú képviselőből áll, az elnöki feladatokat pedig **az egyeztetésért felelős három alelnök** egyike látja el.

Jelenleg tehát az egyeztetőbizottság 56 (28+28) tagot számlál. A Bizottság képviseletét az adott ügyben illetékes biztos látja el, aki minden szükséges kezdeményezést megtesz az Európai Parlament és a Tanács álláspontjának közelítése érdekében.

Az egyeztetőbizottságot hat (vagy meghosszabbítás esetén nyolc) héten belül kell összehívni azt követően, hogy a Tanács lezárta második olvasatát, és hivatalosan értesítette a Parlamentet arról, hogy nem tudja elfogadni a Parlament második olvasatban tett valamennyi módosítását. Az egyeztetőbizottságot az egyeztetés szakaszáig eljutó valamennyi jogalkotási javaslat esetén felállítják, és további hat (vagy meghosszabbítás esetén nyolc) hét áll a rendelkezésére ahhoz, hogy „**közös szövegtervezet**" formájában átfogó megállapodást érjen el, amelyet amelyet aztán a Parlamentnek és a Tanácsnak egyaránt hivatalosan jóvá kell hagynia. Tekintettel e viszonylag szűk időkeretre, a gyakorlatban az informális intézményközi tárgyalások általában már az egyeztetőbizottság hivatalos felállítása előtt megkezdődnek.

Ha az egyeztetőbizottság nem jut megállapodásra, illetve ha a harmadik olvasatban a Parlament (egyszerű többséggel) vagy a Tanács (minősített többséggel) hat (vagy meghosszabbítás esetén nyolc) héten belül nem hagyja jóvá a „közös szövegtervezetet", akkor a jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

4. INTÉZMÉNYKÖZI TÁRGYALÁSOK

4.1. Bevezetés

Az Amszterdami Szerződés óta, amely bevezette a lehetőséget a társjogalkotók számára, hogy első olvasatban megállapodást érhessenek el, a rendes jogalkotási eljárás lezárásának elősegítésére az eljárás bármelyik szakaszában mód van (lásd a 4.4.3. bekezdés utáni 10. bekeretezett szöveget)[1]. Az erre vonatkozó gyakorlatot foglalta egységes szerkezetbe az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozat (lásd az 1. bekeretezett szöveget), amelynek értelmében *„az intézményeknek álláspontjaik lehető legnagyobb mértékű közelítése érdekében az eljárás során mindvégig együtt kell működniük egymással, ezáltal adott esetben lehetőséget biztosítva a szóban forgó jogi aktusnak az eljárás korai szakaszában történő elfogadására*". Az álláspontokat a „háromoldalú értekezletek" formájában zajló informális intézményközi tárgyalások során közelítik egymáshoz.

Háromoldalú egyeztetés © Európai Parlament (2017)

A Parlament eljárási szabályzatának módosított, 2017. január 16-án hatályba lépett rendelkezései megerősítették az intézményközi jogalkotási tárgyalások átláthatóságát (lásd még: a 4.5. bekezdést is). A módosítás még hangsúlyosabbá teszi a 2012 végén bevezetett, a Parlament tárgyalási megbízatásának elfogadására és a tárgyalások lefolytatására vonatkozó rendelkezéseket. A szabályokat teljes mértékben átírták a parlamenti elszámoltathatóságnak és a jogalkotási tárgyalások felügyeletének további erősítése érdekében, különösen a plenáris ülés szerepének megerősítése révén a tárgyalások megindítására és a tárgyalási megbízatásra vonatkozó döntés meghozatala során.

[1]A történeti háttér tekintetében lásd „Az együttdöntési eljárás 20 esztendeje" címmel 2013. november 5-én tartott konferenciáról készült beszámolót.

A rendes jogalkotási eljárás keretében kötendő megállapodások különböző lépései

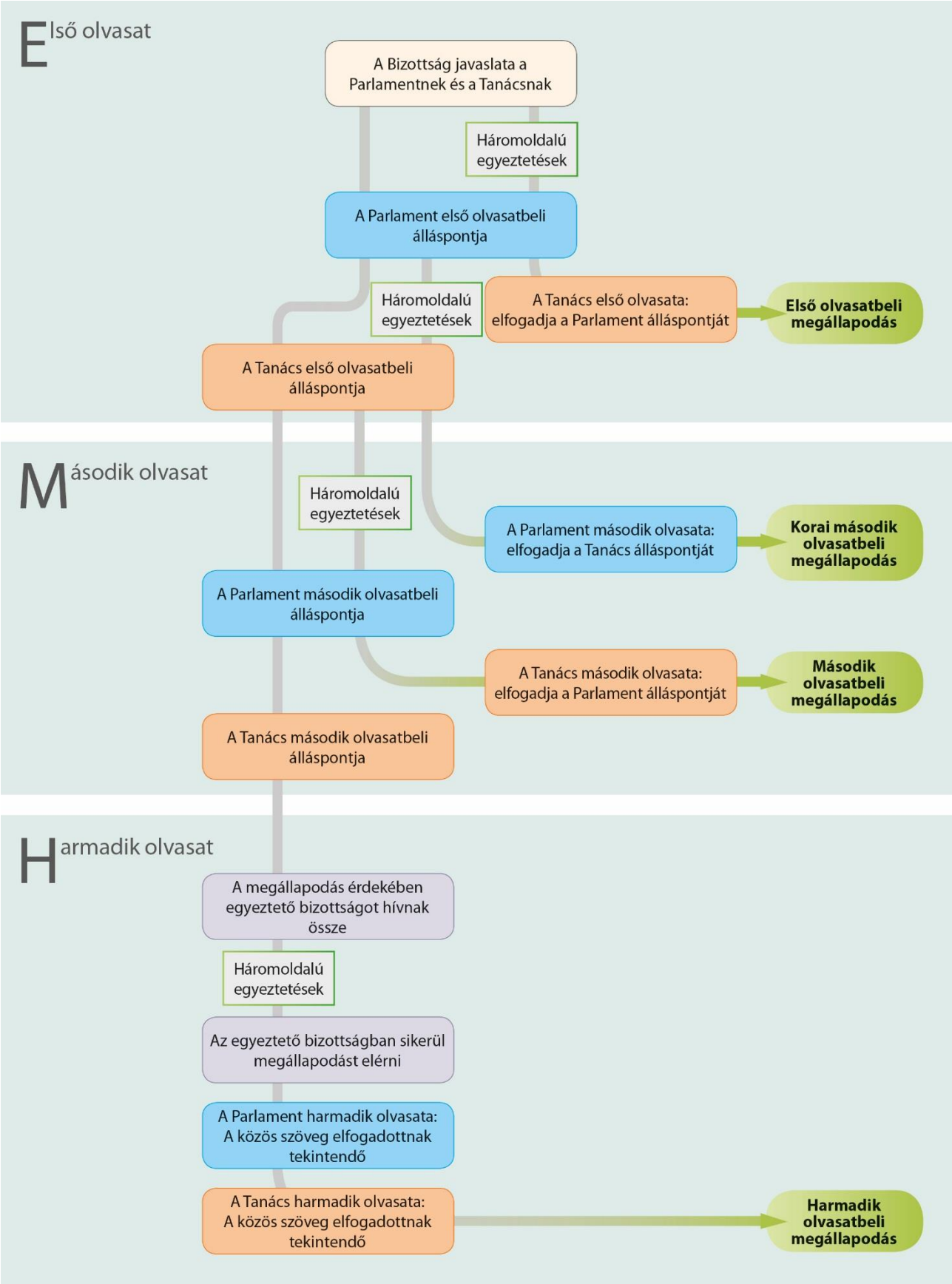

Az intézményközi tárgyalások folyamata

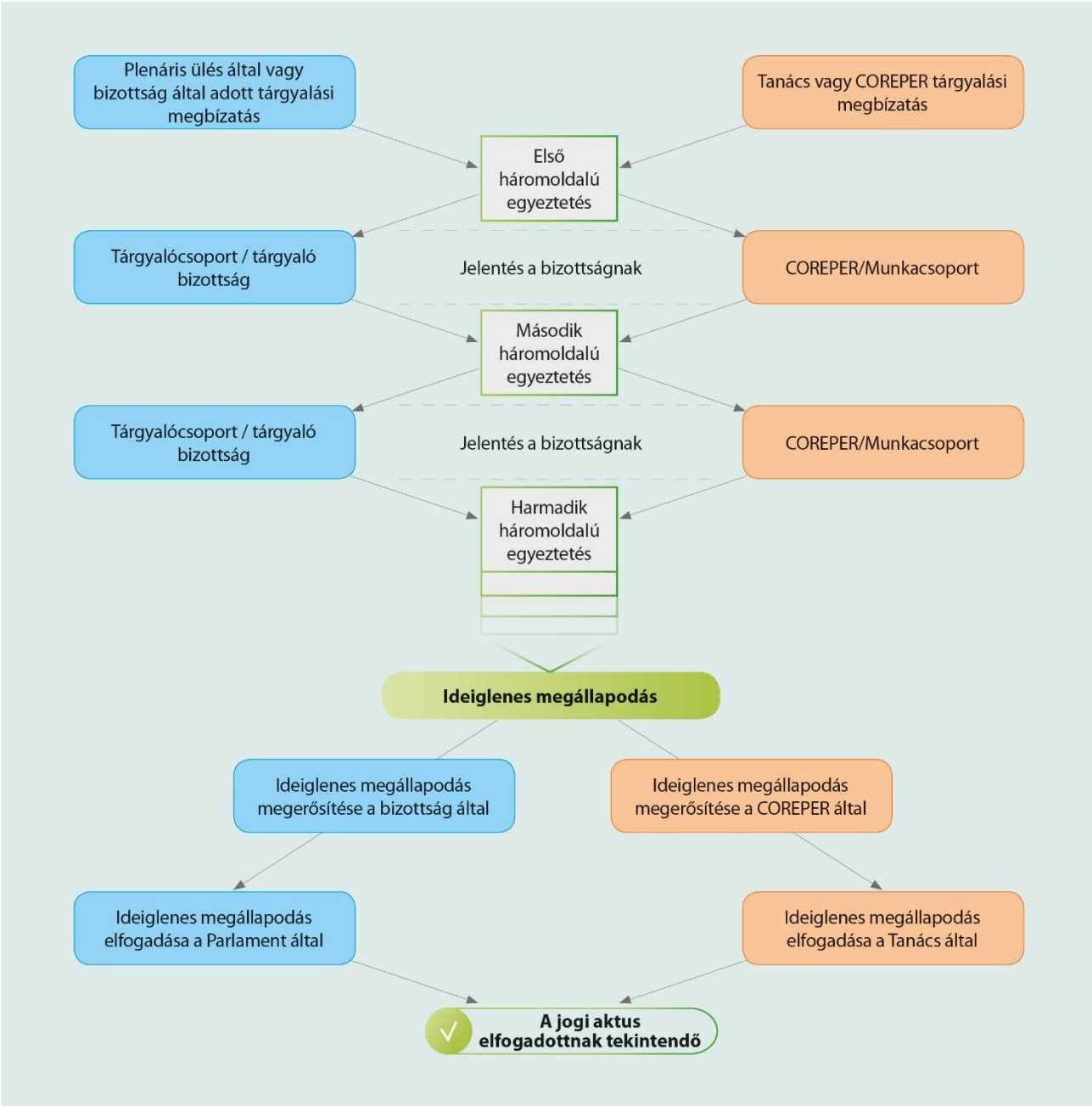

4.2. Háromoldalú egyeztetések

Ahhoz, hogy egy jogi aktus rendes jogalkotási eljárás keretében kerüljön elfogadásra, az eljárás során a társjogalkotóknak valamikor meg kell állapodniuk egy, a Parlament és a Tanács által egyaránt elfogadható szövegtervezetről. Ennek érdekében az intézményeknek háromoldalú egyeztetések formájában kommunikálniuk kell egymással: ezek jogalkotási javaslatokkal foglalkozó informális ülések, amelyeken három fél – a Parlament, a Tanács és a Bizottság – képviselői vesznek részt. Háromoldalú egyeztetések a jogalkotási eljárás bármely szakaszában szervezhetők, és eredményük lehet az úgynevezett „első olvasatbeli", „korai második olvasatbeli" vagy

„második olvasatbeli" megállapodás, illetve egy „közös szöveg" az egyeztetési eljárás során. A háromoldalú egyeztetések politikai tárgyalásokból állnak, ezek előtt azonban sor kerülhet előkészítő technikai ülésekre(, amelyeken a három intézmény szakértői vesznek részt). A legfőbb munkaeszköz az ún. „négyhasábos dokumentum": az első három hasáb a három intézmény saját álláspontját tartalmazza, az utolsó hasábot pedig a kompromisszumos javaslatok számára tartják fenn[1]. A háromoldalú egyeztetések folyamán – amelyeken az elnöki tisztséget az adott ülés házigazdájaként fellépő társjogalkotó (tehát a Parlament vagy a Tanács) tölti be – mindkét intézmény kifejti álláspontját, és vita alakul ki kompromisszumkötés céljával.

A Bizottság a társjogalkotók közötti megállapodásra törekvő közvetítőként jár el. A háromoldalú egyeztetések résztvevői a számukra saját intézményük által adott tárgyalási megbízás szerint lépnek fel. A három küldöttség informális módon keresi a kompromisszum lehetőségeit, rendszeresen visszajelzést ad, illetve új utasításokat kér az adott intézmény belső szabályaival összhangban (vagyis a Parlament esetében a tárgyalócsoport és/vagy az illetékes bizottság, a Tanács esetében pedig a COREPER vagy az illetékes munkacsoport közreműködésével –lásd a fenti folyamatábrát).

A háromoldalú egyeztetéseken elért minden megállapodás „ideiglenes", és az egyes intézményekben alkalmazandó hivatalos eljárásoknak megfelelően jóvá kell hagyni (a Parlamentre nézve lásd az eljárási szabályzat 74. pontját).

A háromoldalú egyeztetések gyakorisága és száma a szóban forgó ügy természetétől és sajátos politikai körülményektől (például az európai parlamenti ciklus végétől) függ. A Tanács soros elnökségének betöltésére vonatkozó rotációs rendszerből fakadóan általában a Tanács minden egyes soros elnöksége arra kap ösztönzést, hogy a saját hivatali ideje alatt bizonyos ügyek lezárásra kerüljenek.

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy az együttdöntési eljárás kezdeti korához viszonyítva a háromoldalú egyeztetések jobban intézményesített használata fokozta a Parlamenten belüli átláthatóságot és számonkérhetőséget (minthogy az összes képviselőcsoport hozzáfér minden információhoz és bejuthat minden ülésre), illetve javított az intézményközi tárgyalások minőségén.

4.3. Az intézményközi tárgyalások megindításának eljárása

Mielőtt intézményközi tárgyalásokba kezdene, mindenik intézmény engedélyt ad saját tárgyalóinak (lásd a 4.4. bekezdést) ilyen tárgyalások kezdeményezésére egy tárgyalási megbízás keretében, amelyen belül kell majd működniük. A tárgyalások kezdésére vonatkozó eljárások intézményenként eltérőek.

[1]Egyes tárgyalásokon a dokumentum eltérő számú hasábokat tartalmazhat.

4.3.1. Parlament

A Parlament első olvasatát megelőző tárgyalások

A Parlamentben végső soron a plenáris ülés dönti el, hogy lezárja-e a Parlament első olvasatát, vagy pedig engedélyezze a bizottságnak tárgyalás megindítását. A tárgyalások kezdeményezésének szándéka egy bizottsági szinten meghozható határozat, ahol a bizottság jelentése szolgál megbízatásként – ezt követően a határozatot a plenáris ülésnek jóvá kell hagynia (elj. szab., 71. cikk). Jóváhagyás, illetve ilyen bizottsági határozat hiányában a plenáris ülés dönthet úgy, hogy visszautal egy ügyet, hogy az illetékes bizottság a plenáris ülésen elfogadott módosítások alapján kezdjen tárgyalásokat (elj. szab., 59. cikk (4) bekezdése).

- *Bizottsági határozat tárgyalások kezdeményezéséről első olvasatban*

Amennyiben az illetékes bizottság úgy határoz, hogy tárgyalásokat kezd első olvasatban, a bizottság jelentését alkalmazva megbízatásként, e határozathoz a bizottság tagjainak minősített többségére van szükség.

Következésképpen a határozatot a bizottság általi elfogadását követő ülésszak elején be kell jelenteni (általában a strasbourgi ülésheteken hétfő délután 17.00 órakor, illetve a brüsszeli kis ülésheteken szerda délután 15.00 órakor). A bejelentést követő nap végéig a képviselőcsoportok vagy legalább a közepes érvényességi küszöböt elérő számú képviselő (vagyis 76 képviselő) kérhet ún. egyetlen szavazást a bizottsági határozatról (strasbourgi üléshét idején általában a szavazásra ugyanazon az üléshéten sor kerül). Ha az adott határidőn belül nincs ilyen kérelem, a bizottság elkezdheti a tárgyalásokat.

Amennyiben szavazást kérnek, a plenáris ülés egyszerű többséggel megerősítheti a bizottság döntését, és a bizottság rögtön ezt követően elindíthatja a tárgyalásokat.

Amennyiben a plenáris ülésen elutasítják a tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozatot, az elj. szab. 59. cikke értelmében a jelentés felkerül a soron következő plenáris ülés napirendjére rendes plenáris szavazás céljával, és kitűzik a módosítások benyújtásának határidejét.

- *Plenáris döntés tárgyalások indításáról (ezt megelőző bizottsági határozattal vagy anélkül)*

A bizottsági határozat elutasítása után, vagy ilyen határozat hiányában, a Parlament első olvasatának lezárása érdekében plenáris szavazásra bocsátják a jogalkotási aktus tervezetét, a róla szóló jelentést alkotó bizottsági módosításokat, valamint a képviselőcsoportok vagy legalább 38 egyéni képviselő által előterjesztett módosításokat.

Ugyanakkor közvetlenül az első olvasat lezárása előtt az elnök, az illetékes bizottság előadója, egy adott képviselőcsoport vagy az Európai Parlament 38 képviselője (alacsony érvényességi küszöb) kérheti a plenárist, hogy utalja vissza a bizottsághoz az ügyet intézményközi tárgyalások céljából az elj. szab. 60. cikkének megfelelően. Ezt a kérést szavazásra bocsátják.

A tárgyalási meghatalmazások elfogadása a Parlamentben első olvasatbeli tárgyalások céljából

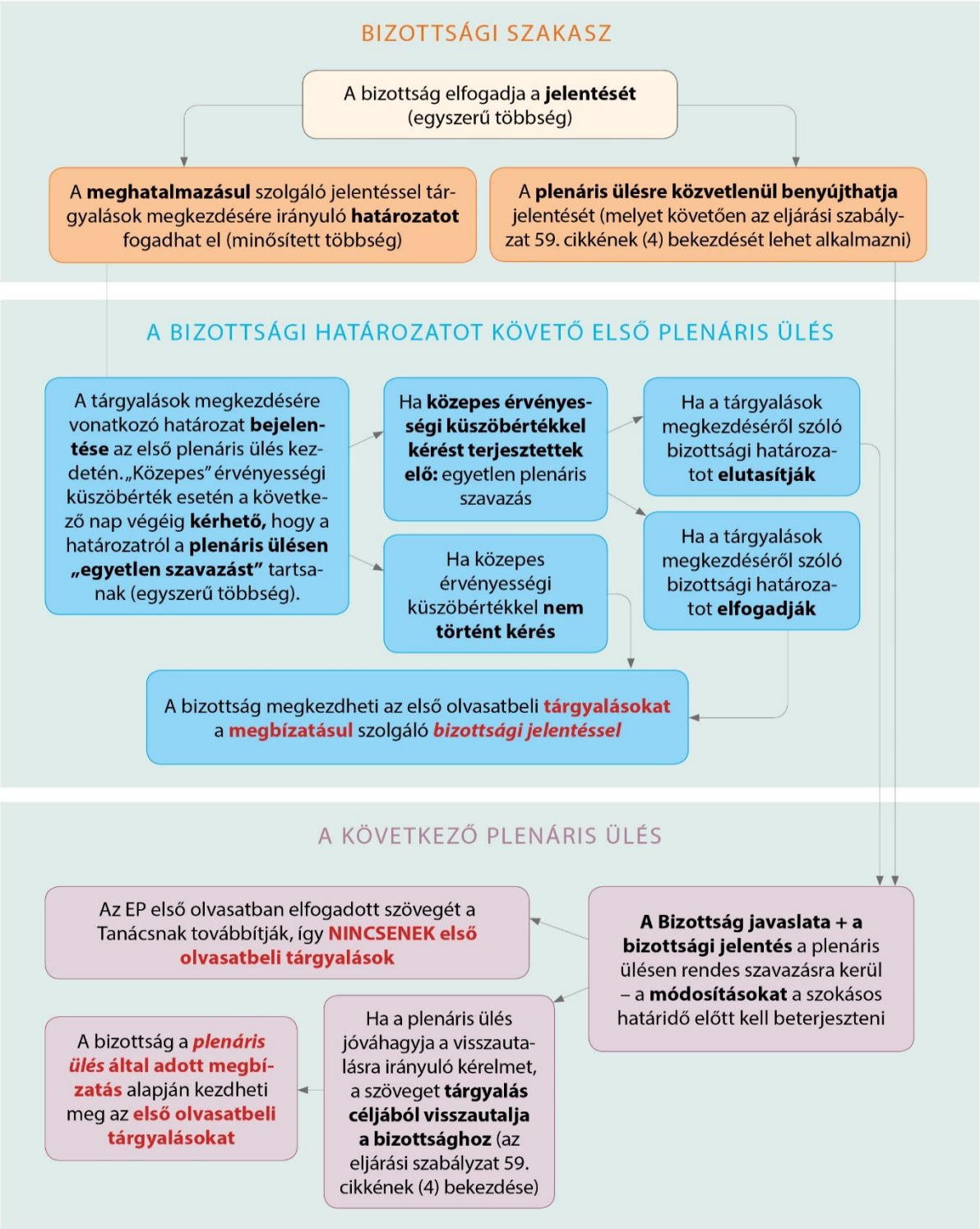

A Tanács első olvasatát megelőző tárgyalások (az elj. szab. 72. cikke)

Amennyiben az illetékes bizottság azt követően szeretne intézményközi tárgyalásokat kezdeni, hogy a Parlament elfogadta az első olvasatbeli álláspontját, de még mielőtt a Tanács véglegesíti első olvasatát (**tárgyalások a korai második olvasatról**), erről minősített többséggel határozhat. ezt a döntést be kell jelenteni a plenáris ülésen, de csak tájékoztató jelleggel.

A tárgyalási megbízatás a Parlament első olvasatbeli álláspontja lesz. A plenáris ülésen ezért nem szabad a bizottsági határozatot megkérdőjelezni – ellentétben az első olvasatbeli tárgyalásokkal. A tárgyalásokat a bizottság döntését követően azonnal el lehet kezdeni.

A Parlament második olvasatát megelőző tárgyalások (az elj. szab. 73. cikke)

Azt, hogy a Parlament második olvasatát megelőzően tárgyalásokat kezdeményezzen-e, az illetékes bizottságnak egyszerű többséggel kell megszavaznia. Bármikor határozhat a tárgyalások megindításáról, miután hozzáutalták a Tanács első olvasatban kialakított álláspontját. A Parlament első olvasatbeli álláspontja tárgyalási megbízással ér fel, de a bizottság elfogadhat kiegészítő utasításokat tárgyalócsoportja számára, többek között a tanácsi álláspontthoz fűzött módosítások formájában is, amennyiben az adott álláspont a Bizottság javaslata vagy a Parlament első olvasata által le nem fedett elemeket tartalmaz.

4.3.2. Tanács

Nincs hivatalos követelmény arra a szintre nézve, amelyen az első olvasat tárgyalási megbízatását meg kell szerezni (pl. Coreper vagy tanácsi szint). A Tanács hajlik arra, hogy egyre többet tanácsi szinten fogadjon el (minősített többséggel, bár a gyakorlatban nincs szavazás) **általános megközelítés** formájában, ami nyilvános dokumentumnak minősül. Második olvasatban a Tanács első olvasatbeli álláspontja minősül megbízatásnak.

4.3.3. Bizottság

A Bizottság tárgyalási megbízása magának a Bizottságnak a jogalkotási aktus tervezetére irányuló javaslata. A Bizottság intézményközi tárgyalásokon képviselendő álláspontjának változtatásait a jogalkotási eljárás valamennyi szakaszában az intézményközi kapcsolatokért felelős csoport (**GRI**) készíti elő[1]. A GRI csaknem heti rendszerességgel ül össze, és többek között minden tárgyalandó ügy esetében külön megvitatja és jóváhagyja azt az irányvonalat, amelyet a Bizottságnak elkövetkező háromoldalú egyeztetéseken követnie kell. A Bizottság háromoldalú egyeztetéseken

[1]A Bizottságon belüli testület, feladata a többi intézménnyel, különösen a Parlamenttel és a Tanáccsal fenntartott politikai, jogalkotási és adminisztratív kapcsolatok koordinálása. A GRI keretében találkoznak a biztosok kabinetjének helyettes vezetői, minthogy az ő feladatuk az intézményközi ügyek figyelemmel kísérése. Elvileg hetente egyszer tartanak értekezletet. A GRI konkrétabban szólva a Parlament és a Tanács által tárgyalt, valamilyen intézményi szempontból érzékenynek minősülő ügyekkel foglalkozik, amelyek némelyike rendes jogalkotási eljárás tárgyát képezi.

részt vevő küldöttei rendszerint csupán „ad referendum" jelleggel hagyhatják jóvá a Bizottság jogalkotási javaslataira vonatkozó, a társjogalkotók megegyezésének tárgyát képező lényegi változtatásokat, hacsak és amíg a biztosok testülete jóvá nem hagyja a Bizottság felülvizsgált álláspontját.

4.4. Az intézményközi tárgyalások szereplői

4.4.1. Parlament

A Parlament eljárási szabályzatának 2017. januári felülvizsgálata nem változtatta meg a parlamenti tárgyalócsoport összetételét a 2012-es eljárási szabályzatban meghatározotthoz képest. A Parlament tárgyalócsoportját az előadó vezeti, elnöki tisztségét pedig az illetékes bizottság elnöke látja el, aki maga is kijelölheti a bizottság valamelyik alelnökét helyettesnek. A háromoldalú egyeztetések során ez gyakran azt jelenti, hogy az elnök (vagy alelnök), vagy a Tanács elnöksége látja el az ülés elnöki teendőit (attól függően, hogy az ülésre a Parlament vagy a Tanács épületeiben kerül-e sor). Ezen túlmenően lehetséges, hogy az elnök a horizontálisabb ügyekre összpontosít, míg az előadó a Parlament álláspontját védi egy konkrét ügy kapcsán. Amiként ezt a Parlamentnek a tárgyalócsoportra vonatkozó szabályai meghatározzák, a tárgyalócsoportban részt vesz az összes részt venni kívánó képviselőcsoportnak legalább az árnyékelőadója.

A háromoldalú egyeztetések során a tárgyalócsoportot az illetékes bizottság titkársága által koordinált **projektcsapat** segíti munkájában (lásd a 3.2.1. bekezdést).

4.4.2. Tanács

A Tanácsot az adott ügytől függően általában soros elnökségi szinten a Coreper II vagy Coreper I elnöke képviseli, politikai jelentőségű ügyekben pedig – kivételes jelleggel – az illetékes miniszter. Ugyanakkor a háromoldalú egyeztetések magas számára való tekintettel, valamint az adott ügy természetétől és a Tanács soros elnökségét az adott időpontban betöltő tagállam gyakorlatától függően, a háromoldalú egyeztetéseket gyakran a munkacsoportok illetékes elnökei vezetik. A Parlament számára a tárgyalási szakaszban további hasznos kapcsolatot jelentenek az egyes elnökségek **Mertens** és **Antici** diplomatái [1]. A Tanács tárgyalócsoportját rendszerint a Tanács titkárságán és a Jogi Szolgálatnál az üggyel megbízott szolgálat segíti munkájában.

4.4.3. Bizottság

A Bizottságot az illetékes főigazgatóság képviseli (rendszerint osztályvezetői vagy igazgatói szinten), illetve a politikailag fontos ügyekben az illetékes biztos vagy főigazgató, akiknek munkáját a Bizottság főtitkársága, néha a Bizottság jogi szolgálata, illetve az adott biztos hivatala segíti.

---

[1] Az Antici-csoport és a Mertens-csoport a Coreper I, illetőleg a Coreper II munkáját készíti elő (lásd a 2.2. fejezetet).

A Bizottság a jogalkotási eljárás során technikai magyarázatok rendelkezésre bocsátásával és az intézményközi tárgyalásokon betöltött, az álláspontok közelítésének megkönnyítésére irányuló szerepével segíti a társjogalkotók munkáját. Felkérhető kompromisszumos szövegjavaslatok előterjesztésére vagy részletesebb, technikai jellegű tájékoztatás nyújtására. A Bizottságnak jogalkotási javaslata védelmében vagy tárgyalásakor „tisztességes közvetítőként" kell fellépnie a jogalkotási folyamat valamennyi szakaszában, kezdeményezési jogával élve, összhangban a Parlamenttel és a Tanáccsal szembeni egyenlő bánásmód elvével[1].

10 – A rendes jogalkotási eljárás keretében kötött megállapodások: fő jellemzők a Parlament szempontjából	
Megálla-podás az első olvasatban (elj. szab., 59., 62., 71. cikk)	**Módosítások**: a Bizottság javaslatához bizottsági és plenáris szakaszban egyaránt előterjeszthetők széles körű elfogadhatósági kritériumok **Megbízatás**: (1) a parlamenti bizottság jelentése: amennyiben a plenáris ülés támogatja a bizottság döntését, hogy tárgyalásokat kezdjen, a megbízatást maga a bizottsági jelentés képezi; (2) a plenáris álláspontja amennyiben a plenáris nem támogatja a bizottság határozatát és rendes plenáris szavazásra kerül sor, vagy amennyiben nincs tárgyalások megkezdéséről szóló, bizottsági határozat, a plenáris visszautalhatja a plenáris szavazás eredményét a bizottsághoz az intézményközi tárgyalások érdekében. **A tárgyalást jóváhagyó döntés:** (1) a bizottság által (minősített többséggel), de a plenáris ülésen be kell jelenteni, ezt követően pedig a plénum eldönti, hogy egyszeri szavazásra bocsátja-e a döntést; (2) amennyiben a plénum nem támogatja a határozatot, vagy nincs bizottság határozat, a plénum még mindig határozhat úgy (egyszerű többséggel), hogy visszautalja az ügyet az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások érdekében. **Határidő:** nincs. **Ideiglenes megállapodás megerősítése:** a Coreper elnöke által a bizottság elnökéhez intézett levélben, mielőtt a Parlament elfogadja első olvasatbeli álláspontját (ezt megelőzően az illetékes bizottságban egyetlen szavazásra kerül sor egyszerű többséggel való döntéshozatalért) **A plenáris ülésen szükséges többség:** a Bizottság ajánlatát egyszerű többséggel lehet jóváhagyni, elutasítani vagy módosítani (azaz a szavazásban ténylegesen részt vevő képviselők többségével).
Korai második olvasatbeli megálla-podás	**Módosítások**: nincs módosítás a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjához, mert az a Parlamenttel tárgyalások során elért ideiglenes megállapodást tükrözi. **Megbízatás**: a Parlament első olvasatbeli álláspontja **Tárgyalások elkezdésére vonatkozó határozat:** a bizottság hozza meg (minősített többséggel), a Parlament első olvasatbeli álláspontjának elfogadását

[1]Lásd a Parlament és a Bizottság közötti kapcsolatokról szóló keretmegállapodást (HL L 304., 2010.11.20.)), amelynek értelmében a Bizottság „kellően figyelembe veszi a Szerződések által a Parlamentre és a Tanácsra ruházott szerepeket, különösen az egyenlő bánásmód alapelvére vonatkozóan".

(elj. szab., 69. és 72. cikk)	követően bármikor; bejelentésre kerül a plenáris ülésen, de nincs szükség jóváhagyásra. **Határidő:** nincs. **Az ideiglenes megállapodás megerősítése:** szavazás egyszerű többséggel, megerősítve az ideiglenes megállapodást, és támogatva a bizottság elnöke által a Coreper elnökéhez intézett levelet, amely jelzi, hogy az elnök javasolni fogja a plenáris ülésen, hogy a Parlament második olvasata során módosítás nélkül fogadják el a Tanács első olvasatbeli álláspontját, ami megfelel az ideiglenes megállapodás szövegének. **A plenáris ülésen szükséges többség:** a második olvasat során a Parlament (egyszerű többséggel) jóváhagyja a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját, ami megfelel a korai második olvasatban megkötött ideiglenes megállapodásnak. Amennyiben nem terjesztenek elő vagy nem fogadnak el (minősített többséggel) módosítást vagy elutasítási javaslatot, az elnök bejelenti, hogy a javasolt jogi aktus – a Tanáccsal megtárgyalt formájában – elfogadásra került (nincs hivatalos szavazás).
Megálla-podás a második olvasatban (elj. szab., 67., 69. és 73. cikk)	**Módosítások**: a Tanács első olvasatban kialakított álláspontjához bizottsági és plenáris szakaszban egyaránt előterjeszthetők (de a véleményt nyilvánító bizottságok által már nem); szigorú elfogadhatósági kritériumok. **Megbízatás:** a Parlament első olvasatbeli álláspontja Ha a Tanács álláspontja olyan elemeket tartalmaz, amelyek nem szerepeltek a Bizottság javaslatában vagy a Parlament első olvasatban kialakított álláspontjában, a bizottság az első olvasatra való megbízatást kiegészítő iránymutatásokat fogadhat el, többek között módosítások formájában. **Tárgyalások elkezdésére vonatkozó határozat:** az illetékes bizottság hozza meg (egyszerű többséggel) bármikor azt követően, hogy a Tanács álláspontját hozzáutalták; plenáris ülésen nem kerül bejelentésre. **Határidő:** legfeljebb 3+1 hónap a Parlamentnek, hogy elfoagdja második olvasatbeli álláspontját (és ugyancsak legfeljebb 3+1 hónap a Tanács számára). **Az ideiglenes megállapodás megerősítése:** az ideiglenes megállapodást a Coreper elnökének a bizottság elnökéhez intézett levele erősíti meg, mielőtt a Parlament elfogadja második olvasatbeli álláspontját (ezt az illetékes bizottságban egyetlen szavazás előzi meg). **A plenáris ülésen szükséges többség:** a Tanács álláspontjának módosításához vagy elutasításához minősített többségre van szükség.
Egyeztetés és harmadik olvasat (elj. szab., 75., 76., 77. és 78. cikk)	**Módosítások**: Harmadik olvasatban nincs mód módosításra: a Parlament a „közös szöveget" teljes egészében, egyetlen szavazással, egyszerű többséggel jóváhagyhatja vagy elutasíthatja. **Megbízatás**: a Parlament második olvasatbeli álláspontja **Tárgyalások elkezdésére vonatkozó határozat:** nem alkalmazandó **Határidő:** legfeljebb 24 (3 x 8) hét, amelyből legfeljebb 8 hét fordítható magára az egyeztetésre.

	Az ideiglenes megállapodás megerősítése: a két delegáció elnökének a közös szöveget továbbító levele **A plenáris ülésen szükséges többség:** egyszerű többség

4.5. A Parlament eljárásainak átláthatósága és az elszámoltathatóság biztosításának lehetőségei

A Parlament szerint nagyon fontos biztosítani, hogy jogalkotási eljárásai átláthatóak legyenek, és az EUMSZ 15. cikkének megfelelően a lehető legnagyobb nyilvánosság előtt kerüljön rájuk sor.

Általános szabályként minden bizottságban tartott ülés és a plenáris ülések is nyilvánosak. Minden plenáris ülést, és legtöbbször a bizottságok üléseit is közvetítik az interneten. A jogalkotási ügyekről folyó összes vitára és szavazásra nyilvánosan kerül sor a bizottságokban és a plenáris ülésen egyaránt. Ezen túlmenően minden hivatalos dokumentum rendelkezésre áll – rendszerint – minden hivatalos nyelven. A Parlament jogalkotási figyelője[1] nagy mennyiségű releváns információval szolgál az összes jogalkotási ügyről, többek között az előadó és árnyékelőadók kilétéről, a véleményt nyilvánító és társbizottságokról, az eljárások során követendő lépésekről és a releváns dokumentumokról (lásd a 11. fejezetet).

A jogalkotási ügyekről folytatott intézményközi tárgyalásokra való tekintettel a Parlament a Tanáccsal és a Bizottsággal együtt ugyancsak a folyamat nyitottságának biztosítására törekszik. Az elmúlt években[2] az intézményeken belül is felmerültek aggodalmak az intézményközi tárgyalások nyitottságát illetően. Erre reagálva a Parlament már 2012-ben alaposan felülvizsgálta eljárási szabályzatát. A Parlament eljárási szabályzatának általános felülvizsgálata, amely nyomán a szabályzat 2017. januárban hatályba lépett, ezeken a javításokon alapul és tovább erősíti a parlamenti elszámoltathatóságot, illetve a jogalkotási tárgyalások ellenőrizhetőségét. A Parlament eljárási szabályzata révén biztosítva van az, hogy

- a Parlament a plenáris ülés támogatását minden esetben élvező, nyilvános tárgyalási megbízás alapján tárgyal;
- a Parlament tárgyalócsoportjának összetétele szabványos, minden képviselőcsoportnak joga van benne részt venni, és ezáltal biztosítva van az információhoz való egyenlő hozzáférési joguk, továbbá közelről figyelhetik és befolyásolhatják az összes tárgyalási lépést;
- az elnök és az előadó minden egyes tárgyalás után beszámol a bizottságnak;

[1]Lásd a Parlament jogalkotási figyelőjét: http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do.

[2]lásd még az ombudsman saját kezdeményezésű jelentését: „Disclosure, by the European Parliament, Council of the EU and European Commission, of documents relating to trilogues and transparency of trilogues in general", amely a 2015. május 26-án nyitott OI/8/2015/JAS ügyben 2016. július 12-én hozott határozat kapcsán készült, https://www.ombudsman.europa.eu/en.

- a háromoldalú egyeztetéseken elért megállapodásokról a bizottság szavaz, és ezek már a plenáris ülésen való előterjesztésük előtt nyilvánosak.

5. AZ EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS RÉSZLETES BEMUTATÁSA

Bevezetés

Ahogyan ez a 9. fejezetben áll, a jogalkotási ügyek túlnyomó többségéről az első és – kisebb mértékben – a második olvasat szakaszában állapodnak meg. Az egyeztetések száma az évek során folyamatosan csökkent, sőt a nyolcadik jogalkotási ciklusban – első ízben – egyáltalán nem került sor egyeztetésre.

Az egyeztetési eljárás jelentős mértékben befolyásolta azt, ahogyan az első és második olvasatbeli tárgyalásokat jelenleg lefolytatják. Az egyeztetési eljárás számos eljárás és gyakorlat (mint például a háromoldalú egyeztetések, a négyhasábos dokumentumok) forrása. A rendezett és jól szervezett tárgyalások iránti igény nagyon fontos az egyeztetési eljárásnál, minthogy ez az eljárás az intézmények utolsó lehetősége megállapodást kötni. Ha a két intézménynek ebben a szakaszban nem sikerül megállapodásra jutnia, akkor a javaslatot teljes egészében elbukik.

Ez a fejezet az eljárást részletesebben kifejti, rávilágítva az első és a második olvasattól eltérő jellegzetességekre.

Az előzetes szakasz

Mihelyt egyértelművé válik, hogy a Tanács nem fogadja el a Parlament összes második olvasatbeli módosítását, a Tanács tájékoztatja erről a Parlamentet, és a három intézmény között nem hivatalos kapcsolatok felvételére kerül sor az egyeztetőbizottság mihamarabbi, a Szerződésben megszabott határidőn belül történő összehívásának előkészítésére. Az Jogalkotási Ügyek Osztálya (LEGI) az egyeztetési eljárás során mindvégig segíti az **EP küldöttségét**, szoros együttműködésben az illetékes parlamenti bizottság titkárságával, valamint a Parlament jogi szolgálatával, jogász-nyelvészeivel, sajtószolgálatával és az EP más érintett szolgálataival.

A parlamenti küldöttség összetétele és tagjainak kijelölése

A Parlament egyeztetőbizottságba delegált küldöttsége mindig a Tanácsban részt vevő tagállamok létszámával megegyező számú képviselőből áll. Minden egyes egyeztető bizottságba új parlamenti küldöttséget kell felállítani. Az európai parlamenti küldöttségek elnöki tisztségét a Parlament egyeztetésért felelős három alelnökének egyike látja el; a küldöttségnek hivatalból tagja(i) az illetékes parlamenti bizottság(ok) előadója/-i és elnöke(i).

A küldöttség többi tagját az egyes képviselőcsoportok jelölik ki, külön minden egyes egyeztetési eljárásra[1]. A küldöttek zömmel az illetékes bizottság, illetve a véleményt nyilvánító bizottságok és a társbizottságok tagjai közül kerülnek ki. Azonos számú póttagot is kijelölnek, akik a küldöttség és az egyeztetőbizottság valamennyi ülésén jelen lehetnek, de csak akkor szavazhatnak, ha teljes jogú tagot helyettesítenek.

---

[1]A bizottsági előadók kijelöléséhez hasonlóan az egyeztetőbizottság tagjait is a képviselőcsoportok jelölik ki a D'Hondt-képlet alapján, miután az Elnökök Értekezlete meghatározta az egyes képviselőcsoportok által az egyeztetőbizottságba delegálható küldöttek pontos számát.

A parlamenti küldöttség alakuló ülése

Az EP-küldöttség alakuló ülésének[1] fő célja, hogy megbízást adjon a küldöttség elnöki tisztségét betöltő alelnökből, az illetékes bizottság elnökéből és az előadó(k)ból álló tárgyalócsoport számára a Tanáccsal folytatandó háromoldalú egyeztetések megkezdésére. Emellett gyakran rövid eszmecserére is sor kerül a megvitatandó kérdések tartalmáról. Az első és második olvasattól eltérően a Bizottság általában a parlamenti küldöttség valamennyi ülésén képviselteti magát, hogy véleményt nyilvánítson a Parlament és a Tanács álláspontjának közelítésével kapcsolatos lehetőségek tekintetében, illetve hogy válaszoljon a részletesebb vagy „technikai" információkat igénylő kérdésekre.

Tárgyalások az egyeztetési szakaszban

Adott egyeztetési ügy kezdetén a Parlament és a Tanács megegyezik egymással a háromoldalú egyeztetések időbeosztásáról. Az ütemezésnek megfelelően az egyeztető eljárás során számos háromoldalú megbeszélésre kerül sor, amelyek célja átfogó megállapodás elérése az egyeztetőbizottságban.

A háromoldalú egyeztetések minden ülését követően mindhárom tárgyalócsoport jelentést tesz saját küldöttségének. A küldöttségi ülések fő célja visszajelzés a tárgyalásokról, a lehetséges kompromisszumos szövegek értékelése, és útbaigazítás nyújtása a tárgyalócsoportnak a tárgyalások folytatására nézve. Az eljárás végén a küldöttség hivatalosan jóváhagyja vagy elutasítja az egyeztetés során elért ideiglenes megállapodást. Egy megállapodás jóváhagyásához a küldöttségi tagok minősített többségének támogatása szükséges (a lehetséges 28-ból legalább 15 „igen" szavazat).

Az egyeztetőbizottság

Az egyeztetőbizottságot, amely a 28 tagállamot képviselő egy-egy küldöttből és az Európai Parlament 28 képviselőjéből áll, a Parlament és a Tanács elnöke hívja össze. A bizottságot gyakran akkor hívják össze, amikor a Parlament és a Tanács álláspontja már elég közel áll egymáshoz, így a még vitás kérdések feltételezhetően rendezhetők. A bizottságot mindenesetre a Tanács második olvasatának lezárása után legkésőbb hat (vagy, ha hosszabbításról született megállapodás, nyolc) héttel össze kell hívni az egyeztetési eljárás hivatalos megnyitása céljából. A bizottságnak további hat (illetve, ha hosszabbításról született megállapodás, nyolc) hét áll rendelkezésére, hogy közös szöveg formájában átfogó megállapodásra jusson.

A Parlament és a Tanács felváltva tölti be a vendéglátó szerepét. Az egyeztetőbizottság ülésének elnöki teendőit két társelnök – az EP-küldöttség elnöki tisztjét betöltő parlamenti alelnök és a Tanács soros elnökségét betöltő tagállam minisztere – látja el. A Bizottságot az illetékes biztos képviseli.

Az egyeztető értekezletek a gyakorlatban az egyeztetőbizottság ülései előtt tartott háromoldalú egyeztetésekből és az egyes küldöttségek üléseiből állnak. Olykor

[1]Kivételes esetekben mód van arra, hogy alakuló ülés helyett a küldöttség elnöke levelet intézzen a küldöttség tagjaihoz („megalakulás írásbeli eljárással").

előfordul, hogy magát az egyeztetőbizottság értekezletét is felfüggesztik háromoldalú egyeztetések miatt, amelyek célja a szóban forgó kérdések állásának tisztázása vagy kompromisszum kialakítása még vitatott kérdésekkel kapcsolatban. A háromoldalú egyeztetések és az egyeztetőbizottság hivatalos ülései között a Parlament és a Tanács küldöttségének külön, házon belüli üléseire is sor kerül. Ilyen ülésekre azért van szükség, hogy minden küldöttség a tárgyalások minden szakaszában tájékoztatást kaphasson az elért eredményekről, és hogy kiderüljön, el kell-e látni új útbaigazítással a tárgyalócsoportot.

Ha nem valószínű, hogy az első ülésen megállapodás születik, további ülések – közöttük háromoldalú egyeztetések – tarthatók annak érdekében, hogy a Szerződésben megszabott hat (nyolc) hetes határidőn belül megállapodás szülessen. Az egyeztetés adott esetben írásbeli eljárás útján is lezárható.

Ha a két intézménynek az egyeztetőbizottságban nem sikerül megállapodásra jutnia, akkor a javaslatot teljes egészében el nem fogadottnak kell tekinteni[1].

Harmadik olvasat (az egyeztetőbizottsági szakasz után)

Az egyeztetőbizottságban elért megállapodást a **közös szöveg** jóváhagyásától számított hat (vagy meghosszabbítás kérelmezése esetén nyolc) héten belül mind a Parlamentnek, mind a Tanácsnak meg kell erősítenie. A két intézmény külön-külön szavaz a közös szövegről, további módosításokra nincsen lehetőségük.

A Parlament esetében a jóváhagyáshoz egyszerű többség szükséges; ennek hiányában a közös szöveg elutasítottnak tekintendő. A közös szövegtervezetet a Tanácsnak ugyancsak jóvá kell hagynia (minősített többséggel). A Tanács általában a Parlament harmadik olvasatát követően szavaz[2].

Ahogyan ez mind az első, mind a második olvasat esetében is történik, egy adott szöveg akkor lesz törvény, ha a Parlament és a Tanács egyaránt jóváhagyja a szöveget. Ha ezt a két intézmény bármelyike nem teszi meg, a jogalkotási eljárás lezárul, és csak új bizottsági javaslat indíthatja újra.

---

[1]A Parlament és a Tanács küldöttségeinek azonban 1999-től a mai napig mindössze két alkalommal (a munkaidőről szóló irányelv és az új élelmiszerekről szóló rendelet tárgyában) nem sikerült „közös szöveg" tekintetében megállapodásra jutniuk az egyeztetőbizottságban.

[2]Mindeddig a Tanács még soha nem utasította el az egyeztetéssel elért megállapodásokat. A Parlament esetében ez nagyon ritkán, de előfordult; két ilyen példa 2001-ben a nyilvános vételi ajánlatról szóló irányelvre irányuló javaslat, illetve 2003-ban a kikötői szolgáltatások piacára való bejutást biztosító keretrendszer létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatra vonatkozó megállapodás.

6. AZ ELFOGADOTT SZÖVEG VÉGLEGESÍTÉSE, ALÁÍRÁSA ÉS KÖZZÉTÉTELE

6.1. Jogász-nyelvészi véglegesítés

Amennyiben az intézmények között az első, második vagy harmadik olvasat során megállapodás született, ennek szövege jogász-nyelvészi ellenőrzés tárgyát képezi mielőtt hivatalos elfogadásra kerülne a plenáris ülésen. Ez többek között a jogbiztonság és a különböző nyelvi változatok közötti egységesség érdekében fontos a jogszabály egységes végrehajtása céljából, illetve a későbbi szakaszok során a helyesbítések elkerülése érdekében (elvileg a plenáris szavazás után a szöveg már nem változtatható)[1].

A Parlamentben a jogász-nyelvészi véglegesítést a Jogalkotási Aktusok Igazgatóságának (DLA) jogász-nyelvészei végzik és koordinálják, szoros együttműködésben a Tanács Minőségi Jogalkotás Igazgatóságával (DQL). A bizottság titkársága és a Tanács illetékes szolgálata teljes mértékben be van a folyamatba vonva, és rendszeres tájékoztatást kap az előrelépésről. Szükség esetén a két intézmény és a Bizottság más szolgálataival is konzultálni kell.

A jogász-nyelvészi véglegesítés fő szakaszai a következők:

- A Parlament vagy a Tanács koordináló jogász-nyelvészei – szoros együttműködésben a másik intézmény illetékes jogász-nyelvészeivel, a Parlament érintett bizottságának titkárságával, illetve a Tanács illetékes szolgálatával – elkészítik az ideiglenes megállapodás eredeti nyelvén a szöveg konszolidált változatát, átvezetve a Bizottság javaslatába a politikai szinten elfogadott módosításokat, és gondoskodva arról, hogy a szöveg a megállapodást tükrözze.
- A koordináló jogász-nyelvészek elküldik a konszolidált szöveget a fordítói szolgálatoknak.
- Mindkét intézmény koordináló jogász-nyelvészei ellenőrzik az egységes szerkezetbe foglalt szöveg eredeti nyelvű változatát, az érvényes jogi szerkesztési szabályoknak és gyakorlatnak megfelelően, illetve szoros együttműködésben a Parlament illetékes bizottságának titkárságával, és a Tanács illetékes szolgálatával.
- Adott esetben a Parlament tárgyalócsoportjával is konzultálni kell a javasolt jogász-nyelvészi módosítások kapcsán, és sor kerülhet a Tanács nemzeti szakértőinek értekezletére is;
- A Parlament és a Tanács jogász-nyelvészei minden nyelven véglegesítik a szöveget az eredeti nyelvi változat alapján, a Parlament és a Tanács általi elfogadás érdekében.

[1] A jogalkotási aktusok plenáris szavazás utáni jogász-nyelvészi véglegesítésére van ugyan lehetőség, de csak kivételes esetekben. Ez rendszerint a szokásos véglegesítési eljárásnál jóval hosszabb időt vesz igénybe, többek között azért, mert ilyenkor ún. helyesbítési eljárást kell indítani (az elj. szab. 241. cikke).

A jogász-nyelvészi véglegesítési eljárás általában nyolc hétig tart attól a naptól számítva, amelyen a politikai megállapodást a Coreper az illetékes bizottság elnökének írt levélben megerősíti.

6.2. Aláírás

Miután a Parlament és a Tanács első, második vagy harmadik olvasatban hivatalosan elfogadott egy megállapodás tárgyát képezett szöveget, a Parlament elnöke, a Tanács soros elnökségének képviselőjével együtt aláírja a jogi aktust az EUMSZ 297. cikke (1) bekezdésének megfelelően.

A Parlament kezdeményezésére 2003 óta a Parlament elnöke és a Tanács elnöksége közösen írja alá a szöveget. Ez a Parlament plenáris ülései mentén, gyakran az illetékes bizottság elnökének és az előadónak a jelenlétében történik. A közös „LEX" aláíró ceremónia célja annak kifejezése, ahogy az egyenrangú félként fellépő két társjogalkotó hivatalosan elfogadta a jogalkotási aktusokat.

Ünnepélyes aláírás a protokoll teremben, a 2019 októberében Strasbourgban tartott plenáris ülésen - Tytti Tuppurainen, európai ügyekért felelős finn miniszter és David Maria Sassoli, az Európai Parlament elnöke © Európai Parlament (2019)

6.3. Közzététel

A jogi aktusokat, aláírásukat követően, minden esetleges közösen jóváhagyott nyilatkozattal együtt közzéteszik az Európai Unió Hivatalos Lapjában (HL). A Hivatalos Lapban való közzététel a jogi aktus alkalmazhatóságának előfeltétele[1]. Amennyiben a társjogalkotók erről nem állapodnak meg másként, a jogi aktusok a kihirdetésük napjától számított huszadik napon lépnek hatályba.

[1]Az Európai Unió Hivatalos Lapja az EU minden hivatalos nyelvén megjelenik. Két sorozata van: L (jogszabályok); C (tájékoztatók és közlemények)

7. EGYÉB, A PARLAMENT BEVONÁSÁVAL FOLYTATOTT ELJÁRÁSOK

7.1. Különleges jogalkotási eljárások

A 3. fejezetben foglaltaknak megfelelően a Lisszaboni Szerződés a rendes jogalkotási eljárásra és különleges jogalkotási eljárásokra utal (az EUMSZ 289. cikkének (2) bekezdése[1]). A korábbi hivatalos konzultációs, együttműködési és hozzájárulási eljárások helyébe különleges jogalkotási eljárások lépnek az EU döntéshozatali folyamatának leegyszerűsítése érdekében. Mint ez a nevükből is kiderül, ezek az eljárások eltérnek a rendes jogalkotási eljárástól, így kivételt képeznek. A Szerződések nem tartalmaznak pontos leírást a különleges jogalkotási eljárásokról. A szabályokat ad hoc jelleggel határozzák meg a Szerződések releváns cikkei alapján, amelyek magukban foglalják a „különleges jogalkotási eljárás keretében" kifejezést, és leírják ennek lépéseit. Két különleges jogalkotási eljárást lehet megkülönböztetni:

- **Konzultáció (7.1.1. bekezdés):** a Parlament jóváhagyhat vagy elutasíthat egy adott jogalkotási javaslatot, vagy módosításokat javasolhat arra nézve, a Tanács pedig jogilag nem köteles figyelembe venni a Parlament véleményét, de csak e vélemény kézhez vételét követően hozhat határozatot.
- **Egyetértés (7.1.2. bekezdés):** A Parlamentnek joga van elfogadni vagy elutasítani a jogalkotási javaslatot, de nem módosíthatja. A Tanácsnak nem áll jogában felülbírálni a Parlament véleményét. Bizonyos konkrét esetekben a Parlament javaslatához a Tanács egyetértésére van szükség[2].

7.1.1. Konzultáció

A Lisszaboni Szerződés hatálybalépéséig a konzultációs eljárást alkalmazták a leggyakrabban. Ez az eljárás lehetővé teszi a Parlament számára, hogy a Bizottság által javasolt jogalkotási aktusról véleményt nyilvánítson. Elfogadhatja, elutasíthatja a javaslatot vagy módosításokat javasolhat hozzá (egyszerű többséggel). A Tanács jogilag nem köteles helyt adni a Parlament véleményének, de az Európai Bíróság joggyakorlatának megfelelően, amennyiben a Szerződés a Parlamenttel folytatandó konzultációt kötelezővé teszi, úgy annak hiányában a Tanács nem hozhat határozatot. A konzultáció különleges jogalkotási eljárásként még mindig alkalmazandó bizonyos intézkedések meghozatalához korlátozott számú szakpolitikai területeken (például a

---

[1]Az EUMSZ 289. cikkének (2) bekezdése: *„A Szerződések által külön meghatározott esetekben rendeleteknek, irányelveknek vagy határozatoknak a Tanács közreműködésével az Európai Parlament által történő, vagy az Európai Parlament közreműködésével a Tanács által történő elfogadása különleges jogalkotási eljárásnak minősül."*

[2]Lásd az EUMSZ 223. cikkének (2) bekezdését, amely előírja, hogy a Parlament saját kezdeményezésére különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben, a Bizottság véleményének kikérése után és a Tanács egyetértésével meghatározza a tagjai feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket (képviselői statútum), valamint az EUMSZ 226. cikkének harmadik albekezdését, amely felhatalmazza a Parlamentet a vizsgálati jog gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapítására a Tanács és a Bizottság egyetértését követően.

versenyjog, a monetáris politika, a foglalkoztatási és a szociális politika, valamint bizonyos fiskális természetű intézkedések a környezetvédelem és az energiaügy terén).

A Parlamenttel is kell konzultálni a nem jogalkotási eljárásokban, amikor a közös kül- és biztonságpolitika keretein belül nemzetközi megállapodások kerülnek elfogadásra.

7.1.2. Egyetértés

Ha egy jogalkotási aktus tervezete kapcsán különleges jogalkotási eljárás követeli meg a Parlamenttől vagy a Tanácstól az illető fél egyetértésének megszerzését, a szóban forgó intézmény jóváhagyhatja vagy elutasíthatja a javaslatot (minősített többséggel), de nem módosíthatja. Az egyetértés vagy annak megtagadása nem bírálható felül. E különleges jogalkotási eljárás alkalmazására példa az Európai Ügyészség létrehozása (EUMSZ 86. cikkének (1) bekezdése, a többéves pénzügyi keret elfogadása (EUMSZ 312. cikke) vagy a „pótlólagos" jogalap alapján elfogadott jogszabályok (EUMSZ 352. cikke).

A Parlament egyetértésére (egyszerű többséggel) fontos **nem jogalkotási eljárások** során is szükség van, ha

- a Tanács bizonyos, az EU által tárgyalt nemzetközi megállapodásokat fogad el, amelyek nem kizárólag a közös kül- és biztonságpolitikájára vonatkoznak. Az egyetértési eljárást alkalmazzák olyan területeken kötött megállapodásokra is, amelyekre a rendes jogalkotási eljárás vonatkozna, de többek között a társulási megállapodásokra és az Unió számára komoly költségvetési vonzattal bíró megállapodásokra is,
- az alapvető jogok súlyos megsértése esetén (az EUMSZ 7. cikke),
- új uniós tagok belépése esetén (az EUSZ 49. cikke),
- az EU-ból való kilépésre vonatkozó megoldásokra is (EUSZ 50. cikke).

7.2. Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és végrehajtási aktusok

Az uniós jogszabályok többsége tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat vagy végrehajtási aktusokat fogadjon el. A Bizottságot fel lehet jogosítani arra, hogy e két eljárás valamelyike szerint hozzon határozatot, pl. a szabályok technikai frissítése céljából, anyagok vagy termékek jóváhagyása vagy betiltása esetén, vagy amikor a tagállamokban a jogszabály egységes alkalmazását kell biztosítani. Ha az ilyen határozatok meghozatala gyorsaságot, rugalmasságot és/vagy további technikai munkát igényel, a rendes jogalkotási eljárás túlságosan nehézkesnek bizonyulhat. Jóllehet az ezen eljárások keretében hozott határozatok gyakran részletező és technikai jellegűek, politikai szempontból jelentősek lehetnek, és komoly hatásokkal járhatnak az egészségre, a környezetre és a gazdaságra, illetve lehet, hogy közvetlenül kihatnak a polgárokra, a vállalatokra és gazdasági ágazatok egészére.

A **felhatalmazáson alapuló jogi aktusok** általános hatályú aktusok, amelyek az alapjogiaktus nem alapvető rendelkezéseit módosítják vagy egészítik ki. A Lisszaboni Szerződés (az EUMSZ 290. cikke) vezette be, megerősítve ezzel a Parlament előjogait: a

Parlament vétójogának korlátozása megszűnt, hiszen bármikor visszavonhatja a Bizottságnak adott felhatalmazását. A **végrehajtási aktusok** tekintetében (az EUMSZ 291. cikke) viszont a Parlament hatásköre korlátozott, és vétóra nincsen lehetősége. Éppen ezért nagyon fontos döntés, és a Parlament ebből fakadó ellenőrző szerepét is meghatározza az, hogy fel kell-e egyáltalán ruházni a Bizottságot felhatalmazáson alapuló vagy végrehajtási hatáskörökkel, és hogy e hatáskörök közül melyikre essen a választás. Ezt a döntést a jogalkotónak a jogalkotási eljárás során az alap-jogiaktusban kell meghoznia.

E választás tekintetében az EUMSZ 290. és 291. cikkének az intézmények általi eltérő értelmezései a tárgyalások során visszatérő problémákhoz vezettek. Ebből az okból kifolyólag a jogalkotási tárgyalások során elért megállapodásokat 2012 óta az Elnökök Értekezlete – a Bizottsági Elnökök Értekezlete által készített rendszeres értékelés alapján – nyomon követi[1], annak biztosítása érdekében, hogy az EUMSZ 290. és 291. cikkeit és a Parlament megfelelő intézményi jogait tiszteletben tartsák. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok kérdése volt a minőségi jogalkotásról szóló 2016-os intézményközi megállapodásban szereplő egyik fő ügy (lásd a 11. bekeretezett részt a 8. fejezetben).

[1]Lásd az Elnökök Értekezletének 2012. április 19-i határozatát. Amennyiben az Elnökök Értekezlete úgy véli, hogy egy megállapodás nem védi a Parlament intézményes jogait, nem fogja az ügyet a plenáris elé bocsátani az első olvasatban kötött megállapodáshoz vezető szavazás céljából.

8. A JOGALKOTÁS MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ INTÉZMÉNYKÖZI MEGÁLLAPODÁS

2016. április 13-án hatályba lépett a jogalkotás minőségének javításáról szóló új intézményközi megállapodás[1], amely a 2003-as intézményközi megállapodást váltotta fel. Az új megállapodás több korábbi megállapodásra és nyilatkozatra épül, kiegészíti a bevált gyakorlatokat és intézményesíti azokat. Számos kezdeményezést és eljárást rögzít a jogalkotás minőségének javítása érdekében (lásd a lenti kiegészítő magyarázatot), emlékeztetve a közösségi módszer jelentőségére és az uniós jog olyan általános elveire, mint a demokratikus legitimitás, szubszidiaritás, arányosság és a jogbiztonság. Az átláthatóságot teszi előtérbe, és hangsúlyozza, hogy az uniós jogszabályoknak lehetővé kell tenniük a polgárok, a közigazgatás és a vállalkozások számára jogaik és kötelességeik könnyebb megértését, kerülniük kell a túlszabályozást és az adminisztratív terheket, illetve a megvalósítás során gyakorlatiasságra kell törekedniük.

A Parlament számára fontos volt, hogy a megállapodás kiegészítse, de ne helyettesítse a Bizottsággal kötött 2010-es keretmegállapodást. Ezért a Parlament és a Bizottság kiadott egy nyilatkozatot, amely tisztázta, hogy a megállapodás nem érinti a 2010-es keretmegállapodást[2].

11 – A jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016-os intézményközi megállapodás összefoglalása

A Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött új megállapodás többek között: az alábbiakra tér ki:

- **A többéves és az éves programozás** (4–11. bekezdések): A Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen vállalja az éves és többéves jogalkotási programozást, végrehajtva ezáltal az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkét. A három intézmény együttes következtetéseket dolgoz ki a fő szakpolitikai célkitűzésekről és prioritásokat szab meg az új jogalkotási ciklusok kezdetén, illetve közös nyilatkozatot ad ki az éves intézményközi programozásról, megnevezve a prioritásként kezelendő ügyeket, a társjogalkotókra a Szerződések által ruházott hatáskörök sérelme nélkül. Megjegyzendő, hogy 2016 decemberében a Parlament, a Tanács és a Bizottság elnöke együtt aláírta az első közös nyilatkozatot az éves intézményközi programozásról, ebben meghatározva a 2017-es évben jogalkotási prioritást élvező, politikai jelentőséggel bíró fő ügyeket. Egy második

[1]A jogalkotás minőségének javításáról szóló megállapodást tükrözi a Parlament eljárási szabályzatának módosítása is, többek között az intézményközi éves programozásról és a javaslatok visszavonásról a 38. cikkben, a jogalap megfelelősége és érvényessége kapcsán felmerült viták során a Tanáccsal és a Bizottsággal folytatandó eszmecseréről a 40. cikk (4) bekezdésében, az EP jogalkotási kezdeményezési jelentéseinek benyújtásáról a 47. cikkben, a jogalkotási folyamat felgyorsításáról szóló 49. cikkben, a jogalap módosításának eseteire vonatkozó intézményközi eszmecseréről szóló 61. cikkben, és a többéves intézményközi programozásról szóló közös következtetésekről a 126. cikkben.

[2]Az Európai Parlament és a Bizottság nyilatkozata a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás elfogadása alkalmából, HL L 124., 2016.5.13. 1. o.

hasonló jellegű dokumentumot 2017 decemberében írtak alá; ez a 8. parlamenti ciklus végéig (2018–2019) követendő jogalkotási prioritásokat határozta meg. Ezen túlmenően az intézményközi megállapodás javítani szeretné az uniós jogi aktusok a Parlament vagy a Tanács által az EUMSZ 225. cikke vagy 241. cikke értelmében történő visszavonására[1] vagy jogi aktusokra irányuló javaslatok előterjesztésére vonatkozó eljárásokat.[2]

- **A jogalkotás minőségének javítására szolgáló eszközök** (12–24. bekezdés) A megállapodás elismeri a hatásvizsgálat pozitív hozzájárulását a három intézmény megalapozott döntéshozatalához, és egyben kijelenti, hogy ezek az értékelések nem helyettesíthetnek politikai döntéseket, és nem vezethetnek szükségtelen késésekhez, illetve nem akadályozhatják a társjogalkotókat a módosítások előterjesztésében. A Bizottság minden olyan jogalkotási és nem jogalkotási kezdeményezés, felhatalmazáson alapuló jogi aktus és végrehajtási intézkedés esetében hatásvizsgálatot végez, amely várhatóan jelentős gazdasági, környezeti vagy társadalmi hatással jár. Ezeknek a hatásvizsgálatoknak számos, a megállapodásban meghatározott követelménynek meg kell felelniük. A Bizottság munkaprogramjában vagy az együttes nyilatkozatban szereplő kezdeményezéseket főszabályként hatásvizsgálatnak kell kísérnie. A Parlament és a Tanács – amennyiben ezt helyénvalónak és szükségesnek tartja – hatásvizsgálatot végez saját lényeges módosításai tekintetében. Ezen túlmenően a megállapodás törekszik a nyilvános és az érintettekkel folytatott konzultáció javítására is – különösen a kkv-k részvételét ösztönözve – , valamint a meglévő jogszabályok utólagos értékelésének javítására is.
- **A jogalap megválasztása (25. bekezdés):** A megállapodás azt jelenti, hogy amennyiben a jogalap olyan módosítása merül fel, ami a rendes jogalkotási eljárás helyett különleges jogalkotási eljárás vagy nem jogalkotási eljárás alkalmazását vonná maga után, a három intézmény erről eszmecserét folytat. Kihangsúlyozandó, hogy a Bizottság továbbra is maradéktalanul betölti szerepét a Szerződések és a Bíróság joggyakorlata tiszteletben tartásának biztosításáért.
- **Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és végrehajtási jogi aktusok (26–31. bekezdés és melléklet)** A felhatalmazáson alapuló és a végrehajtási jogi aktusok közötti választás tekintetében az intézményközi tárgyalások során újra meg újra felmerülő problémák megoldásáért felülvizsgálták és a megállapodáshoz csatolták a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról szóló egyetértési megállapodást, amely többek között a Tanácsnak a tagállami szakértőkkel folytatandó konzultáció módjára vonatkozó aggályaival is foglalkozik. A Tanács szerint ez megkönnyítené a jövőben az említett választásról folytatandó tárgyalásokat. A felülvizsgált egyetértési megállapodás tisztázza e konzultáció lebonyolításának módját, egyben pedig biztosítja az összes információhoz való egyenlő hozzáférést a Parlament és a Tanács számára. Garantálja a Parlament és a Tanács szakértőinek bejutását a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal foglalkozó szakértői csoportjaiba is. Ezen túlmenően a megállapodás megerősítette azt, hogy tárgyalást kell kezdeni a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok nem kötelező erejű elhatárolási kritériumokról – erről két évig tartó tárgyalássorozat után, 2019 tavaszán sikerült megállapodásra jutni[3]. Ezek a nem kötelező erejű kritériumok útbaigazításként szolgálnak a társjogalkotóknak annak eldöntése során, hogy átruházzanak-e hatásköröket vagy sem, és ha igen, melyik eszköz révén tegyék ezt. Az összes létező jogszabály hozzá kellett a Lisszaboni Szerződés által bevezetett jogi kerethez igazítani – ezt részben sikerült

[1] lásd a 2.3. fejezetben a 3. bekeretezett részt is.
[2] lásd a 3.1. fejezetben az 5. bekeretezett részt is.
[3] HL C 223., 2019.7.3.

elérni a 8. ciklusban, a hátramaradt részt pedig még meg kell tárgyalni. Hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok teljes életciklusa jobban átlátható és nyomon követhető legyen, 2017 végére létrejött a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok közös funkcionális nyilvántartása.

- **A jogalkotási folyamat átláthatósága és koordinálása (32–39. bekezdés):** A megállapodás hangsúlyozza, hogy társjogalkotóként a Parlament és a Tanács egyenrangú alapon él hatáskörével, és hogy a Bizottság egyenlő elbánás mellett közvetítői szerepben jár el a Parlament és a Tanács között, teljes mértékben tiszteletben tartva a Szerződések által rájuk ruházott szerepeket. A megállapodás célja annak biztosítása, hogy az intézmények folyamatosan tájékoztassák egymást a teljes eljárás folyamán, hogy menetrendek jobban össze legyenek hangolva, és adott esetben felgyorsuljon a jogalkotási folyamat, ugyanakkor annak biztosítása is, hogy a társjogalkotók előjogait tiszteletben tartsák. A jogalkotási ciklus egészében javítani kell a kommunikációt, és az elért megállapodásokat együtt kell bejelenteni, például közös sajtókonferenciákon. Az átláthatóság megkönnyítése érdekében egy erre a célra szentelt közös adatbázist kell létrehozni a jogalkotási ügyek állásáról.
- **Nemzetközi megállapodások (40. bekezdés)**: Megállapodás született egy időszakonkénti felülvizsgálati záradékról, amely arra kötelezi az intézményeket, hogy indítsanak tárgyalásokat az együttműködés és az információ megosztása gyakorlati lehetőségeinek javításáról a nemzetközi megállapodások tárgyalása és megkötése vonatkozásában, ez többek között az EUMSZ 218. cikke (10) bekezdésének végrehajtását is szolgálja a Parlament azon joga tekintetében, hogy az eljárás minden szakaszában azonnali és teljes körű tájékoztatást kapjon. A tárgyalások a 8. parlamenti ciklusban elkezdődtek, és még nem zárultak le.
- **Az uniós jogalkotás végrehajtása és alkalmazása (41–45. bekezdés):** A megállapodás felszólítja a tagállamokat (akik nem részes felek a megállapodásban), hogy egyértelműen hozzák nyilvánosságra az uniós jogalkotás átültetésére vagy végrehajtására hozott intézkedéseket. Ha a tagállamok olyan elemekkel való kiegészítés mellett döntenek, amelyek semmilyen módon nem kapcsolódnak az éppen átültetett uniós jogszabályhoz, ezeket a kiegészítéseket külön meg kell nevezniük az átültető jogszabályban vagy egy ehhez kapcsolt dokumentumban. Az uniós jogszabályok alkalmazásáról a Parlamentnek és a Tanácsnak készített éves jelentésében – adott esetben – a Bizottság hivatkozni fog ezekre a kiegészítésekre[1].
- **Egyszerűsítés (46–48. bekezdés)**: A megállapodás kötelezettséget vállal az átdolgozás gyakoribb alkalmazására, a harmonizáció és a kölcsönös elismerés előmozdítására, az együttműködésre a jogszabályok naprakésszé tétele és egyszerűsítése céljából, a túlszabályozás és a polgárokra, a közigazgatásokra és a vállalkozásokra – többek közt a kkv-kra – rótt adminisztratív terhek csökkentésére, egyúttal annak biztosítására, hogy a jogalkotási célok teljesüljenek. A meglévő „célravezető és hatásos szabályozás programon" túlmenően a Bizottság a terhekről szóló éves felmérést fog közzétenni az Unió éves egyszerűsítési erőfeszítéseinek eredményéről. A Bizottság ezért – amikor csak lehetséges –

[1]Ezen túlmenően a jogalkotás minőségének javításáról szóló megállapodás kijelenti, hogy a három intézmény továbbra is teljesen elkötelezett a magyarázó dokumentumokról (HL C 369., 2011.12.17., 15. o.) szóló, 2011. október 27-i együttes politikai nyilatkozat iránt, amelyben az intézmények megállapodtak abban, hogy amennyiben indokoltan szükség van magyarázó dokumentumokra, a jogszabály egy preambulumbekezdése jelzik, hogy *„a tagállamok vállalták, hogy [...] az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez az irányelv egyes elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszköz megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot mellékelnek"*.

számszerűsíteni fogja a szabályozásból eredő terhek csökkenését, illetve az egyes javaslatok vagy jogi aktusok által elérhető potenciális megtakarítást, emellett megvizsgálja, hogy a REFIT program keretében megállapíthatók-e célok a terhek konkrét ágazatokban való csökkentésére.

- **A megállapodás végrehajtása és ellenőrzése (49. és 50. bekezdés)**: A megállapodás kötelezi a három intézményt annak biztosítására, hogy a megállapodás végrehajtásához szükséges minden eszköz és forrás a rendelkezésükre álljon. Közösen és rendszeresen figyelemmel kísérik a végrehajtást, mind politikai szinten, éves egyeztetések révén, mind technikai szinten az intézményközi koordinációs csoport keretében.

9. A RENDES JOGALKOTÁSI ELJÁRÁS A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Az együttdöntési eljárás konzultációs eljáráshoz viszonyított jelentősége 1993 (a Maastrichti Szerződésben történt bevezetése) óta minden jogalkotási ciklus alatt nőtt. Ez nagyrészt a most már „rendes jogalkotási eljárásnak" nevezett eljárás hatáskörének hosszú évek során lezajlott, egyre erőteljesebb kiterjesztését tükrözi: az Amszterdami Szerződés és később a Nizzai Szerződés hatálybalépése egy-egy lépés volt ezen az úton, a 2009 decemberében hatályba lépő Lisszaboni Szerződés azonban az uniós jogalkotási keretet érdemben változtatta meg, és ezzel új korszak vette kezdetét.

A 8. parlamenti ciklus során a társjogalkotók 401 jogi aktust fogadtak el a rendes jogalkotási eljárás keretében. Az előző ciklushoz képest érzékelhető enyhe (20%-os) csökkenés okai egyszerűek: az előző (7.) parlamenti ciklus kezdete egybeesett a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével (2009. december), a többéves pénzügyi keret ágazati programjaira a 2014–2020-as időszakra nézve – a Bizottság által 2011 második felében – benyújtott javaslatok nagy számát a 2014-es választások előtt lezárták, a Juncker-féle Bizottság pedig tudatosan javasolt kevesebb jogszabályt.

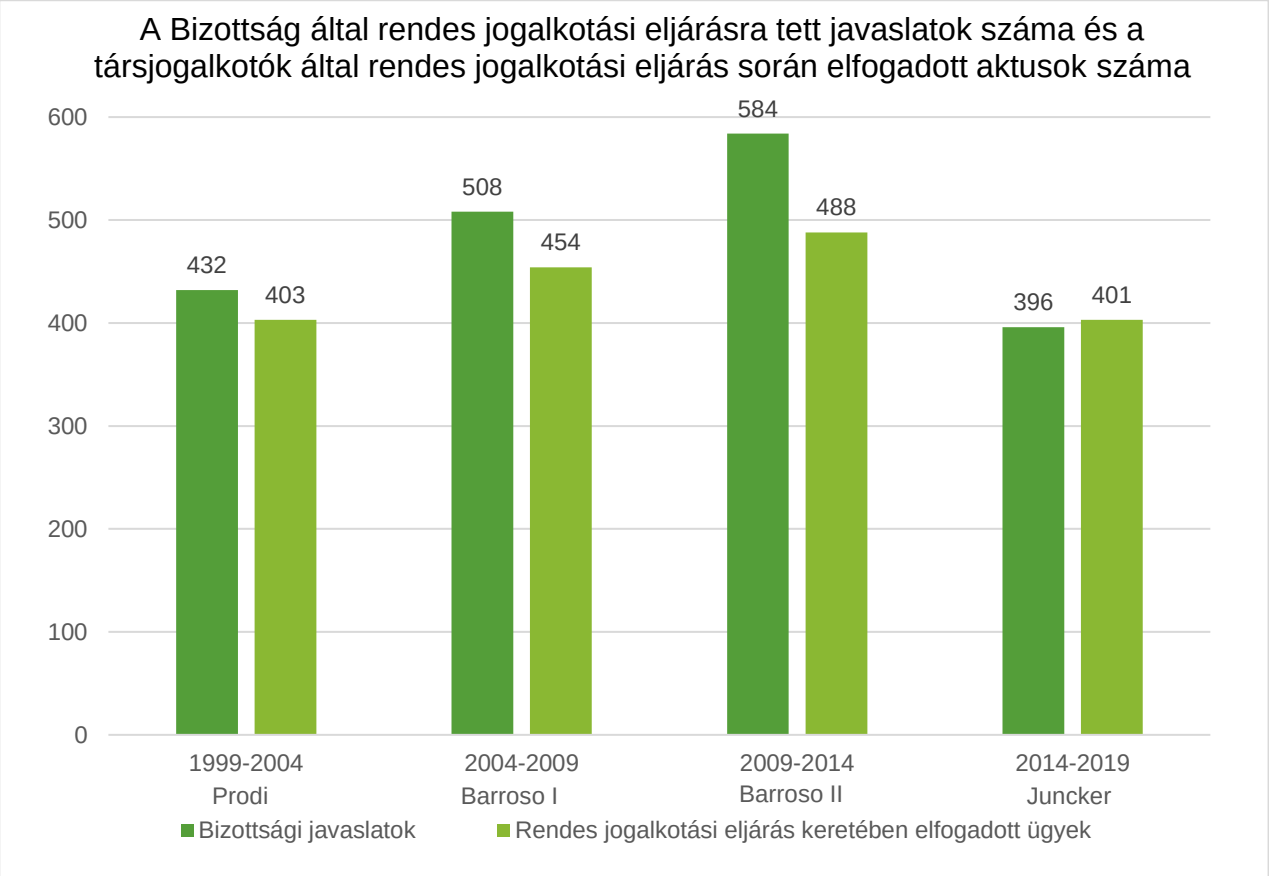

Az elfogadott (és aláírt), rendes jogalkotási eljárás keretében kezelt ügyek (kivéve a kodifikálást) megoszlása a parlamenti bizottságok között tükrözi az elmúlt évek

szakpolitikai prioritásait, úgymint bel- és igazságügy, gazdasági ügyek és környezetvédelem. A korábbi parlamenti ciklusokhoz hasonlóan a rendes jogalkotási eljárás alá tartozó javaslatok nagy részét körülbelül féltucatnyi bizottság kezelte: a javaslatok több mint 50%-a öt bizottsághoz, 75%-a pedig összesen nyolc bizottság hatáskörébe tartozott.

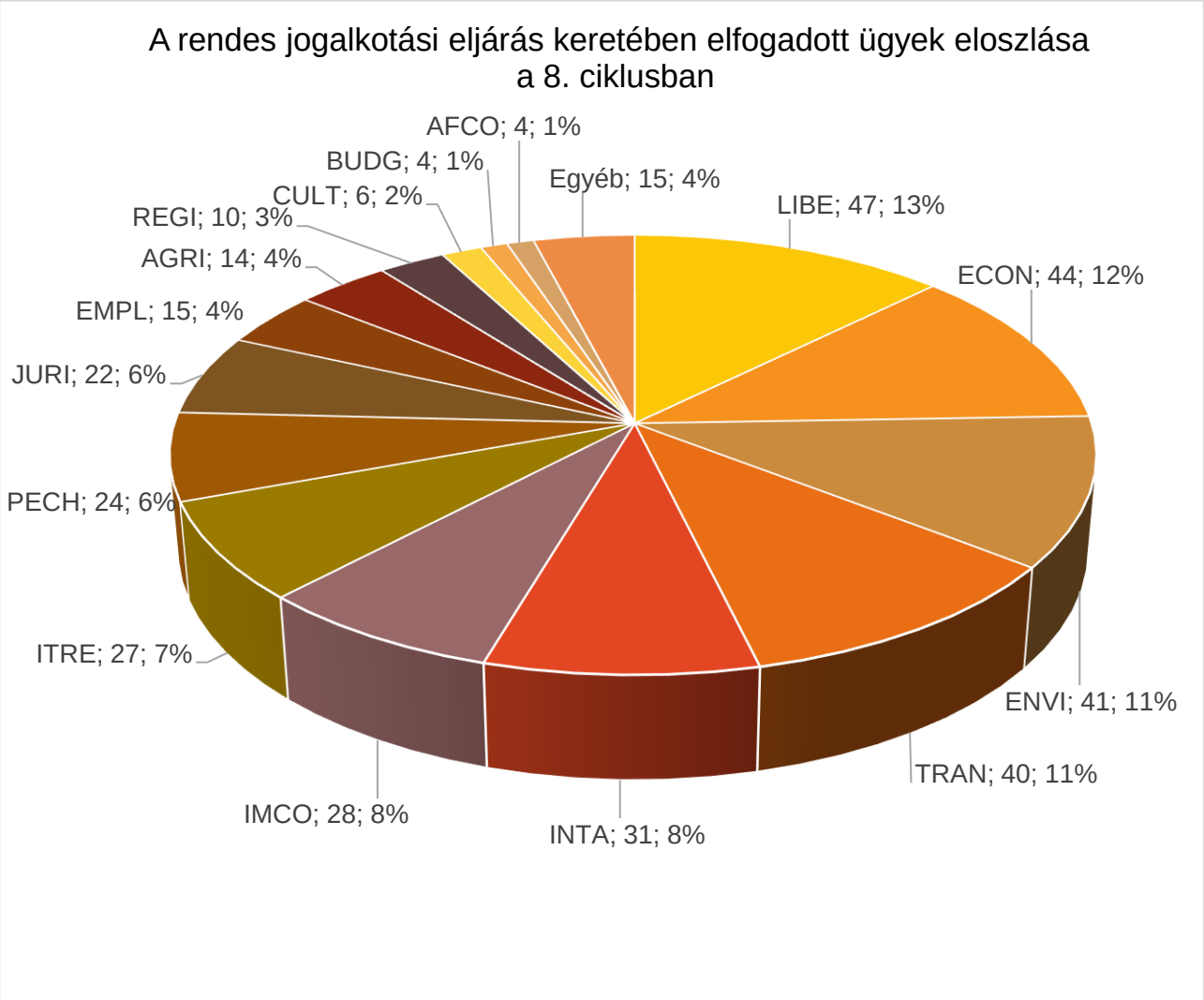

A rendes jogalkotási eljárás alá tartozó ügyek 99%-át az első vagy a korai második olvasatban fogadták el – ami az előző parlamenti ciklus 93%-os adatához képest növekedést jelent –, a korai megállapodásra irányuló tendencia tehát a 8. parlamenti ciklusban megerősítést nyert.

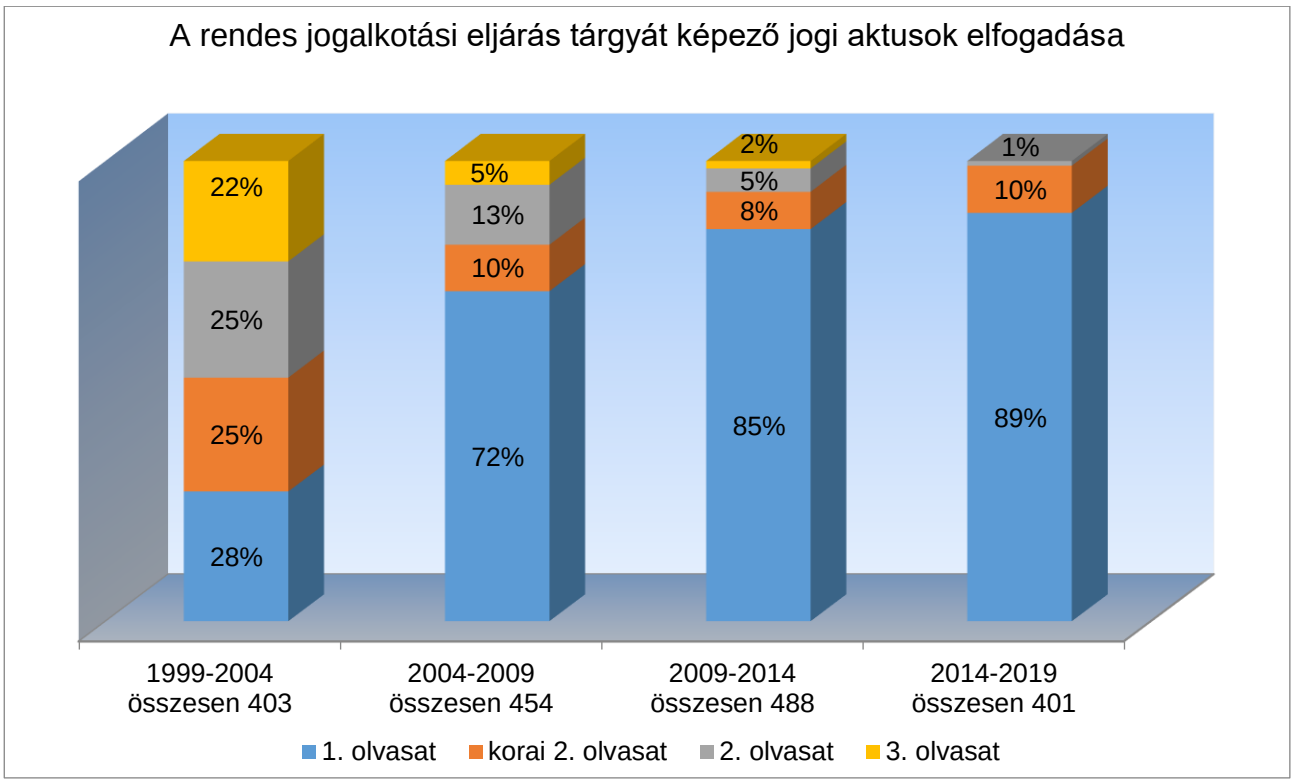

Logikus, hogy minél több első vagy korai második olvasatban elért megállapodás van, annál kevesebb dosszié jut második olvasatra vagy egyeztetési eljárásra, amely a legutolsó lehetséges lépés ahhoz, hogy megállapodásra lehessen jutni. Az együttdöntési eljárás Maastrichti Szerződés (1993) által történt bevezetése óta a legutóbbi jogalkotási ciklus során (2014–2019) most először nem került sor egyeztetésre. A második olvasat teljes eljárását csak 4 esetben kellett lebonyolítani (1%), és 2015 óta egyszer sem fordult elő ez sem. Növekedett a korai második olvasatok aránya. Ez majdnem kizárólag a 7. parlamenti ciklusból „áthozott" első olvasatbeli álláspontok viszonylag nagy számának (82) tudható be.

A legutolsó parlamenti ciklusban az első olvasatban elfogadott jogi aktusok esetében az eljárás átlagos időtartama megközelítette a 18 hónapot (ugyanez az előző parlamenti ciklusban 17 hónap volt). A korai második olvasatban elfogadott jogi aktusokra fordított idő átlagosan 39 hónap volt, míg a második olvasatban elfogadott jogi aktusokra 40 hónapot kellett szánni.

Érdemes kiemelni, hogy kivételes esetekben a társjogalkotók nagyon gyorsan fel tudnak lépni, mint például az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) esetében – ez az eljárás kezdetétől a lezárásig 6 hónapot vett igénybe (és a brexittel kapcsolatos egyes javaslatok még hamarabb feldolgozásra kerültek). Általánosságban azonban a Parlament (és a Tanács) tudatában van annak, hogy a (gyakran bonyolult) jogszabályokról folytatott tárgyalások és az elfogadásuk időigényes (tekintettel a többnyelvűség következtében felmerülő követelményekre is).

	1999–2004	**2004–2009**	**2009–2014**	**2014–2019**
Első olvasat	11 hónap	16 hónap	17 hónap	18 hónap
Második olvasat	24 hónap	29 hónap	32 hónap	39 hónap
Harmadik olvasat	31 hónap	43 hónap	29 hónap	/
Összesített átlagos időtartam	22 hónap	21 hónap	19 hónap	20 hónap

10. TERMINOLÓGIA

A. Uniós intézmények

- **Európai Parlament:** lásd a 2.1. fejezetet
- **Tanács:** lásd a 2.2. fejezetet
- **Európai Bizottság:** lásd a 2.3. fejezetet
- **Európai Tanács:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Az Európai Unió Bírósága:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Európai Központi Bank (EKB):** lásd a 2.4. fejezetet

B. Uniós szervek

- **Régiók Bizottsága:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB)** lásd a 2.4. fejezetet

C. Nemzeti parlamentek

- **1. és 2. jegyzőkönyv:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Sárga lap:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Narancssárga lap:** lásd a 2.4. fejezetet
- **Indokolással ellátott vélemény:** lásd a 2.4. fejezetet

D. Szerződések és eljárások

- **Lisszaboni, Nizzai, Amszterdami és Maastrichti Szerződés:** lásd az 1. fejezetet és az 1. bekeretezett részt
- **Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ):** lásd az 1. fejezetet
- **Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ):** a rendes jogalkotási eljárás vonatkozó cikkei esetében lásd az 1. fejezetet és az I. mellékletet
- **Rendes jogalkotási eljárás** lásd többek között az 1. fejezetet és az I. mellékletet
  - **Első olvasat:** lásd a 3.2., a 4.3. fejezetet és a 4. fejezetben a 10. bekeretezett részt
  - **Korai második olvasatbeli megállapodás:** lásd a 3.2.2., a 4.3.1. fejezetet és a 4. fejezetben a 10. bekeretezett részt
  - **Második olvasat:** lásd a 3.3., a 4.3. fejezetet és a 4. fejezetben a 10. bekeretezett részt
  - **Egyeztetés és harmadik olvasat:** lásd a 3.4., az 5. fejezetet és a 4. fejezetben a 10. bekeretezett részt
- Különleges jogalkotási eljárások: lásd a 7. fejezetet
  - **Konzultáció:** lásd a 7.1.1. fejezetet
  - **Egyetértés:** lásd a 7.1.2. fejezetet
- Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok és végrehajtási aktusok: lásd a 7.2. fejezetet

E. Szervek, szereplők, döntéshozatal az intézményekben

Európai Parlament:

Szervek és szereplők

- **Elnökök Értekezlete:** lásd a 2.1. fejezetben a 2. bekeretezett részt
- **Elnökség:** lásd a 2.1. fejezetben a 2. bekeretezett részt
- **Bizottsági Elnökök Értekezlete:** lásd a 2.1. fejezetben a 2. bekeretezett részt
- **Elnök (és alelnökök):** lásd a 2.1. fejezetet
- **Koordinátorok:** lásd a 2.1. fejezetet
- **Előadók és árnyékelőadók:** lásd a 2.1. fejezetet
- **A vélemény előadója:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Árnyékülések:** lásd a 3.2.1. fejezetet

A rendes jogalkotási eljárás során bevont különböző bizottságok

- **Illetékes, illetve „felelős" vagy „vezető" bizottság:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Véleményt nyilvánító bizottság:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Társbizottság:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Közös bizottság:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Az eljárási szabályzat 56.+ cikke szerinti eljárás** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett rész lábjegyzetét

Döntéshozatal

- **Eljárási szabályzat:** lásd a 4.3. fejezetet, a 8. fejezetben a 12. bekeretezett részt, a 11. fejezetet és a II. mellékletet
- **Magatartási kódex:** lásd a III. mellékletet
- **Küszöbértékek:** lásd a 8. fejezetben a 12. bekeretezett részt
- **Kizárólagos hatáskör:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Megosztott hatáskör:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 6. bekeretezett részt
- **Egyszerű többség:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 8. bekeretezett részt
- **Minősített többség:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 8. bekeretezett részt
- **Szóbeli módosítás:** lásd a 3.2.1. fejezetet
- **Név szerinti szavazás:** lásd a 3.2.1. fejezetet

Tanács:

Szervek

- A Tanács Elnöksége: lásd a 2.2. fejezetet és a IV. mellékletet
- **Coreper I és II:** lásd a 2.2. fejezetet

- **Mezőgazdasági Különbizottság** lásd a 2.2. fejezet lábjegyzetét
- Antici-csoport: lásd a 2.2. és a 4.4.2. fejezetet
- Mertens-csoport: lásd a 2.2. és a 4.4.2. fejezetet
- Munkacsoport: lásd a 2.2. és a 4.4.2. fejezetet

Döntéshozatal

- **Eljárási szabályzat:** lásd a 2.2. és a 11. fejezetet
- **Általános megközelítés:** lásd a 3.2.2. és a 3.4.2. fejezetet
- **Eredményjelentés:** lásd a 3.2.2. fejezetet
- **Egyszerű többség:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 8. bekeretezett részt
- **Minősített többség:** lásd a 3.2.1. fejezetben a 8. bekeretezett részt
- **„A" és „B" napirendi pontok:** lásd a 2.2. fejezetet

Bizottság

Szervek és szereplők

- Biztosok testülete: lásd a 2.3. és a 4.4.3. fejezetet
- **Elnök és alelnökök:** lásd a 2.3. fejezetet
- Intézményközi kapcsolatokért felelős csoport („GRI"): lásd a 2.3. fejezetet

Döntéshozatal

- **Eljárási szabályzat:** lásd a 2.3. és a 11. fejezetet
- **Visszavonás:** lásd a 2.3. fejezetben a 3. bekeretezett részt
- Zöld és fehér könyvek: lásd a 2.3. fejezetet

F. Az Európai Parlament titkárságán belül működő egységek

- **LEGI:** A Jogalkotási Ügyek Osztálya (korábbi nevén az Egyeztetési és Együttdöntési Osztály – CODE) (Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, Jogalkotási és Bizottsági Koordinációs Igazgatóság) jogalkotási, eljárási és intézményi kérdésekben nyújt támogatást, ad tanácsot illetve koordinál. A rendes jogalkotási eljárás keretében kezelt összes folyamatban lévő ügyet átlátja, és segítséget nyújt az eljárási, horizontális és konkrét kérdések megoldásában – különösen az intézményközi jogalkotási tárgyalások idején, a képviselők, a képviselőcsoportok és a bizottsági titkárságok munkájának támogatásával. Ez az osztály mozdítja elő a parlamenti bizottságok között a jogalkotási munkában szükséges koherenciát a bevált gyakorlatok megosztása, informális munkacsoportok megszervezése és képzések révén. Különleges szakértelemmel rendelkezik a felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusokkal kapcsolatos kérdésekben, és kapcsolatot tart a többi intézménnyel a rendes jogalkotási eljárással kapcsolatos intézményközi ügyekben. Ezen túlmenően a rendes jogalkotási eljárás során a harmadik olvasat szakaszában titkársági teendőket is ellát (az egyeztetési eljárások során). A LEGI osztály

segítséget nyújt továbbá a végleges jogi szövegek Parlament és Tanács általi aláírásának megszervezéséhez is.

- **COORDLEG**: A Jogalkotási Koordinációs és Tervezési Osztály (Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, Jogalkotási és Bizottsági Koordinációs Igazgatóság) szervezi meg a Bizottsági Elnökök Értekezletének üléseit és segíti annak elnökét; előkészíti a Bizottsági Elnökök Értekezletének a jövőbeni plenáris ülések napirendjére vonatkozó ajánlásait, foglalkozik az egyes bizottságok illetékességével és kölcsönös együttműködésével kapcsolatos kérdésekkel, nyomon követi a Bizottság munkaprogramját, biztosítja mindenféle bizottsági tevékenység (alakuló ülések, a biztosjelöltek meghallgatása, saját kezdeményezésű jelentések, meghallgatások, küldöttségi utak és a nemzeti parlamentekkel folytatott tevékenységek programja) koordinálását, és eljárási/szervezési stb. kérdésekben tanácsot nyújt a bizottsági titkárságok számára elsősorban a bevált gyakorlatok cseréje révén.

- **DLA:** A Jogalkotási Aktusok Igazgatósága (Elnökségi Főigazgatóság) a Parlament jogász-nyelvészeit fogja össze. A mind a 24 nyelven dolgozó jogász-nyelvészek egyéb feladataik mellett a jogszabályok megszövegezéséhez nyújtanak segítséget a képviselőknek, a képviselőcsoportoknak és a bizottságok titkárságainak a jogalkotási folyamat során, valamint a Tanáccsal közösen felelősek a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott valamennyi jogi aktus szövegének jogász-nyelvészi véglegesítéséért. A projektcsapatok keretében egy adott jogalkotási dossziét követő jogász-nyelvész a jogalkotási folyamat későbbi szakaszaira nézve eljárási és tervezésbeli segítséget is nyújt, továbbá kapcsolattartóként működik közre a bizottsági titkárság és az Elnökségi Főigazgatóság egyéb szolgálatai között.

- **LS:** A Jogi Szolgálat feladata kettős: jogi kérdésekben tanácsot ad a Parlamentnek, és jogi eljárásokban képviseli a Parlamentet. Tanácsadói szerepében a Jogi Szolgálat segíti a Parlament politikai szerveit (az elnököt, az Elnökséget, az Elnökök Értekezletét, a quaestorokat és a parlamenti bizottságokat) és Titkárságát a teljes jogalkotási ciklus során. Független jogi véleményt ad, és folyamatos támogatást nyújt a parlamenti bizottságoknak. Ugyanakkor a Bíróság és a Törvényszék előtt a Parlament meghatalmazottjaiként a Jogi Szolgálat tagjai képviselik az intézményt a Parlament és a Tanács által közösen hozott jogszabályokkal kapcsolatos vita esetén.

11. HASZNOS LINKEK

Parlament	http://www.europarl.europa.eu/portal/hu
Eljárási szabályzat	http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02-TOC_HU.html
A rendes jogalkotási eljárásról szóló honlap (statisztikákkal)	http://www.europarl.europa.eu/ordinary-legislative-procedure/en/home.html
Jogalkotási figyelő (az intézményközi döntéshozatal adatbázisa)	http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do A rendes jogalkotási eljárással kapcsolatosan többek között a következő dokumentumok elérhetők: *A Parlament első olvasata*: • Az előadó által készített jelentéstervezet és az az illetékes bizottság által elfogadott végleges jelentés (ugyanez vonatkozik a más bizottságok által elkészített véleményekre is) • A Bizottság javaslatára vonatkozó, a bizottsági szakaszban előterjesztett módosítások • A plenáris ülésen benyújtott módosítások • A Parlament első olvasatban elfogadott álláspontja *A Parlament második olvasata*: • Az előadó által elkészített második olvasatbeli ajánlástervezet és a felelős bizottság által elfogadott végleges ajánlás • A Tanács első olvasatbeli álláspontjára vonatkozó, a bizottsági szakaszban előterjesztett módosítások • A plenáris ülésen benyújtott módosítások • A Parlament második olvasatban elfogadott álláspontja *Egyeztetés és harmadik olvasat:* • Az egyeztetőbizottság által jóváhagyott közös szövegtervezet • A Parlament harmadik olvasatban elfogadott álláspontja *Intézményközi tárgyalások:* • A Parlament tárgyalási megbízatása • Ideiglenes megállapodás

Tanács	https://www.consilium.europa.eu/hu/
Eljárási szabályzat	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0937&from=HU
A Tanács nyilvános dokumentum-nyilvántartása	https://www.consilium.europa.eu/hu/documents-publications/public-register/
Bizottság	https://ec.europa.eu/commission/index_hu
Eljárási szabályzat	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010D0138&from=HU
A jogalkotás nyomon követése:	https://ec.europa.eu/info/law/track-law-making_hu
Refit Platform	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_hu
Konzultációk	https://ec.europa.eu/info/consultations_hu
Hatásértékelések és a tervezett jogalkotási javaslatok ütemtervei	https://ec.europa.eu/info/law-making-process/planning-and-proposing-law/impact-assessments_hu
Szerződések	
Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) egységes szerkezetbe foglalt változata	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:HU:PDF
A Lisszaboni Szerződés értelmében rendes jogalkotási eljárást előíró jogalapok[1]	http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/89445f93-5ccc-405a-b0dd-d37f09c4a9e9/List_of_legal_bases.pdf
Intézményközi megállapodások	
A jogalkotás minőségének javításáról intézményközi megállapodás (2016)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016Q0512(01)&from=HU
Az Európai Parlament és az Európai Bizottság közötti kapcsolatokról szóló, egységes szerkezetbe foglalt keretmegállapodás (2010)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010Q1120(01)&from=HU
Az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló 2007. június 13-i közös nyilatkozat (az EK-Szerződés 251. cikke)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007C0630(01)&from=HU

[1] A Lisszaboni Szerződésről szóló A6-0013/2008 jelentésből, 2007/2286(INI).

Egyéb (keresőeszközök)	
EUR-Lex	https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu
Az Európai Unió Kiadóhivatala (Kiadóhivatal)	https://publications.europa.eu/hu/home
DIA-nyilvántartás (a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok intézményközi nyilvántartása)	https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home
Elhatárolási kritériumok	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019Q0703(01)&from=EN

MELLÉKLETEK

I. MELLÉKLET – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikke

1. Ha a Szerződések valamely jogi aktus elfogadásával kapcsolatban rendes jogalkotási eljárásra hivatkoznak, a következő eljárást kell alkalmazni.

2. A Bizottság javaslatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé.

Első olvasat

3. Az Európai Parlament első olvasatban elfogadja álláspontját és azt továbbítja a Tanácsnak.

4. Ha a Tanács az Európai Parlament álláspontjával egyetért, a javasolt aktust az Európai Parlament álláspontjának megfelelő szövegezéssel elfogadottnak kell tekinteni.

5. Ha a Tanács nem ért egyet az Európai Parlament álláspontjával, a Tanács első olvasatban elfogadja saját álláspontját, és azt közli az Európai Parlamenttel.

6. A Tanács teljes körűen tájékoztatja az Európai Parlamentet az első olvasatban elfogadott álláspont elfogadásához vezető okokról. A Bizottság teljes körűen tájékoztatja az Európai Parlamentet saját álláspontjáról.

Második olvasat

7. Ha az e közléstől számított három hónapon belül az Európai Parlament:

a) egyetért a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjával vagy nem foglal állást, a szóban forgó jogi aktust a Tanács álláspontjának megfelelő szövegezéssel elfogadottnak kell tekinteni;

b) tagjainak többségével elutasítja a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni;

c) tagjainak többségével módosításokat javasol a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjához, az így módosított szöveget továbbítja a Tanácsnak és a Bizottságnak; a Bizottság véleményt nyilvánít ezekről a módosításokról.

8. Ha az Európai Parlament módosításainak kézhezvételétől számított három hónapon belül a Tanács minősített többséggel:

a) valamennyi módosítással egyetért, a javasolt jogi aktust elfogadottnak kell tekinteni;

b) nem fogadja el valamennyi módosítást, a Tanács elnöke az Európai Parlament elnökével egyetértésben hat héten belül összehívja az egyeztetőbizottságot.

9. A Tanács egyhangúlag dönt azokról a módosításokról, amelyekről a Bizottság elutasító véleményt adott.

Egyeztetés

10. A Tanács tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Tanács tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével az Európai Parlament és a Tanács második olvasatban elfogadott álláspontjai alapján az összehívásától számított hat héten belül megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről.

11. A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Tanács álláspontjának közelítése érdekében.

12. Ha az egyeztetőbizottság az összehívásától számított hat héten belül nem hagy jóvá közös szövegtervezetet, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

Harmadik olvasat

13. Ha e határidőn belül az egyeztetőbizottság jóváhagy egy közös szövegtervezetet, e jóváhagyástól számítva hat hét áll rendelkezésre, hogy az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével, a Tanács pedig minősített többséggel e tervezetnek megfelelően elfogadja a szóban forgó jogi aktust. Ha ez nem teljesül, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

14. Az e cikkben említett három hónapos, illetve hathetes határidő az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére legfeljebb egy hónappal, illetve két héttel meghosszabbodik.

Különös rendelkezések

15. Ha a Szerződésekben meghatározott esetekben valamely jogalkotási aktust a tagállamok egy csoportjának kezdeményezésére, az Európai Központi Bank ajánlása alapján, illetve a Bíróság kérelme alapján a rendes jogalkotási eljárás keretében kell elfogadni, a (2) bekezdés, a (6) bekezdés második mondata és a (9) bekezdés nem alkalmazható.

Ebben az esetben az Európai Parlament és a Tanács a javasolt jogi aktust az első és második olvasatban elfogadott álláspontjaikkal együtt továbbítják a Bizottságnak. Az eljárás folyamán az Európai Parlament és a Tanács kikérheti a Bizottság véleményét, amely véleményt a Bizottság saját kezdeményezésére is kiadhat. A Bizottság, amennyiben szükségesnek ítéli, a (11) bekezdésnek megfelelően részt vesz az egyeztetőbizottságban is.

II. MELLÉKLET – A rendes jogalkotási eljárásra vonatkozó szabályok

1. szakasz – Első olvasat	
59. cikk	(szavazás a plenáris ülésen)
60. cikk	(visszautalás)
62. cikk	(megállapodás)
2. szakasz – Második olvasat	
63. cikk	(a Tanács álláspontja)
64. cikk	(határidők)
65. cikk	(bizottság)
66. cikk	(plenáris ülés)
67. cikk	(szavazás)
68. cikk	(elfogadhatóság)
69. cikk	(megállapodás)
3. szakasz – Intézményközi tárgyalások	
70. cikk	(általános)
71. cikk	(EP első olvasat)
72. cikk	(korai második olvasat)
73. cikk	(második olvasat)
74. cikk	(a tárgyalások menete)
4. szakasz – Egyeztetés és a harmadik olvasatra vonatkozó szabályok	
75. cikk	(határidők)
76. cikk	(az egyeztetőbizottság összehívása)
77. cikk	(küldöttség)
78. cikk	(közös szövegtervezet)

59. cikk Szavazás a Parlamentben – első olvasat

1. A Parlament elfogadhatja, módosíthatja vagy elutasíthatja a jogalkotási aktus tervezetét.

2. A Parlament először a jogalkotási aktus tervezetének azonnali elutasítására irányuló, az illetékes bizottság, valamely képviselőcsoport vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő által írásban benyújtott esetleges javaslatról szavaz.

Az elutasításra irányuló javaslat elfogadása esetén az Elnök felkéri a kezdeményező intézményt a jogalkotási aktus tervezetének visszavonására.

Amennyiben a kezdeményező intézmény ennek eleget tesz, az Elnök bejelenti, hogy az eljárás lezárult.

Amennyiben a kezdeményező intézmény nem vonja vissza a jogalkotási aktus tervezetét, az Elnök bejelenti a Parlament első olvasatának lezárultát, kivéve, ha a Parlament az illetékes bizottság elnökének vagy előadójának, egy képviselőcsoportnak, vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselőnek a javaslatára úgy határoz, hogy ismételt vizsgálat céljából visszautalja az ügyet az illetékes bizottsághoz.

Ha nem fogadják el az elutasításra irányuló javaslatot, a Parlament a (3), a (4) és az (5) bekezdésnek megfelelően jár el.

3. Az illetékes bizottság által a 74. cikk (4) bekezdésének megfelelően előterjesztett ideiglenes megállapodás szavazáskor elsőbbséget élvez, és arról egyetlen szavazást tartanak, kivéve, ha valamely képviselőcsoport vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő kérésére a Parlament úgy dönt, hogy a módosításokról szavaz a (4) bekezdésnek megfelelően. Ebben az esetben a Parlament arról is dönt, hogy azonnal megtartja-e a módosításokról szóló szavazást. Ha nem azonnal tart szavazást, a Parlament új határidőt tűz ki módosítások benyújtására, és a szavazásra egy későbbi ülésen kerül sor.

Amennyiben az említett egyetlen szavazással elfogadják az ideiglenes megállapodást, az Elnök bejelenti, hogy a Parlament első olvasata lezárult.

Ha az említett egyetlen szavazás alkalmával az ideiglenes megállapodás nem kapja meg a leadott szavazatok többségét, az Elnök új határidőt tűz ki a jogalkotási aktus tervezetéhez kapcsolódó módosítások benyújtására. Ezeket a módosításokat a Parlament egy későbbi ülésén kell szavazásra bocsátani az első olvasat lezárása érdekében.

4. Ha nem fogadtak el elutasításra irányuló javaslatot a (2) bekezdéssel összhangban vagy ideiglenes megállapodást a (3) bekezdéssel összhangban, szavazásra kell

bocsátani a jogalkotási aktus tervezetéhez kapcsolódó módosításokat, ideértve adott esetben az ideiglenes megállapodás egyes részeit, amennyiben részenkénti vagy külön szavazásra irányuló kérelmeket, vagy egymással össze nem egyeztethető módosításokat nyújtottak be.

A módosításokról a Parlament által történő szavazást megelőzően az Elnök felkérheti a Bizottságot, hogy nyilvánítsa ki álláspontját, a Tanácsot pedig felkérheti, hogy tegye meg észrevételeit.

Az e módosításokról tartott parlamenti szavazást követően a Parlament a jogalkotási aktus tervezetének egészéről szavaz, annak módosított vagy változatlan formájában.

Amennyiben – módosításokkal vagy anélkül – elfogadásra kerül a jogalkotási aktus tervezetének egésze, az Elnök bejelenti az első olvasat lezárultát, kivéve, ha a Parlament az illetékes bizottság elnökének vagy előadójának, egy képviselőcsoportnak, vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselőnek a javaslatára úgy határoz, hogy a 60. és a 74. cikkel összhangban intézményközi tárgyalások céljából visszautalja az ügyet az illetékes bizottsághoz.

Amennyiben a jogalkotási aktus tervezetének egésze – módosításokkal vagy anélkül – nem kapja meg a leadott szavazatok többségét, az Elnök bejelenti az első olvasat lezárultát, kivéve, ha a Parlament az illetékes bizottság elnökének vagy előadójának, egy képviselőcsoportnak, vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselőnek a javaslatára úgy határoz, hogy ismételt vizsgálat céljából visszautalja az ügyet az illetékes bizottsághoz.

5. Miután a (2), a (3) és a (4) bekezdésnek megfelelően sor került a szavazásra, majd adott esetben ezt követően megtörténtek a szavazások a jogalkotási állásfoglalás-tervezet eljárási kérelmekkel kapcsolatos módosításairól, a jogalkotási állásfoglalás elfogadottnak tekintendő. Szükség esetén a jogalkotási állásfoglalást a 203. cikk (2) bekezdése alapján módosítani kell annak érdekében, hogy tükrözze a (2), a (3) és a (4) bekezdés szerinti szavazások eredményeit.

A jogalkotási állásfoglalás és a Parlament álláspontjának szövegét az Elnök továbbítja a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint – ha a jogalkotási aktus tervezete tőlük származik – a kezdeményező tagállamok csoportjának, a Bíróságnak vagy az Európai Központi Banknak.

60. cikk Az illetékes bizottságnak való visszautalás

Amennyiben egy ügyet az 59. cikkel összhangban ismételt vizsgálat céljából vagy a 74. cikkel összhangban intézményközi tárgyalások céljából visszautalnak az illetékes bizottságnak, az négy hónapon belül szóban vagy írásban jelentést tesz a Parlamentnek, amely határidőt az Elnökök Értekezlete meghosszabbíthatja.

A bizottsághoz való visszautalást követően a felelős bizottság az eljárásról való döntésének meghozatalát megelőzően az 57. cikk értelmében köteles lehetővé tenni a társbizottság számára, hogy kiválaszthassa a kizárólagos hatáskörébe tartozó módosításokat, és különösen azt, hogy kiválassza, hogy mely módosításokat kell újra benyújtani a plenáris ülésre.

A Parlament szabadon dönthet arról, hogy adott esetben záró vitát tartson azon illetékes bizottság jelentésének megtételét követően, amelyhez az ügyet visszautalták.

62. cikk Megállapodás első olvasatban

Ha az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdése alapján a Tanács értesíti a Parlamentet a Parlament álláspontjának jóváhagyásáról, az Elnök – a 203. cikk szerinti véglegesítés után – a plenáris ülésen bejelenti a jogalkotási aktusnak a Parlament álláspontját tükröző megfogalmazásban történő elfogadását.

63. cikk A Tanács álláspontjának közlése

1. A Tanács álláspontjának közlésére az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikke szerint akkor kerül sor, amikor azt az Elnök a plenáris ülésen bejelenti. Az Elnök a bejelentést azután teszi meg, hogy az álláspontot magát, a Tanács jegyzőkönyveiben szereplő, az álláspont elfogadása során tett összes nyilatkozatot, az indokolást, amely a Tanácsot az álláspont elfogadásához vezette, valamint a Bizottság álláspontját tartalmazó, az Európai Unió hivatalos nyelveire megfelelően lefordított dokumentumokat kézhez kapta. Az elnök a bejelentést az e dokumentumok kézhezvételét követő plenáris ülésen teszi meg.

A bejelentés megtételét megelőzően az Elnök – az illetékes bizottság elnökével, az előadóval vagy mindkettőjükkel történő konzultációt követően – megállapítja, hogy az általa megkapott szöveg valóban a Tanács első olvasatbeli álláspontja, és a 61. cikkben megfogalmazott körülmények nem állnak fenn. Ellenkező esetben az Elnök az illetékes bizottsággal együtt, és ha lehetséges, a Tanáccsal egyetértésben megfelelő megoldást keres.

2. A Tanács álláspontja a plenáris ülésen történő bejelentése napján automatikusan az első olvasatban illetékes bizottsághoz utaltnak tekintendő.

3. A közlések jegyzékét az illetékes bizottságok neveivel együtt az ülésről készült jegyzőkönyvben közzé kell tenni.

64. cikk A határidők meghosszabbítása

1. Az Elnök a második olvasatra megállapított határidőket az illetékes bizottság elnökének kérésére az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (14) bekezdése alapján meghosszabbítja.

2. Az Elnök értesíti a Parlamentet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (14) bekezdése szerinti határidő-hosszabbításról, függetlenül attól, hogy az a Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére történt.

65. cikk Eljárás az illetékes bizottságban

1. A Tanács álláspontja elsőbbséget élvező pontként kerül fel az illetékes bizottság közlést követő első ülésének napirendjére. A Tanácsot felkérhetik álláspontja ismertetésére.

2. Az illetékes bizottság eltérő határozata hiányában a második olvasat előadója azonos az első olvasat előadójával.

3. A 68. cikk (2) és (3) bekezdésének a Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítások elfogadhatóságára vonatkozó rendelkezései alkalmazandók az illetékes bizottságok előtti eljárásokra; elutasításra vagy módosításra irányuló javaslatot csak e bizottság tagjai vagy állandó póttagjai terjeszthetnek elő. A bizottság a leadott szavazatok többségével határoz.

4. Az illetékes bizottság második olvasatra vonatkozó ajánlást nyújt be, amelyben a Tanács által elfogadott álláspont jóváhagyását, módosítását vagy elutasítását javasolja. Az ajánlás tartalmazza a javasolt határozat rövid indokolását.

5. Az 51., 52., 56. és 198. cikk nem alkalmazandó a második olvasatra.

66. cikk Benyújtás a Parlamentnek

A Tanács álláspontját és – ha rendelkezésre áll – az illetékes bizottság második olvasatra vonatkozó ajánlását automatikusan azon plenáris ülés napirendtervezetére kell tűzni, amelynek szerdai napja a három hónapos, vagy – ha a 64. cikknek megfelelően meghosszabbították – a négy hónapos határidő lejártának napja elé és ahhoz a naphoz legközelebb esik, kivéve, ha az ügyet már egy korábbi plenáris ülésen tárgyalták.

67. cikk Szavazás a plenáris ülésen – második olvasat

1. A Parlament először a Tanács állásfoglalásának azonnali elutasítására irányuló, az illetékes bizottság, valamely képviselőcsoport vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő által írásban benyújtott esetleges javaslatról szavaz. Ezen elutasításra irányuló javaslat elfogadásához az összes parlamenti képviselő többségének szavazata szükséges.

Amennyiben az elutasításra irányuló javaslatot elfogadják, a Tanács álláspontja el van utasítva és az Elnök a plenáris ülésen bejelenti, hogy a jogalkotási eljárás lezárult.

Ha nem fogadják el az elutasításra irányuló javaslatot, a Parlament a (2)–(5) bekezdésnek megfelelően jár el.

2. Az illetékes bizottság által a 74. cikk (4) bekezdésének megfelelően benyújtott ideiglenes megállapodás szavazáskor elsőbbséget élvez, és arról egyetlen szavazást tartanak, kivéve, ha valamely képviselőcsoport vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő kérésére a Parlament úgy dönt, hogy azonnal a módosításokról szavaz a (3) bekezdéssel összhangban.

Amennyiben az egyetlen szavazáson az összes parlamenti képviselő többségének szavazatával elfogadják az ideiglenes megállapodást, az Elnök bejelenti a plenáris ülésen, hogy a Parlament első olvasata lezárult.

Amennyiben az egyetlen szavazáson az ideiglenes megállapodás nem kapja meg az összes parlamenti képviselő többségének szavazatát, a Parlament a (3), a (4) és az (5) bekezdéssel összhangban jár el.

3. Ha nem fogadtak el elutasításra irányuló javaslatot az (1) bekezdéssel összhangban, vagy ideiglenes megállapodást a (2) bekezdéssel összhangban, szavazásra kell bocsátani a Tanács álláspontjához kapcsolódó módosításokat, ideértve azokat is, amelyeket az illetékes bizottság által a 74. cikk (4) bekezdésével összhangban előterjesztett ideiglenes megállapodás tartalmazott. A Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítások elfogadásához az összes parlamenti képviselők többségének szavazata szükséges.

A módosításokról történő szavazást megelőzően az elnök felkérheti a Bizottságot, hogy nyilvánítsa ki álláspontját, a Tanácsot pedig felkérheti, hogy tegye meg észrevételeit.

4. Annak ellenére, hogy nem szavazta meg az (1) bekezdés értelmében a tanácsi álláspont elutasítására irányuló kezdeti javaslatot, a Parlament a módosításokról való, a (2) vagy a (3) bekezdésnek megfelelő szavazást követően az illetékes bizottság elnökének vagy előadójának, egy képviselőcsoportnak, vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselőnek a javaslatára megvizsgálhat további elutasításra irányuló javaslatot is. E javaslat elfogadásához az összes parlamenti képviselő többségének szavazata szükséges.

A Tanács álláspontjának elutasítása esetén az Elnök a plenáris ülésen bejelenti, hogy a jogalkotási eljárás lezárult.

5. Miután az (1)–(4) bekezdésnek megfelelően sor került a szavazásra, majd ezt követően megtörténtek a szavazások a jogalkotási állásfoglalás-tervezet eljárási kérelmekkel kapcsolatos módosításairól, az Elnök bejelenti, hogy lezárult a Parlament második olvasata, és hogy a jogalkotási állásfoglalás elfogadottnak tekintendő. Szükség esetén a jogalkotási állásfoglalást a 203. cikk (2) bekezdése alapján módosítani kell annak érdekében, hogy tükrözze az (1)–(4) bekezdés szerinti szavazások eredményeit vagy a 69. cikk alkalmazását.

A jogalkotási állásfoglalás és adott esetben a Parlament álláspontjának szövegét az Elnök továbbítja a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Ha nem terjesztettek elő a Tanács álláspontjának elutasítására vagy módosítására irányuló javaslatot, az jóváhagyottnak tekintendő.

68. cikk A Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítások elfogadhatósága

1. Az illetékes bizottság, egy képviselőcsoport vagy legalább az alacsony érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő a Tanács álláspontjához kapcsolódó módosításokat terjeszthet a plenáris ülés elé megfontolásra.

2. A Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítás csak abban az esetben fogadható el, ha összhangban van a 180. és a 181. cikkel, és ha az alábbiakra irányul:

a) a Parlament első olvasata során elfogadott álláspont részleges vagy teljes visszaállítása; vagy

b) a Tanács és a Parlament közötti megegyezés elérése; vagy

c) a tanácsi álláspont szövege egy olyan részének módosítása, amelyet az első olvasatkor benyújtott javaslat nem tartalmazott, vagy amely tartalmában attól eltér; vagy

d) a Parlament álláspontjának első olvasatban való elfogadása óta felmerült új ténybeli vagy jogi helyzet figyelembevétele.

Az Elnök módosítást elfogadhatónak vagy elfogadhatatlannak nyilvánító határozata nem vitatható.

3. Ha az első olvasat óta új választásokat tartottak, a 61. cikk alkalmazására azonban nem került sor, az Elnök az elfogadhatóság (2) bekezdésben megállapított korlátozásainak feloldásáról határozhat.

69. cikk Megállapodás második olvasatban

Ha a módosítások, illetve az elutasításra vonatkozó javaslatok előterjesztésére és szavazására kitűzött határidőn belül nem terjesztettek elő a 67. és a 68. cikk alapján a Tanács álláspontjának elutasítására vagy módosítására irányuló javaslatot, az Elnök a plenáris ülésen bejelenti a javasolt jogi aktus elfogadását.

70. cikk Általános rendelkezések

A más intézményekkel a jogalkotási eljárás során megállapodás elérése céljából folytatott tárgyalásokat csak a 71., 72. vagy 73. cikkel összhangban hozott határozatot követően, vagy azt követően lehet megkezdeni, hogy a Parlament intézményközi tárgyalásokra utalta vissza az ügyet. Ezeket a tárgyalásokat az Elnökök Értekezlete által elfogadott magatartási kódex [(1)] figyelembevételével kell lefolytatni.

[1] A rendes jogalkotási eljárások keretében folytatott tárgyalások magatartási kódexe (lásd a Szabálygyűjtemény/Kompendium C. részének 2. címét)

71. cikk A Parlament első olvasatát megelőző tárgyalások

1. Amennyiben egy bizottság az 51. cikknek megfelelően jogalkotási jelentést fogadott el, tagjainak többségével úgy határozhat, hogy a jelentést alapul véve tárgyalásokat kezd.

2. A tárgyalások megkezdéséről szóló határozatot a bizottság általi elfogadást követő plenáris ülés kezdetén be kell jelenteni. A plenáris ülésen történt bejelentést követő nap végéig a legalább a közepes érvényességi küszöbértéket elérő számú képviselő vagy képviselőcsoport írásban kérheti, hogy bocsássák szavazásra a tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozatot. A Parlament még ugyanezen a plenáris ülésen megtartja az említett szavazást.

Amennyiben nem érkezik ilyen kérelem az első albekezdésben megállapított határidőn belül, az Elnök tájékoztatja erről a Parlamentet. Amennyiben érkezik ilyen kérelem, az Elnök közvetlenül a szavazás előtt szót adhat egy, a tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozatot pártoló, és egy, az e határozatot ellenző képviselőnek. E képviselők legfeljebb két percben szólalhatnak fel.

3. Amennyiben a Parlament elutasítja a tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozatot, a jogalkotási aktus tervezete és az illetékes bizottság jelentése felkerül a soron következő plenáris ülés napirendjére, az Elnök pedig kitűzi a módosítások benyújtásának határidejét. Az 59. cikk (4) bekezdését alkalmazni kell.

4. A tárgyalások a (2) bekezdés első albekezdésében megállapított határidő lejárta után bármikor megkezdődhetnek, amennyiben nem nyújtottak be a tárgyalások megkezdéséről szóló határozat plenáris ülésen történő szavazásra bocsátására irányuló kérelmet. Amennyiben ilyen kérelmet nyújtottak be, a tárgyalások bármikor megkezdődhetnek azt követően, hogy a tárgyalások megkezdéséről szóló bizottsági határozatot a plenáris ülés jóváhagyta.

72. cikk A Tanács első olvasatát megelőző tárgyalások

Amennyiben a Parlament elfogadta az első olvasatbeli álláspontját, ez az álláspont a többi intézménnyel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó megbízatásnak minősül. Az illetékes bizottság tagjainak többségével a tárgyalások ezt követő bármely időpontban történő megkezdéséről határozhat. Az erről szóló határozatot a bizottsági szavazást követő első plenáris ülésen be kell jelenteni, és ezt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

73. cikk A Parlament második olvasatát megelőző tárgyalások

Amennyiben a Tanács első olvasatbeli álláspontját az illetékes bizottság elé utalták, a 68. cikkre is figyelemmel a Parlament első olvasatbeli álláspontja minősül a többi

intézménnyel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó megbízatásnak. Az illetékes bizottság ezt követően a tárgyalások bármikor történő megkezdéséről határozhat.

Amennyiben a Tanács első olvasatbeli álláspontja olyan elemeket tartalmaz, amelyek nem szerepeltek a jogalkotási aktus tervezetében vagy a Parlament első olvasatbeli álláspontjában, a bizottság iránymutatásokat fogadhat el – többek között a Tanács álláspontjához kapcsolódó módosítások formájában is – a tárgyalócsoport számára.

74. cikk A tárgyalások menete

1. A Parlament tárgyalócsoportját az előadó vezeti, elnökségét pedig az illetékes bizottság elnöke vagy valamely, az illetékes bizottságelnöke által kijelölt alelnöke látja el. A csoport magában foglalja legalább a tárgyalásokban részt venni kívánó képviselőcsoportok árnyékelőadóit.

2. A Tanáccsal és a Bizottsággal tartott találkozókon (háromoldalú egyeztetés keretében) megvitatandó dokumentumokat legalább 48 órával, sürgős esetben pedig legalább 24 órával az adott találkozó előtt meg kell köröztetni a tárgyalócsoporton belül.

3. A tárgyalócsoport nevében a tárgyalócsoport elnöke és az előadó valamennyi háromoldalú egyeztetést követően jelentést tesz az illetékes bizottságnak annak soron következő ülésén.

Amennyiben nem lehetséges a bizottsági ülés kellő időben történő összehívása, a tárgyalócsoport elnöke és az előadó a bizottsági koordinátorok ülésén tesz jelentést a tárgyalócsoport nevében.

4. Ha a tárgyalások ideiglenes megállapodáshoz vezetnek, az illetékes bizottságot erről haladéktalanul tájékoztatni kell. Az utolsó háromoldalú egyeztetés eredményeit tartalmazó dokumentumokat az illetékes bizottság rendelkezésére kell bocsátani, és közzé kell tenni. Az ideiglenes megállapodást az illetékes bizottság elé kell terjeszteni, amely egyetlen szavazás keretében a leadott szavazatok többségével dönt arról, hogy azt jóváhagyja-e. Jóváhagyás esetén az ideiglenes megállapodást megfontolás céljából a plenáris ülés elé kell terjeszteni, egyértelműen feltüntetve a jogalkotási aktus tervezetéhez fűzött módosításokat.

5. Az 57. és 58. cikk értelmében érintett bizottságok közötti nézeteltérés esetén a tárgyalásokmegnyitásának és lefolytatásának részletes szabályait a Bizottsági Elnökök Értekezletének elnöke az említett cikkekben meghatározott elvekkel összhangban állapítja meg.

75. cikk A határidők meghosszabbítása

1. Az Elnök a második olvasatra megállapított határidőket a Parlament egyeztetőbizottságba delegált küldöttségének kérésére az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (14) bekezdése alapján meghosszabbítja.

2. Az Elnök értesíti a Parlamentet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (14) bekezdése szerinti határidő-hosszabbításról, függetlenül attól, hogy az a Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére történt.

76. cikk Az egyeztetőbizottság összehívása

Ha a Tanács arról tájékoztatja a Parlamentet, hogy nem tudja a Parlamentnek a Tanács álláspontjához kapcsolódó valamennyi módosítását jóváhagyni, az Elnök megállapodik a Tanáccsal az egyeztetőbizottság első ülésének helyszínében és időpontjában. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (10) bekezdése által megállapított hathetes vagy – meghosszabbítás esetén – nyolchetes határidőt az egyeztetőbizottság első ülésének napjától kell számítani.

77. cikk A Parlament egyeztetőbizottságba delegált küldöttsége

1. A Parlament egyeztetőbizottságba delegált küldöttsége a Tanács küldöttségének létszámával megegyező számú képviselőből áll.

2. A küldöttség politikai összetétele megfelel a Parlament képviselőcsoportok szerinti összetételének. Az egyes képviselőcsoportokból a parlamenti küldöttség tagjaiként tevékenykedő képviselők pontos számát az Elnökök Értekezlete határozza meg.

3. A képviselőcsoportok a küldöttség tagjait az egyes egyeztetésekre esetenként jelölik ki, lehetőleg az illetékes bizottság tagjai közül, három tag kivételével, akiket az egymást követő küldöttségekbe tizenkét hónapos időtartamra állandó tagnak neveznek ki. A három állandó tagot a képviselőcsoportok az alelnökök közül, és legalább két különböző képviselőcsoportból nevezik ki. Az illetékes bizottság elnöke és második olvasatbeli előadója, valamint az esetleges társbizottság(ok) előadója minden esetben tagja a küldöttségnek.

4. A küldöttségben részt vevő képviselőcsoportok póttagokat jelölnek ki.

5. A küldöttségben nem képviselt képviselőcsoportok a küldöttség belső előkészítő üléseire egy-egy képviselőt küldhetnek. Amennyiben a küldöttségben nincs független képviselő, egy független képviselő részt vehet a küldöttség belső előkészítő ülésein.

6. A küldöttséget az Elnök vagy a három állandó tag egyike vezeti.

7. A küldöttség tagjai többségének szavazatával határoz; tanácskozásai nem nyilvánosak.

Az Elnökök Értekezlete az egyeztetőbizottságba delegált küldöttség munkájára vonatkozóan további eljárási iránymutatásokat állapít meg.

8. A küldöttség az egyeztetés eredményéről jelentést tesz a Parlamentnek.

78. cikk Közös szövegtervezet

1. Ha az egyeztetőbizottságban közös szövegtervezetről születik megállapodás, a Parlament az ügyet a közös szövegtervezetnek az egyeztetőbizottság általi jóváhagyását követő hat – meghosszabbítás esetén nyolc – héten belül tartandó ülésének napirendjére tűzi.

2. Az egyeztetőbizottságba delegált parlamenti küldöttség elnöke vagy más kijelölt tagja a közös szövegtervezetről nyilatkozatot tesz, amelyhez jelentést mellékelnek.

3. A közös szövegtervezethez módosítást nem lehet előterjeszteni.

4. A közös szövegtervezet egésze egyetlen szavazás tárgya. A közös szövegtervezetet a leadott szavazatok többsége alapján hagyják jóvá.

5. Ha az egyeztetőbizottságban a közös szövegtervezetre vonatkozóan nem jön létre megegyezés, az egyeztetőbizottság parlamenti küldöttségének elnöke vagy más kijelölt tagja nyilatkozatot tesz. A nyilatkozatot vita követi.

6. A Parlament és a Tanács második olvasatot követő egyeztetőbizottsági eljárása során a bizottsághoz történő visszautalásnak helye nincs.

7. Az 51., 52. és 56. cikk nem alkalmazandó a harmadik olvasatra.

III. MELLÉKLET – A rendes jogalkotási eljárás keretében folytatott tárgyalások magatartási kódexe[1]

1. Bevezetés

Ez a magatartási kódex a Parlamenten belül útmutatást ad a rendes jogalkotási eljárás keretében folytatott tárgyalások lebonyolításának mikéntjére vonatkozóan, a rendes jogalkotási eljárás valamennyi szakaszára – többek között a harmadik olvasatra is – kiterjedően, és azt az eljárási szabályzat 71–74. cikkével együtt kell értelmezni.

A magatartási kódex kiegészíti a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak[2] a jogalkotási folyamat átláthatóságára és koordinációjára vonatkozó releváns rendelkezéseit, valamint az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló, a Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2007. június 13-án elfogadott közös nyilatkozatot[3].

2. Általános alapelvek és a tárgyalások előkészítése

A Parlamenten belül és a nyilvánosság számára is megbízható, követhető és nyitott döntéshozatali folyamat biztosítása érdekében a rendes jogalkotási eljárás keretében folytatott intézményközi tárgyalásoknak az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az eredményesség elvein kell alapulniuk.

Általános szabályként a Parlamentnek a rendes jogalkotási eljárás szakaszaiban rendelkezésre álló összes lehetőséget ki kell használnia. A tárgyalások megkezdésére, és elsősorban az első olvasatban történő megállapodás elérésére irányuló döntés mérlegelése az egyes dossziék egyedi jellemzőinek figyelembevételével, eseti alapon történik.

A Tanáccsal folytatandó tárgyalások megkezdésére irányuló javaslatot az előadónak kell beterjesztenie a teljes bizottság elé, amely az eljárási szabályzat vonatkozó cikkével összhangban hozza meg határozatát. A megbízatást a következők képezik: a bizottság jogalkotási jelentése vagy a plenáris ülésen elfogadott módosítások az első olvasatbeli tárgyalások esetében, a Parlament első olvasatbeli álláspontja a korai második vagy a második olvasatbeli tárgyalások esetében, illetve a Parlament második olvasatbeli álláspontja a harmadik olvasatbeli tárgyalások esetében.

A Parlamentet a tárgyalások megkezdéséről szóló határozatokról tájékoztatni kell, és ezeket a Parlament megvizsgálja. A jogalkotási folyamat során a lehető legnagyobb fokú átláthatóság elérésének érdekében a Bizottsági Elnökök Értekezletének elnöke

---

[1] Jóváhagyta az Elnökök Értekezlete 2017. szeptember 28-án.
[2] HL L 123., 2016.5.12, 1. o.
[3] HL C 145., 2007.6.21, 5. o.

rendszeresen, rendszeres és kellő időben nyújtott információkkal tájékoztatja az Elnökök Értekezletét a tárgyalások megkezdéséről szóló valamennyi bizottsági határozatról és a rendes jogalkotási eljárás keretébe tartozó dossziék előrehaladásáról. A tárgyalások során elért bármely megállapodás a Parlament általi elfogadásig ideiglenesnek tekintendő.

Az első, a korai második és a második olvasatbeli tárgyalások esetében a tárgyalások lefolytatásáért felelős fő szerv az illetékes bizottság, amelyet a 74. cikkel összhangban a tárgyalócsoport képvisel. A harmadik olvasatban a Parlamentet az egyeztetőbizottságba delegált küldöttsége képviseli, amelynek elnöki tisztét az egyeztetésért felelős egyik alelnök tölti be. A tárgyalások során a politikai egyensúlyt tiszteletben kell tartani és mindegyik képviselőcsoport – legalább munkatársi szinten – képviseltetheti magát.

Ez a magatartási kódex értelemszerűen alkalmazandó a társbizottsági eljárásról szóló 57. cikkben vagy a közös bizottsági eljárásról szóló 58. cikkben foglalt feltételek teljesülése esetén, különösen a tárgyalócsoport összetételét és a tárgyalások lebonyolítását illetően. Az érintett bizottságok elnökeinek előzetesen meg kell állapodniuk az intézményközi tárgyalások során való együttműködésük módjáról.

3. A tárgyalások lebonyolítása és a megállapodás véglegesítése

Főszabályként és az átláthatóság fokozása érdekében a Parlament – a többi intézménnyel szorosan együttműködve – biztosítja a nyilvánosság megfelelő tájékoztatásához szükséges eszközöket a jogalkotási ciklus során, a jogalkotási folyamat nyomon követhetőségének megkönnyítése érdekében. Ez magában foglalja a jogalkotási eljárások sikeres lezárultáról szóló közös bejelentést, többek között közös sajtótájékoztatókon vagy más, megfelelőnek ítélt módon.

A háromoldalú egyeztetések tárgyalásai egy közös, az intézmények egymás módosításaira vonatkozó álláspontját tükröző dokumentum (rendszerint egy sokhasábos dokumentum) alapján folynak, amely tartalmazza azokat a kompromisszumos szövegeket is, amelyekről ideiglenesen megállapodtak. Ez a közös dokumentum az intézmények között megosztott dokumentum, és a háromoldalú egyeztetés céljából köröztetett bármely változatát főszabály szerint a társjogalkotóknak jóvá kell hagynia. A tárgyalócsoport elnöke és az előadó valamennyi háromoldalú egyeztetést követően jelentést tesz az illetékes bizottságnak vagy azok koordinátorainak a tárgyalások előrehaladásáról.

Amennyiben a Tanáccsal ideiglenes megállapodás születik, a tárgyalócsoport elnöke és az előadó teljes körűen tájékoztatja az illetékes bizottságot a tárgyalások eredményéről, amelyet közzé kell tenni. Az illetékes bizottság megfontolás céljából megkapja az ideiglenes megállapodás szövegét, olyan formában, amely egyértelműen feltünteti a jogalkotási aktus tervezetében eszközölt változtatásokat. Az illetékes bizottság a 74. cikkel összhangban dönt.

A tárgyalások során elért ideiglenes megállapodást írásban, hivatalos levél útján erősítik meg. Az első és a második olvasatban született megállapodások esetén a Coreper elnöke az illetékes bizottság elnökének írásban erősíti meg az ideiglenes megállapodást, míg korai második olvasatban született megállapodás esetén az illetékes bizottság elnöke tájékoztatja a Tanácsot arról, hogy javasolni fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament második olvasata során a Tanács ideiglenes megállapodás szövegének megfelelő első olvasatbeli álláspontja módosítások nélkül kerüljön elfogadásra.[1]

Az ideiglenes megállapodás bizottsági jóváhagyása és a parlamenti szavazás között elegendő időt kell hagyni arra, hogy a képviselőcsoportok végleges álláspontjukat elkészíthessék.

Az ideiglenes megállapodás a 203. cikknek megfelelően jogász-nyelvészi véglegesítés tárgyát képezi. Az ideiglenes megállapodásban változtatni kizárólag a Parlament és a Tanács megfelelő szintű, kifejezett megállapodása alapján lehet.

4. A tárgyalócsoportnak nyújtott segítség

Ahhoz, hogy munkáját megfelelően tudja végezni, valamennyi szükséges erőforrást a tárgyalócsoport rendelkezésére kell bocsátani. Munkáját az illetékes bizottság titkársága által koordinált „adminisztratív projektcsapat" segíti, amely magában foglalja legalább a Jogalkotási Ügyek Osztálya, a Jogi Szolgálat, a Jogalkotási Igazgatóság, a Parlament Sajtószolgálata, valamint – esetenkénti döntés alapján – más releváns szolgálatok munkatársait. A képviselőcsoportok tanácsadóit meghívják a háromoldalú egyeztetéseket előkészítő és az azokat nyomon követő ülésekre. Az egyeztetőbizottságba delegált parlamenti küldöttségnek nyújtott adminisztratív támogatást a Jogalkotási Ügyek Osztálya koordinálja.

[1]Lásd az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozat 18. pontját.

IV. MELLÉKLET – A tanácsi elnökségek sorrendje[1]

A Tanács soros elnökségeinek sorrendje három tagállamból álló csoportokra (elnökségi triókra osztva)

Románia	január – június	2019
Finnország	július – december	2019
Horvátország	január – június	2020
Németország	július – december	2020
Portugália	január – június	2021
Szlovénia	július – december	2021
Franciaország	január – június	2022
Cseh Köztársaság	július – december	2022
Svédország	január – június	2023
Spanyolország	július – december	2023
Belgium	január – június	2024
Magyarország	július – december	2024
Lengyelország	január – június	2025
Dánia	július – december	2025
Ciprus	január – június	2026
Írország	július – december	2026
Litvánia	január – június	2027
Görögország	július – december	2027
Olaszország	január – június	2028
Lettország	július – december	2028
Luxemburg	január – június	2029
Hollandia	július – december	2029
Szlovákia	január – június	2030
Málta	július – december	2030

[1] HL L 208., 2016.8.2., 42. o.

V. MELLÉKLET – Az Egyesült Királyság Európai Unióból történő kilépésének hatása a rendes jogalkotási eljárás során alkalmazott szavazati többségekre és küszöbértékekre

A rendes jogalkotási eljárás során alkalmazott szavazati többségek	
A Parlamentben	
Egyszerű többség:	a leadott szavazatok többsége
Minősített többség:	a Parlament képviselőinek többsége (a plenáris ülésen tartott szavazáson 705 szavazatból legalább 353 szavazat)
A Tanácsban	
Egyszerű többség:	a tagállamok többsége (14 tagállam támogató szavazata)
Minősített többség:	a tagállamok 55%-ának támogató szavazata (azaz 15 tagállam), melyek és az EU népességének legalább 65%-át képviselik
Egyhangúság:	a szavazásban részt vevő valamennyi tagállam támogató szavazata (a tartózkodás nem akadálya az egyhangúlag történő elfogadásnak)

A Parlamentben alkalmazott eljárási kérelmekre érvényes küszöbértékek	
Alacsony érvényességi küszöbérték:	a Parlament képviselőinek egyhuszada vagy egy képviselőcsoport (36 képviselő)
Közepes érvényességi küszöbérték:	az összes parlamenti képviselő egytizede, amely egy vagy több képviselőcsoportból vagy egyéni képviselőkből, vagy e két csoportból vegyesen tevődik össze (71 képviselő)
Magas érvényességi küszöbérték:	az összes parlamenti képviselő egyötöde, amely egy vagy több képviselőcsoportból vagy egyéni képviselőkből, vagy e két csoportból vegyesen tevődik össze (141 képviselő)